10

Enthält nur Apophthegmata griechischer und lateinischer Schriftsteller besonders Philosophen in böhmischer Übersetzung, zum Schluß auch einige Aussprüche aus der Bibel. geschrieben 1550. Einiges ist auch schon gedruckt.

1 Unbezeichnetes und 247 bezeichnete Blätter, davon Blatt 239 lose...
Thorn den 6. Dec. 1892 Curtze.

R. fol. 5.

no. 92

Przed mluwami nakniehy
tyto co wnich psano sto
gi A co od ktereho mudr
ce pohanskeho wzato ge
st A komu su tyto kniehy
wybierany

Ptolomeus
Filadel
phus kral
Egipsky
ze dwu
wiecy-
nay wiece za casu swe
ho chlubiewal se z ge
dne zie wieku toho
mocneyssieho a we
lebnegssieho kralow
stwie iako Egipske ne
bylo geboz on hlawa
biessie Z druhe zie prze

dnim ziadneho krale
ani pana pokudz w
ssecky pamneti psane
stagiti k wyhledani
mohly nebylo ktery
by wiecze rozlicznych
knich w swe Cancela
rzi mel jako gest gich
on mel weliky nakla
dy v cziniw do wssech
temierz kragin swie
ta mezy rozliczne na
rody a yaziky ptage
se v nich na wssecka
literne pisma zidska
ktera by kde nalezena
byti mohla aby ge
on take w swe biblio
tege mel Az y mezy
zidy pilnost ptanie ge
ho przissla gest kdyz

giz wssech iazykuow
pisma vmeho zbiehla
se Gednoho toliko iazy
ku pisem zidowskych
nedostawalo se gemu
Ag vmiech pisma zidow
ska za nedluowodna a
za basniwa gimena
byla Proto on nap
rzed gmenowany kral
na wieru zidowsku
ne obratiw se dobyl
sobie kmech gegich kte
rymz om bibli rzieka
li aby wzdy Cange
larzi swu doplnil z
gednal sobie Sedmde
sate wykladaquow
wylozil ta wssegka
pisma w swu rzeč A
tak giz na swem dwo

rze gednom wssech li
dy wssegka pisma m
el gest Rozumnel to
mu mudry kral zie
w bohatstwi a wssla
wie y wrozssirzeni
panstwie y wdosta
tegnem z prawowam
tak welikeho kralow
stwie mnoho gimych
przed nim bylo y po
niem bude kteriz by se
gemu wrownati mo
hli y przewyssita da
leko wtiech wiecech
geho y chtiege mieya
keho z wlasstnieho g
mena (po niemz wz
dycky stal) nad gine
krale sobie dobyti wy
dal se na to aby prze

dewssem na wssem
swietie w mnozstwi
rozlicnych pissem cz
lubiti se mohl y do
wedl toho zie przed
nim ani potom o zia
dnem se niegte aby na
gednu hromadu tak
mnoho knich s hro
mazdil A z toho przy
ssla gemu ta slawa
zie nikdy by byl tiech
hosti a tak slawnych
muziow wssie zemi
nemiewal kdy by po
wiestn rozlicnych pi
ssem knemu wedeni
nebyli Nikdy Egipt
sam od sebe tolik filo
zofiow mudrcziow
Poet Oratoriow A

ginych wyſoce vczeny
ch muzow newidiel
by byl kdy by tohoto
kale ſnazna truba neſ
mrtedlneho gmena ·
tam gich neſwolala ·
A ode chwile Egipſ
ka mudroſt przedew
ſſim ſwietem zmeta ge
ſt a zwugeta pogala ·
Tiemto napadem w
ſkrowmneyſſi poget wy
braw a ſepſaw gſu
knichy tyto z piſem
weſſm ſtarodawnych
mudrzow pohanſkych
A gſu wybleraw k
rozkazam a k zwlaſſt
niemu ponukam ·
Vrozeneho pana Spa
na Wylema z pern

ſſteina A na helffenſſ
teine Naywyſſicho·
hoffmiſtra kralowſt
wie Czeſkeho Z knich
latinſkych w rzecz Cze
ſku pokudz naypzigie
mniegi do toho iazyku
mohly przeloziewy by
ti Nekde ſlowo od ſlo
wa A nekde rozum z
ſlow zawrzenych a
neſnadnych k wyloze
ni w rzecz Czeſku wzat
geſt Wſſak proto bez
przewraczenie ſmyſlu
tiem ſlowy wyhla
ſſeneho Neb mnoho
toho nalezá ſe w piſ
mech mudrczow po
hanſkych zie nikoli w
taz ſlowa rozum do

czyzie rzeczi nemuoze
przipadati niez musy
wykladag rozum a s
mysl zbera slowa opu
stiti a toliko rozum prze
loziti Jakoz w porzadku
tiechto knich tak zacho
wano gest Gsu pak
rzeczi negednoho mu
drcze ale mnohych roz
drczene na kapitoly
Zie kdez koli slowo wer
ssualme na malowano
gest Tu gineho a gine
ho mudrcze rzecz gest
Jakoz titulowe nadkaz
du kapitolu vkazugi
A gmena mudrczuow
giechzto rzeczi gsu w
knichach tiechto gsu
tato Plato Socrates

Dyogenes Arystote
les Heraclytus home
rus Mercurius Tris
megistus Pythago
ras Democritus Ze
no Cicero Anaxago
ras Seneca Petrar
cha A gym iakoz titu
lowe vkazugi

Tato rzecz gest kronici
ca mudrcze od petrarchy
przwedena kniz on sam
tuto mezto przidal

dyz na
wiecgy
a nap
rzyhody
lidske
patrzi
y na ne
gista a
brzka.
hnutie mig tenniez mil
lewssicho nenalezam nez
ziwot clowiegi Ag za
giste kdybychom gcho
tak poziwali kteru mie
ni gest nam od boha dan
Nic sstiastnegssieho a
vtiessenegssieho nad
ziwot nemame Ale sa
im sobie gey lehgime
A welikym vsylim a
pracy psotny gey gim

me a bolestmy takze my
gineho ziwot nassb ne
mie nez wssech psot abi
ed smutne ob chodidlo
Gehozto pogatek slepo
ta a zapomenutie gest
prostrzedek prage kone
z bolest A pak blud wsse
gko nakazil Toto ze pra
we gest kazdy ktoz by
nabich sweho ziwota
ohled se porozumme Ne
bo ktery prawie pokoy
ny ktery vtiessenyy a ne
bo ktery nepragny den
mieli gsme kdy bez pecz
ne a tak wesele gitro
wedli sme aby do wegce
ra pegliwost a smutek
geho neprzetrhl Toho
az koli zleho v wiegech

ſwietſkych mnoha przy
gina lezi wſſak chczeme
li naſe ſami prawdu po
wiedieti wina wſſeczka
na nas geſt A protoz ho
dni zdali ſme ſe bohu a
bychom iako miecz ſem
y tam metali ſebu gſuce
ſtworzenie wieku kratcz
keho neczisſneho za nep
rzadienie A nadto nade
wſſeczko to czlowieku da
no aby kromie nynieg
ſſieho zleho y s zadu cze
ho by zelel y s przedu p
rzed oczima miel czeho by
ſe ſtraſſil geſſto ta wiecz
kom czlowieka nazad
neho ziwoczicha nepzy
pada Neb om kdyz nyn
iegſſieho zleho ygdu pl

ne bezpeczenstwie ma
gi mij se obudugie zle
nestaragicz kdyz nyme
gisseho prazdni gsu y
ny lide prowozum a w
tip dusse wzdy sewsse
mi stranami czasu mi
nulym nymegissim y
budugim iako se trzi
hlawym neprzietelem
bogowati musyme tak
ze v posmrti bezpeczi
se pokogem nesmieme
A tak druhdy lepe zdalo
by se rozumu nemieti
nezli se wssech stran pe
gliwu byti gessto zad
ne zwierze na swietie
w takowem strachu ne
me yako czlowiek A to
mu zlemu nelze se pro

cywiti prozastaralost a
obyczeg A mz muoz tie
ch wnitrznich bludow
kto giny zbyti nez ten k
to rozumu swcho oswie
cenie posslucha a geho
se dotazuge Nebo wie
zte mi lide ze rozumu
oswiecenemu a wto
pracowitemu natom
to swietie nic tak wy
sokeho neme aby toho
nedosahl nic tak pew
neho aby toho newy
borowal nic tak nes
nadneho aby nesrow
nal Buoh na naywyss
siem nebi Am duchowe
nebessti na nizssich ne
mohli se skryti przed
nim Wssecko pro nik=

ne wssegko wyhleda-
mig mu nesnadneho ne
nie toliko kdyz weleb
nost geho pracy ne od
piera· ktomu take mno
ho napomaha lidi mu
drych a rozumnych ga
ste rozmluwame a o-
wiecech wysokych roz
gimame Ag kosi giz ten
obyceg mezy lidmi z
marzen a wnig obra
cen gest Tez casta ci
tame a pilna muzow
rozumu ohlassencho pi
sem wnichz to po hro-
madie nalezne coz w-
ssem narozno przyro
zeme putovgilo Bez ni
chz wiek nass y rozumo
we nassi iako nic byli

by A protoz magi waze
m od nas a slawem by-
ti wssigkim ti kterzi gsu-
go rozumneho sepsane
sse po sobie zuostawili
A nam iako grunt wy
metawsse sami stawie
ti pozali Ale prozawis
tiwu wssemu stworze
m smrt dostawieti ne-
mohli nam zuostawiw
sse wssegky k stawem
na strogi a nadoby Pro
toz v wazme se o lenivi
wdiela hotowa A met
go take k obecnemu do
bremu a lidskemu pro
spiechu ale sparaymе
abychom potomkom
nassim kterziz snad pra
zowytiegssi budu kras

neho diela nam y gim
od slawnych muzow o
dessleho nezapustili A
tudy pomewadz osoby
nemuozem ale gmeno
swe potomkuom zuos
tawili A kdyz my sprs
ti smiessem budem gme
no a pamatka nasse s
nimi aby ziwa byla ia
ko przedkowe nassi tie
mi wiegim az dodness
ka s nami a mezy naim
ziwi gsu Takowymi o
byczegi lidem nesmrte
dlnost na swietie puoy
czena gest Aby tij kto czo
dobreho a uziteczneho z
puosobie za swe ziwnos
ti hodni byli po mnohy
ch stech y tisyczech lete

ch gmenowani byti .
Nebo koho smrt dosahne
a on nicz pameti hodne
ho za sweho ziwota nev
czini teny hned s polu ste
lem zahynuti musy Cz
ozt se zda czo tisycz tisy
czow kralow knezat a
panow welikych przed
nami bylo a dosti ma
lo gich pisemnie zna
me Neb ti wssigkni a ta
kowi kterziz su se narz
koss a nalakomstwie
wydawali a na tom vs
trnuli inkdy nicz chwa
ly hodneho neprowed
ssie A pakli kdy czo pro
wedli ale nedbalstwim
swym a neb y swych to
wzapomenutie wesslo

zemrzeli ſu A ſkutkowe
gich pomekud od ſynow
neb od ſuſedow w ziwych
toliko pamatowani ſu
Ti take o nich ſobie po
rozprawiewſſe tudiez
zemrzeli ſu Toſſt wſſe
gka ſlawa gich a gme
no pomewz gſu ale ne
doſtatecznie ſtali drzewe
ſta let zahynulo geſt ·
Ale ktoz ſu radi wlaſtnie
ho rozumu ſweho pozi
wali a poſluchali we
dem gſuce przedkow ſ
wych przyklady ti gſu
nikdy ſwych wiecy na
tom zakladie nezaklada
li ktery by ſto let nebo
wiecze vduſiti mohlo
Nez ktomu ſu rozume

swym sledicli aby po
niekolika tisyczy letech
mlazssi byli nezli dnes
Egiptissti mudrczy So
longwi rzeczskemu mu
draku dietmistwie przy
psali ze przed trzmi tisy
czy lety wieczy dale gim
rozprawiel A rzekli ge
mu wy rzekowe nikdy
zdietmistwie wyrosti ne
muozete A zadna przy
hoda v was ne wossedi
wiela wy naystarssie
wieczy mnite ktere se
za deucaliona popoto
pie zaczeho czasu vczin
iene daly any netoliko
czoz se przed trzmi tisy
czy lety dalo pommine
Ale w nassich chrame

ch na horach kdez zadna
potopa nedosaha prw
nich wiecy y przyhody
pamatne od dewieti ti
syc let napsane mame
My y gednu potopu pō
mte a otce toliko psano
mate gedne Aly mneko
lik przedesslich pamietu
gem pomchz wzdyczky
tenncz mg lidi nezuo
stalo a kterziz zuostali
ti wssigkim tiussim bozi
zpuosobem sprostim a
iako hlupi bywali su·
hle iaka gest pecze przed
kom nassim byla aby
swych cinow przykla
dyk mnohym potom
nim wiekom podawa
li gichzto ani potopy

zkaziti mohli Giſtie mi
wieczte ktoz tiemi wiecz
mi kterez czaſu poddany
gſu powieſti ſwe rozſſi
rzem hledi ze gie dale
mieti nemuoz nez poku
dz pomiem druheho wi
eku ſtawa Nynus ten
ſtarozitny a welmi mo
czny a rozſſirzeny na w
ſſeczky cztyrzi vhle ſwie
ta kral A naramnie ne
ſmrtedlneho gmena ſ
weho zadoſtiwy chtie
ge ſobie wiecznu pam
iet vczinti rozkazal we
like kraſne a bohate mie
ſto ſtawieti kterez na pa
matku gmena ſweho
Nynive nazwal chtie
ge pokudz toho mieſta

ſtawa Aby geho kralo
wſke mozy powſſem
ſwyetie pamiet zuoſta
la Ale o blaznywy kra
li Nyne nagenſy ſwe
welebnoſti wiegnoſt
zawieſyl nakamenu t
wardem gymz gſy prze
pewnie zdi okolo ſwcho
mieſta zdielal Ale mg
tak twrdeho zcho by
czas neobmieſkal Czli
nakraſnych zlatem a
drahym kamenim oz
dobenych palaciech A
le mg neme tak piekne
ho zcho by wetchoſt ne
ſnedla Czli narozſſi
zenem panſtwi wna
diegi diedigow o ktery
chz newieſs takli ſe gi

powiede po tobie iako
nynie tobie Neb na o
bie czitamie ze gaſtieg=
ie po ſſtiaſtnych rodi
cziech neſſtiaſtim ſyno
wie bywali A zaſe po ne
ſſtiaſtnych rodicziech·
ſſtiaſtni ſynowie zmka
li Neb ty wieczy wru
ku ſſtieſtie polozeny ſu
Chwalena muoz byti
na tobie o krali rzyme
zadoſt neſmirtedlnoſti
Ale czeſty ty kterymiz
ſy gie hledal ſprawed
liwie hameny byti ma
gi Neb minulymi wie
czimi wiecznoſti hledati
geſt wiecz kſmiechu po
dobna O by nynie mo
hl maliczko zmirtwych

powstati aby poßledi-
el na to swe welebne
a welikym nakladem v
stawene miesto gesto
sy sobie omem myslil
ze wekom dluho stane a
zie synowe synow twy-
ch a kterzy od nich z ro
zem budu w mem we
lebne kralowstwie dr-
zeti budu A no giz w
kratkych letech prze h-
rozna propast vczinie
no gest Neb synowe
twogi w mem kralo-
wawsse ztratili ge sew-
ssem drahymi klenoty
kterychz s gim boy me
nachystal A samo mie
sto se wssim lidem po ne
mnohem czasu do pekla

y w synu wstupilo Tott
twog poklad o niemz sy
wierzil zet ma wiecgno
st porodity By myel ny
nie nato diwadlo wy
giti iakby tie naucilo
ginym zpuosobem ys
wietske wiecgnosti ple
dati Neb by nebylo t
wych kterziz su tobie ne
kopim am megem slu
zili giz wsyto nasse ga
sy netolsiko twogi slaw
ny skutkowe ale am gme
no gme wpamieti lids
ke byloby A zagiste mno
hych kralow panow y
ginak obecznych lidy g
mena y skutkowe wza
pomenuti tieliby by ne
bylo tiech lidi kteriz pe

czi magicz o potomky swu
nato pracy nalozili a
by czoz se zagich czasow
znamenitiegssieho a pa
mieti hodneho dalo k na
ssemu take wieku poda
li Gimz mame z geho
diekowati Nebo my na
me hlediecze A rozumy
gich zbieragicze swuoy
take s nimi srownagi
cze obyczegi o powrchucz
nikdy nezabludime Ne
bo rozum gest prawid
lo ziwota Blazen gest
nebicz wsteckly kto toho
prawi bludneho kterycz
ke wssem skutkom swy
wnitcznim y zewnitcz
nim rozumu iako swie
tla w nocy dotazuge

se A abych kratcze mno
ho powiediel Nenie ho
deni sluti clowieke ktoz
obyczeg nadrozum ch
wali

Tato rzecz gest Demo
crita mudrcze

Wiecze mame
napeczi mie
ti sstiestie
nezli nesstie
stie acz chcze
me cznost
me ziwi byti A toho duo
wod mam ne z pisem a
ni z powiesti slow ale z
kussenie a wieku wynie
gsiecho przykladow A
pak naywyssi nesnadno
sti duowod rziedkost Ne

ko mnozy nalezem gsu
kterzy ochotnie trpieli
chudobu sskodu wy ob
gowanie wiezenie krz
wdu y smrt a horssie s
mrti dluhe a tiezke ne
mogy Ale gessto zadne
ho sem newidiel a wel
mi o rziedkych getl kte
rzy by bohatstwie a gti
welike a moc vmeli tr
pieti Neb komuz se po
zne sstiestie ochotnie
mieti a gemu lahodita
muz gest za gusste a twr
dssi nezli adamant ko
ho ne obmiekczi A nad
to z muzilegssi podali
ruky sstiesti aby vmiel
neb mohl pokornym ro
zumem lahody geho kto

titi A nayzmuzilegissi,
pak gest ten kteryz we
wssem sstiesti polozeny
obraw se lakomstwi,
widiel sem niekolik swe
ho wieku gtnostnych
muzow kterzy wsseczka
protiwenstwie sylnie
snasseli A takz k male
mu powyssem przyssli
mdlym bogem poraze
ni gsu A wssigku sylu
gich kterez zadne hruo
zy przelomiti nemohly
samo zbozie zemdlilo
gest A spiesse daleko li
de dobry ziwot tratie s
krze zbozie nez skrze tra
penie Nagdet se niekdo
gessto se proti wssem h
rziechom sinie zastawi

ti Ale kto by odzbozne ru
ku nebo v mysl od tachnu
ti chtiel gemu podane
ho newziem nassellibi
se kto toho wieku

Tuto rzecz pisse ffranna
sais petrarcha

Nedomnie
way se zad
ny iak koli
vczeny iak
koli prossly
iak koli wy
mluwny by pak wsse
ckogie mel aby byl mu
dry Nebo mudrost ne
nie takowa wiecz aby
wkratkem czasu dosaze
na byti mohla sskrze ia
kez koli wysoke vczenie

yako gmia rzemeſſlna v
mienie kdogiti mudro
ſti geleho ziwota potrze
bie geſt Blahoſlawe
ny a ſſtiaſtny geſt ktoz
naſtara kolena muoz
mudroſti nabyti apra
wych ſmyſlow pakli
ſe zamudreho maſs o
brat oczi zpatkem a roz
pomen ſe kolikrat ſy w
ſwem ziwotie pobludil
kolikrat tebe zdanie twe
oklamalo czo ſy haneb
neho czo ſy mrzkeho pa
chal tehdy poſledte na
to y namudroſt geſtli
zie ſmneſs rzczy ſebe by
ti mudrym ale tuſſim
ze nebudeſs ſmneti Gi
ne geſt mudrze mluwi

a Gine mudrze ziwu
byti Gine rzeczenu byti
gine byti mudrym Zi
de mudrzeho Salomu
na swecho wyhlassugi
kteryzto iak mudry gest
byl zastupowe zen a
newiestek vkazugi A
mnohem wiecze rozlicz
nym bohom od mecho gi
mena poklona geho mu
drost wyswiedczuge
Rzimane take mieli su
w swem narodu dwa
mudra clowieky. Lelia
a Catona Rzekowe kdyz
w swe slawie byli sedm
mudrych mienowali gsu
Tu potom od mladssich
nechodin zdali se byti to
ho tytule Ale gim ge

zastawali ze neom sam
toho gmena sobie wza
li gest ale od bludu lidu
obecneho ze gim ten ty
tul przyssel Gedny to
liko byl kteryz zdanim
swym zamudrcho sebe
wyhlassowal wssech
naybläznowiegssi E
picurus Geden take mu
dry Socrates wyhlassē
byl od boha Apollo sna
d proto aby muze toho
blizkeho od mudrosti fa
lessiwy buoh falessiwym
swiedectwim k blazno
wstwi zalibeme sweho
popudil Tyto wiecy
o starych mudrych po
wiedel sem Sstiastnie
gssi nass wiek kteryz ne

gednoho am dwa am
sedm muzow mudry
ch ma Ale w kazdem
miestie wiecze mudry
ch poczitagi nezli ho
wad w stadie Tak ze
giz to welmi rziedke.
wewssech przedessly
ch wiecech mudrosti
gmeno za nasseho wie
ku zobeymelo gest By
kto trzi slowa wymlu
wime ynne powiedieti
za mudreho gmien ge
st O nemudry nassb
wieky tak welebnu a
wysoku cztnost na wrt
kem a blekotnem iazi-
ku zakladass Poptay
se naludi prwnich wie
kow kterzi su kdy od mu

drych za mudre gmie
m byli zet gest malo k
dy wymluwnost spol
gila se s mudrosti a mz
podnes muoz Nebo wy
mluwnost mnoho slo
w potrzebuge Mudro
st na male dosti ma Ta
ke wymluwnost se zlo
sti se muoze smiesyti ·
Mudrost od dobroty m
kam nemuoz Zadneho
mudrym byti ne rziekai
lez naprzed dobrotu zi
wota se v gistiss wym
luwna rzecz miekdy a·
gastiegi tak dalekoby·
wa od mudrosti yako·
mudrost od opatrnosti
Nez opatrnost a wym
luwnost sestrze wlast·

me gsu z gedne materze
chytrosti narozenee

Tako rzeq od Sokrate
sa wzata gest

Dhog se chlu
bisz ze sy w
swobodie na
rozen Neten
ktery rodi se
Ale ten ktery vmiera s
wobodny gest Mnoho
muoz nad narozenym
sstiestie nad mrtwym
mg Sstiestie dobywa
hrazenych miest Pora
zie mnoziene hausfy mo
qna kralowstwie prze
wrqzie Nedobyty za
mek hrob ktoz se naten

zamek ſſtiaſtne vteze
tu bezpecen ſebu geſt
Nebogi ſe dobytie a m h-
ladem wylezeme By
ſe ſwiet diwnie tocil
ten hrad nemuoz ſe obo
rziti wſſecky wiecy mo
zna ruka berze a doby
wa Sam hrob gie ſe ne
bogi Chtiegi ſſtieſtie ne
bo nechtiegi kazdemu
muſy toho zamku przie
ti Protoz o ſmrtedlni
lide a wy wzlaſſtie na
wyſokych zamciech a
natwrdych ſkalach kte
rzy blizi nebe ſedate przi
prawuoyte ſobie ten
hrad wniemz dluho by
dliti mate pomeniwadz
prokratka leta ſobie k

bydlem wysoke zdwi
hate slupy kamen s ka
menem stwrzugete vs
tawite sobie ten poko
gik w menu s tohoto s
wieta wynduge od po
ziwati mate A z meho
potom mezy swate A ne
posskwrnene duchy wy
wedem byti mate Pro
toz zadny se nepragw by
ti swobodnym dokudz
przes prah na ten zamek
ne wkrogiss Mohlo tby
tie sstiestie tak zamutiti
zeby ne z swobody ale z
okow do hrobu wkrogi
ti musyl przyhazelo tse
to welike swobody lide
ze z nesswobody v sudow
swych dluhy musyli pla
titi

Tauto rzeči Petrarcha prwni rzecz rozſſirzuge

Geſſtie neprze
ſta waſs ſe po
chlubowati
ſwobodu za to,
mam ze z przi
ciny ze pana zadneho
nemaſs Ale ſlyſs co
prawi Seneca Doſti ga
ſu geſt ſnad mieti bude
ſs Newieſſli w kterem
wieku Ecuba ſluzila po
ƶala w kterem Creſus
w kterem daraſſowa
matka w kterem Plato
w kterem Diogenes·
Niemnito tebe Seneca
napomina przyklady
mnoho wſſak ginych

gest o mchz on aneb ne
wiediel a neb mlczal
zdali nepomnyssz czo ge
st se przyhodilo Attilio
wi Regulowi clowie
ku w swietie temierz
na naywyssi swobodie
postawenemu gessto
toho czoz trpiel gsa w
newoli hoden nikdy ne
byl zdali opiet z pamie
ti wyssel mladssi w le
tech Walerianus z m
chzto prwni wywoda
A tento knieze lidu rzim
skeho Attilius lidu Car
taginskemu Walleri
anus lidu perskemu
sluzebniczy nebrz ne
wolniczy uczinieni
prwni ukrutnym od

ſuzemim zahlazen Druhy
pak dluhu a pſotnu ſluz
bu na ſwem ziwotie wa
dl geſt Czo diem o mage
donſkych a Numiditſkych
kralich perſowi a Syffa
kowi y Jugurtowi geſſ
to w ſſigkm tzie z kralo
wſkeho duoſtogenſtwie
v wiezeme Rzymanom
przyſſli gſu Zanecham
ſtarych paduow rozlicz
nych kraluow Za naſſi
ch let niekterzi z kralow
ſke ſtolicze do zalarzow
metani gſu Protoz ne
nadymay ſe ſwobodu·
Nebo wiez ze z ſluzebni
kow pani a z panow ſ
luzebniczy bywali gſu
Diwmet ſe mieme lidſ

ke wiecy Czasto krat na
ty sluzba y chudoba przy
chazela kdyz su se swobo
du welim bezpeczili nema
gice na pameti ze odkud
gim swoboda przyssla a
hoy nost ze tiem dwerz
im od tehoz hospodarze
take nuze y potrzeba przi
chazie A pak ten nayswo
bodniegssi gest kto sam
sobie nesluzi Newiem
prwy toho za neswobod
neho mame ktery gedno
mu panu smrtedlnemu
sluzi A toho pak za swo
bodneho sudime ktery
Tisycz panom a tyran
nom nesmrtedlnym sluz
bu czim Zagiste zadneho
swobodneho ne wzim ss

neſtie ale ctnoſt

Tuto knez piſſe Citt
w :

Zadny ſe wy
ſokym a oſ
wieczenym
rozumem ne
chlub Nebo
w welikych wtapzech
wyſogi a diwni bludo
we bywagi Nikdy obe
gny lid ſam od ſebe ne
bludil nez mudrzy a z
prawe gegich ſam pr
we wkziwe duomyſly
wſſedſſe nawedli lid
poſobie O m obygegē
ſwym neptagiczeſe na
przyczmy czoz gim wy
hlaſſeno geſt za prawe

ktomu hned wieru przi
dali A tak mi se zda ze obe
gneho lidu rozumowe
kdyz negsu starym oby
gegi swazam ze gsu tak
z chopym prawdu przigie
ti iako falessb neb sam
z sebe mu wymyslene
ho nemagiu gdoz gim
gim wymysle ktomu
vhrnkem przistupugi
mu nerozwaziecz pra
weli gest to k gemu w
ieru przikladagi

Tato rzecz z knich Pla
tonowych wzata gest

Prawe chwaly
nemassli sam
od sebe od gine
ho gie neczekay

A iakoz tobie zadny da
ti nemuoz chwaly tak
am ty zadnemu nedaſz
gie Domnewayſe o
wzacznoſti tez Nechay
rzieczy aby cziemu mo
hla od tebe dana byti·
wlaſtnim ſwym ſynom
odemwzieti gie nemoze
ſz Nebo iako wſſelika cz
tnoſt po rodu negde tak
wzacznoſt wiecz diedicz
na neme Pelne kroniky
gſu prziklado w ze wel
mi rziedko to trefowalo
ſe aby po wzacznem o
czy tak wzacznim ſynowe
byli Nechat gednoho
z mnozſtwie dotknu Af
frykanow ſyn nedarzil
ſe po otczy a byl geſt wc

lika tma k vhassem swie
tla otczowu tak ze za ge
den diw toho wieku gtie
se tak slawneho mudre
ho rozumneho otcze zuo
stawen gest hanebny
blazniwy a nevzitecny
syn welike kolo a ssiroke
smrtedlnych wieczy ge
st ziwot nass prokratko
st obracgeme gcho nem
uoz dogekati Za mudre
ho gteme toho kteryz na
bohu toho zadal aby mo
hl po swe smrti wnukow
swych z puosob widieti
znal to za giste ze wsseg
ko coz na swietie gest
iak koli pewne vlozene
ne dluho trwati nemoz
Wsseczky wieczy gab me

m Schazegi netoliko w
dowe ale y mnesta Nebo
gozkoli s gasem zegde
s gasem zapadne

Tako rzecz ztelioz mudr
ge kmeh wybrana gest

Wyborny pok
lad diedigō
swym ten po
zuostawuge
ktoz ge ktomu
wede aby newedle oby
gege ale wedle rozumu
ziwi byli Rozum acz w
clowieku kazdeho rzadu
chwalitcbny gest wssak
mnohem wiecze wtom
znamenitegssi a zrzete
dlnegssi gest ktoz mno
hym znam gest by pak

dobrze tenky rozumecz
ymiel nezli w tom gehoz
gmeno nemnohym a
no ledwa sausedom z
namo gest Neb iako s
piesse w nocy swietlo
na wrchu vhledame by
dosti male bylo nezli do
brze weliky woheŋ w v
doli Tak swietlo rozu
mu lepe a iasnegi wi
di se na czlowieku w sw
ietie znamenitem nezli
na po mzenem Nechcy
se o dobrotu aneb o pra
wdu rozumu swarziti
kto geho lepe wdrzem
gest welikyli czlowiek
gili maly O wzacznosti
obecne mluwim Neb
iako ten komuz welike

ſſtieſtie przyplulo wiec
ge muoz dobrzeho nebzle
ho w obicży zpoſobiti nez
ten komuz ſſtieſtie toho
am przyrozeníe nepoy
gilo Tak y rozum Ac mu
oz byti zpozdilegſſi a tē
megſſi wſſak zrzetedl
megſſi geſt na bohatem
nezli na chudem

Tato Rzecz z knich Se
neky ſebrana geſt ⸗

Ginak otczowe
a gínak ma
tery ſwe ſy
ny miluge ⸗
Otczowe to
chtie aby die
ti gich wſſkrownoſti a

wtiepem chowany byli
hlediecze ktomu ze mnek
ke chowanie mnekkeho
a temierz zenskeho muze
gim Ale matery tomu
chtiegi aby wrozkossi
wyrostli a iako pod stie
nem libie wychowali
se aby zadny protiwny
wietr name newiel a
by gich ne vrazilo mg
nezamutilo aby nikdy
mg neczpieli aby se gim
wsseczko po gich wuoli
dalo Widyss kterak ge
dnech rodiczow neged
nostayne milowanie
dieti gest nebrz welmi
nerowne wssak proti
przyrozeni neme Pon
ewadz matka wssech

wieczy przyrodzenie to tak
wymierzila ze otecz drzy
podobienstwie dusse w
spogem manzelskem A
matie podobienstwie cie
la Protoz milowanie o
gowske przyjacielem gest
dussi Ale milowanie ma
terze przyjacel ciela Acz
lepe chwalim milost o
gowsku Neb malo gich
widano gest kterzy la
sku otcze o chowam gsu
aby mdleho wieku byli
kterzy materzinu czied
ko trwalimi Toho na
tasycz przykladow gest
z ciech tento przypomie
nu Xerxes przemoczny
kral dwa syny miel gest
Pegzi oto miel kdyz mu

manzelka vmrzela aby
ge chwalitebnie wycho
wal swtom geho walky
dluhe za ssly wnichz y
vmrzel gest mage na
wymu od geti porugil
ge pamienem vrozenym a
by sie chowaly Oni oby
zegem swym kterez ne
vmiegi ginak mladezie
milowati wssigku roz
kossi pustily gim labo
diecze ob gimagize liba
gize ge zamutku zadne
ho kinm przystupiti ne
dadug a tak wta rozpus
talosti wyrostli gsu Ac
zy tiem otec gich vmrz
el Oni wytrhsse sie z ru
ky piestunek swych kte
rych zazywnosti xerxo

wy iakz koli musy li se bati
hned mladssi bratr pro
zadost kralowstwie star
ssieho zabil a sam kralo
wstwie obdrzal Name
mz malo pobyw newie
di go passe iako zle wy
chowane dietie od swy
ch sluzebnikow gest zabit
pohledu tohoto y mogne
ho y ctnostneho a dobre
ho krale synow czot gest
z nich vdielalo zle zenske
chowanie Byma to ze
dobry kmen nez cziczeny
chowaniem w zlostny p
romienuge se A protoz
nema lehge wazieno by
ti dietinske chowanie
poniewadz slussnie a do
wodnie mnoz nazwano

byti druhe narozeme
Nebo zkussenie tomu w
ierziti weli go powie
dieti chcy · dobre naro
zenie zle od chowanie
porussuge · A zle naroze
nie dobre od chowanie
oprawuge leez miedy
dossly rozum zle chowa
nie a rozkossne napra
witi chcze · Ale grz to ge
st z przyrozenim chtieti
waleti · Augustus cie
sarz pan wssego swieta
byl mieczo z mladi inie
kze chowan przyssed k
rozumu gta sobie o no
go mudrze · mickac z cho
wanie mu twrde wygi
tie byma takto rzekl ·
Muozli to rozum moy

oprawiti czoz nema wuo
le ale nerozum rodiczow
zkazil A tak wydal se na
to zie przielisz skrownie
na giedle y napiti cho
wal se chtiege mieckie
wygitie mieti Syny s
we ktere imel ktemuz
wedl czasto gim rzieka
ge Neprotho budte ziwi
abyste gedli a pili ale
proto gezte apite abys
te mohli ziwi byti By
la niektera kniezata ge
sto protak skrowne sy
nuow chowanie gecho
ale tagime pomluwali
prawiecz ze diedigowe
wssecho swieta male kra
ginky swobody nemagi
Gimzto dowiediew se

Augustus wecze Necho
waim gich aby zamladu
swobody poziwali ale s
wobody gich Dosti mieti
budu kdyz krozumu przy
gdu swobody poziwati
Nebo ktoz zmladu swobo
du ma k starosti geho s
woboda mieti bude Opi
et nekde rytierz geden ch
lubil se ze by syn geho
neskaymarzil chowa
nim w synu Augustowy
Atomu on rozprawiegi
giemu sobie rzekl A syno
we mogi kdyz dorostu z
zdrawim Nemuoz to by
ti aby rozkossne chowa
ne tielo z mladu tiezkych
nemogy netrpielo wsta
rosti Muoze wssem ne

mogem ſtele ktoz ſe wdob
rzem bydle chowa zamla
du Rozkoſſ ag kazdemu ·
wieku welmi ſſkodi wſſak
naywiecze mlademu Nag
neme go by ſpieſſe rozum
zawedlo nez rozkoſſ Za
gyſte ne ſkrozene zwierze
geſt daleko ſpieſſe pſota
da 6 ſebu wokol gim nezli
ona Neb zpſoty mnoho
ſlawnych muzow pocha
zelo ale welmi rziedko z
rozkoſſe Nebo czo ſamo w
ſobie mdle geſt mꝫ ſyl
neho od tud wygiti necze
kay Trwaliweho wieku
lahodne pieſtowame ne
czim kto chcze mogne przy
rozeme mieti waruoy ſe
rozmazaneho zywota

wſſeczky nas przyroze
me rowne ſtworzilo y
rowni branu naſwie
tlo wyſkytlo Nez rozdi
elne chowame nas z
nnemilo Czo pankharto
w gteme ztwrdeho pri
rozeme narozenych ale
ze nakralowſkych dwo
rziech od kralowen nne
kze wychowam gſu roz
koſſne przyrozeme przy
gali a zakralowſke ſy
ny gmem Czo opiete z
name wyſoke krwe die
ti kterzy duwyrym zpuo
ſoby wſedelſkem rzadu
mezy woragi apaſtu
cham zchowam gſu·
mg rozdielneho od gi
nych tiela nemeli gſu

neziako ti s kteryminz su
zwostli A tak dwoyrodnie
muoz wierzeno byti ze
wssigkim sinie gednostay
neho przyrozenie kdyz se
narodinie ale sstiestie a
zchowanie to nas pro
mienugie a rozmazaniey
sie gim Aslizte lekarzi
kterziz przyrozenie roz
dielugiete negim toho
narozenie nez obyczeg
azi wot z gednostaywy
ch podstat slepem gsme
w gednostaywe rozwa
lime se miekke neb twr
de tielo tenke neb hru
ba kuoze maly a sspatny
dwoywod podstatneho
rozdielu gest Swownay
te obyczege vzrzite hned

zet se srownna take y przy
wozeme A pogatek y ko
neg geden mame pro
strzedek sstiestie wswe
laige drzy Pokudz kom
porzege toho potud od
gynych wozdielen gest
Przide konecz totiz smrt
tu se opiet srownname
tak iak sme przy pogat
ku totiz przy narozeni
srownani byli Pakli
diess welikych panow
slawnegissi hrobowe
gsu Nicz se stebu o to
nehadam zet toho sstie
stie poprzalo aby to
miel goz giz tweho ne
ne Tielo twe by nay
drazssimi mastmi by
lo zmazano czasem swy

ag nehned wprach se
obrati a naposledy y
kosti zetlegi y przidess
wto weci wssigkim prz
chazegi Protoz nech
lub se zadny vsslechti
lym przywozenim ged
no mass nad gyne ale
dwcho by chtiel nemo
zess mieti A y to gedno
goz mass rozhmewali
se natebe sstiestie tudi
cz muozess nemieti Do
brze gest przywozenie
my vmeho nepodob
neho nemie

Tato kniez z kniech Mar
ka Tulia wzata gest

Nic rzedſſieho
pod nebem
neme nez p
rawe prza-
telſtwie A
zato mam ze ta rzedko
ſt prawemu przatelſt
wi drahoſt a waznoſt
vczinila Neb ty wieczy
muſie drahe byti ktery
mz obecznoſt wahy ne
od giala Jakoz dwa ko
wy rozdielna gſu kte
rzi z nabarwie podobē
ſtwie neſu zlata Totiz
miedi a moſaz a tiem o
becznoſt laczinoſt dala
Tak mnoho geſt prza
telſtwie mezy lidmi a
le nedokonaleho kterez
kmalemu wieczu ſſie

ſtie pohybugie ſe a tieha
prawie a wierne przia
telſtwie padu nezna
nikdy ſe nehybe nikdy
ſe nemienij pewne a
vtwrzene geſt A to ni
kdy nemuoz byti nez
mezy dobrymi lidmi
zli ag ſe niekdy zdagi
przatelee byti gedno
ſlowo protiwne ſprza
telſtwie gie ſrazy · proto
neb iak ſu lehcze wolne
a bezwaznoſti wſtupi
li tak zlehke przygmy
z nieho wypadagi Ne
zneklay tomu przieteli
komuz tolikez neſmie
ſe wierziti iako ſam ſo
bie Nebo to geſt prawy
prziętel ſkymz by ſmiel

o wssegky swe wiecy
tak swobodnie a od kry
tie mluwiti iako sam
k sebu a on zase teez ·
By gest tu nedokonale
przatelstwie geho by
przieteli swierziti se ne
smiel Ale zie niekterzi
z mudrych lidi ptagi
se nato od kud by pra
we przatelstwo pocha
zelo Niekterzi prawie
ze z milosti a niekterzi
ze z skussenie · lepe pos
ledni nez prwni Neb
milost wieg lehka gest
a vtiekawa A goz z nie
pogde tez nestale a wrt
kawe gest Ale z kussen
ie to ma w sobie waz
nost dokonalost a w

zum Kohoz sobie pra
wym zkussenim zaprz
ietele wezmess tent
muoze trwaliwy byti
Dokudz nezkusyss nepo
gitay zaprzietele Muo
zet tie milowati ale
przietelem nebyti Mno
hott milost muoz ale
mnohem wiege pra
we a wierne przatelst
wie Nig mu nesnad
neho neme mg tiezke
ho Dotiessena zagiste
wieg mieti takoweho
przietele gehoz by prz
tomnosti tak mohl we
sel byti iako sam swu
Dobrze powiedieno ge
st ze przietel gest dru
hy ia A przatelstwie

gedna dusse wedwu
tielech przebywagi
gie A protoz ponewa
dz w prawem przatel
stwi gest gednota my
sli y v myslow nesnad
no se rozdieli Zadny
nesstiestim ne vmenssu
ge se a az dohrobu ne
pohnutie tema Nez p
rzatelstwie obegne to
b sstiestim zmka a b ne
sstiestim zamka Newe
seb se mnohymi przate
ly ale mieg b howien=
ie obratilit se sstiestie
zpatkem tott v kaze mno
holis przatel miel Za
dna wieg lepe nesudi
o przatelech nez nesstie
stie Swidalisme mekte

ye lidi w welikem ſſtie
ſti polozene ze wzaſtu
piech a wſhauſſiech p
zatcky pocitali Teez
tudiez kdyz ge malo ſſ
tieſtie po opuſtilo led
wa ſamodruhe pozna
liſme Newiernie prza
telſtwie kterez lide k ſo
bie magi prowciaky
vzitek a mz muoz ſtale
byti Neb do ſalzmeli v
zitku pro kteryz tobie
przietelem byl a gme
ho od tebe negeliſ prza
telſtwie zmarzeno ge
ſt Dobrowolna wiec
ma byti przatelſtwie
a ſamo ſobie za od pla
ti · ktoz tobie a twe o
ſobie geſt przietelem /

budett wzdygky by pak
mg nemiel paklit ge
st kto przietelem proz
bozie gestli zeho zbude
sb hnedt nebude nebo
gemu gest on przgete
lem byl to sy ztratil a
przatelstwie geho s
nim odesslo A protoz·
Gim wiegebohatssi a
wzagmegssi gsy tiem
meme muozesb wiedi
eti o prawych przate
lech Neb protak weli
ke mnozstwie falessny
ch przatel by kto y pra
wy byl nemuozesb po
znati legt geho mekdy
nesstiestie neb proti
wenstwie vkaze ktozt
tehdaz takowy zuosta

ne iakowy prwe byl tāt
prawy przietel geſt ·
Geſſtie metzo wyſſe ch
gy o wiernem a prawē
przatelſtwie powiedie
ta By mekdy przyhodi
lo ſe aby przietel twoy
w nekteru wieg przy
ſſel a gtie ſe do puſtil·
geſſto by neſluſſna by
la Nema ſe twe prza
telſtwie zimemti pro
ti nemu nez geho wtō
litowati a muozeſſli y
pomozy radu neb na
kladem Nebo ktoz pro
gyzi pad przatelſtwie
opuſti ten tomu podob
ny geſt ktery wſſtieſti
przietelem geſt w neſſ
tieſtie neprzietelem ·

Naywysse pak przie
tel ma smiesen byti a str
pien by pak mecz ro pro
ti osobie twe vczynil z
nechtienie neb znewo
zumu kto sobie tuto
rzecz kteruz hned powi
em wumysl wezme m
kdy se nad przietelem
newozpaczi a neb nad
kymzkoli czinym a toto
gest Vczinilit kto koli
iaku wiecz proti tobie
pomysl sobie nato ten
ktoz to vczynil przietel
li gest czili neprzietel
Gestlit przietel a mass
ho zaprawcho przietele
te vczinilt gest nerad
newieda by to proti to
bie byti mielo a neb te

be vrazyti Pakliť gest
nepprzietel vczynku ge
ho mcz se nediwy Neb
gest vczynil to czo vczyni
ti mel. Wssak nepprzie
tel na tom gest aťby
to czynil goť by czi neb
statku sskodilo. Ale przy
ietel vczynliť czo hledit
to oprawiti wssi snaz
nosti. Nez nepprzietel
by pak czo dobrze naho
du vczynil hledit to z
kazyti. A vczynliť czo zle
hledit to wssemn oby
czegi gessťie whorssie
y wesťi. Toto pak nay
horssie nepprzatelstw
ie gest ktere pod plass
tiem przatelstwie cho
di. Zgewneho se v wa

rowati muozeß tay
neho mkoli

Toto gest Rozum Dio
gena Mudrze

Nig drazssie
ho wswietie
neme nezli
gas a my la
gymegssie
ho wsseho goz mame
nedostaneli se gasu ia
kobychom my neme
li ktoz marme v tragie
gas wietssi sskodu so
bie gim nezli by peme
ze vtragel Neb ciech
nabyti muoz ale gasu
mkdy Tlatczi stramy
sam w sobie gest roz
dielen gas totiz mimu

ly wymegſſi a budugi
ztiech trzi rozdielow
gedineho nam przyro
zenie widzieme puog
gilo totiz czaſu wymey
ſſieho Czoz minulo to
ho wſwe mogy nema
me a go budugieho ge
ſt take ſamo to go wy
megiſſie a przitomne
geſt drzime A to geſſtie
welmi nepewnie tak
zie az ne vczigem zruku
nam wymkne czehoz m
kdy ne vhonime amz
komu dano geſt minu
leho czaſu pozwati a
proto acz koli draha w
lecz czas geſt a nikdy
nenabyta wſſak zad
nu wieczy ſſtiedrzeg

ſſi nebrz marnotratm
cgſſi negſme nez czaſem
Penezy gichz muozeſs
nabyti nerad ſe z zad
nym dieliſs czas gehoz
nemuozeſs nabyti leg
komus k wuoli marzi
ſs a vtraczieſs Ti pak
naywietſſi marnotra
tcze czaſu gſu kterzi gey
ſpanim a ſnem dluhy
z marzugi Gimi wſſig
kni mařitelí czaſu po
dobniegi geho zbywa
gi kteru koli wieczy za
nepratzdiem gſuge
Kto czas ſpanim ztra
czuge ten naprosto od
mertwehoſe nedieli
Neb po meweadz prw
ni mudrczi ſen wykla

dagige tak geden po
wiedyel ze ten gest ob
raz smrti. A druhy ze
gest saused smrti. A zte
przyginy mudry y bla
zen wespam gednostai
ni gsu. A mz se go diele
od sebe neb teh daz zad
ny sam przy sobie ne
me Drahotu czasu rz
iedko kto poznati muoz
Neb zadna draha wie
c nemuoz tak pozna
na byti iako kdyz se z
trati. tak czas dokudz
gey mame newieme
co gest. nez kdyz od nas
pryc chcze giti. tu te
prw porozumiewa
me ze gsme mcz zde w
swietie wsmotnych

wieczech nemmeli my
drazssieho nez czass By
chom toho nemmeli a ni
synow a ni manzelky
a ni zbozie a ni zadne
wieczi nemmelibychom
A kdyz gey ztratime w
sseczky wieczy ztratime
kto toho gehoz bychom
sobie nachystali gessto
nadtiem czass mohy ne
mmelby O mnohych cz
tieme kterzi na skonani
czasu od przyrozenie
gim pudyczeneho zla
tiem czass wykupowa
ti chtieli Powolal ge
den weliky bohatecz le
zie na smrtedlne poste
li mudrcze k sobie kte
rzyz przyssed k nemu rzec

ze Proz sy po mne poslal
od powiediel ten Abych
se s tiehu poradil mohu
li ym lekarzi mozi zdra
wie a zasu przidati .
Rzekl mudrzecz Bohowe
te wiecy wdrzem gsu
lekarz nemoz oprawu
zie a zdrawi pomaha
Sam buoh zasem w
ladne a ssasuge Czozt
gest ho vlozil dati to
hot zadny neodegme
ani z nemoz vkratiti To
kdyz swu chwili wyg
de wiece newyprosi
sz am wymodlisz przi
ssellit gest konecz zasu
tweho darmo nalekarze
ze nakladasz Paklit
nepryssel dobrze zim

ſſ ze proſpieſſmegiſſie z
bytie nemocy peniez ne
litugeſſ wiece ſobie z
drawie wiece Rzekl mu
nemocny bohacz O go
bych chtiel kazdu hodi
nu peniezy rad zaplati
ti abych geſſtie malo
wezdrawi ziw pobyl
Swiece gemu mudrzec
Diwna wiec ze tu wie
cz nyme draze kupowa
ti chceſſ kteraz tobie
za nayplacz megiſſi by
la aniz ſy gie ſobie cho
wazil nez marzilſſ v
tragelſſ iako by na to
welmi bohat byl Swi
dieſſ ze ſe gu toho bogi
ſſ at by ſe nedoſtalo ;
pomnyſſli ze netoliko

wzagen ale y nelib to
bie czas bywal Gyz ho
dny wykupowati peme
zy chczeſſ A nedawno
dny mieſiege y letha ia
ko darmo roſypal gſy
kazdemu kwuoli ziwo g
ſa gednak ſſermerzom
gednak hragom ged
nak hudczom gednak
piſſczom trubaczom a
bozlignym kayklerzom
Niekdy pſom y ptakom
czaſu ſwecho pudyczo
wal ſy Niekdy take tak
nelib tobie czas byl ze
gſy kratochwile hle
dal gedne aczby ſpieſſe
chwile minula ono b
kze pitie ono ſkrze gie
dlo z bytegne ono ſkrze

zcrzy iakoby na gimal
sobie kudy by spiesse
gas minul pohledu
nynie gosy rad byl bu
kemu minuti gasu iak
by giz rad z gedne hodi
ny den vgiml Zadna
wieg ne v nie lepe nau
giti glowieka poziwa
ti gasu nez si blizkost
smrti A pak z trageme
to giz dokonalemu v
gi Audrzeg geden spo
lu y kniez Egipsky v
wodi gedneho ktery w
ziwnosti gasne do pe
kla wstupil gimi teh
dy w nowie nalezene
ho prwe neslychaneho
Ten przyssed tam ptal
se Agamemnona pary

sa Polixa Priama dcie
ra y wssech ginych to
ho czasu sesskych v wa
lcze Troianske ptal se
Eleny Polixeny Exio
ny Deyanyry Penelo
pe ffilidy y ginych to
ho czasu vmrzelych zen
czo by sobie nynie rom
ssowali wssiczkni ged
nostaynie vsty wolali
ze mu gineho nezada
gi nez czasu Nezadal ani
Parys piekne zeny Ne
zadala Elena pieknecho
muze Toho zadagiu
wy prosyti nemohu
czo my zde ziwy wsie
mocy mame ale lech
cze a sspatne vtragie
me O my blazniwi li

de ze ſobie toho wraziti
newymeime nagimagi
g ſobie na ſwoy naklad
zlodiegie aby nam gas
kradli. Doſti na tom ne
mame ze nam teme
rz puol gaſu ſen ukra
du geſſtie a ſpon kdyz
neſpime nemuozem ſo
bie geho vzitecʒme po
ziti. abychom ale kdyz
budem vmieti zemrziet
poznali. ze ſme ziwi by
li Smecz im kazdy ziwy
clowiek kto ktomu po
zumu neprzigde aby
czitedlne znal ze ziw
geſt zadny bez ſtyſkan
ie a welikeho pykame
ne vmrze By ſto let
ziw byl Ta leta wſſecz

ka nenasytie tebe ziwo
tem gestli ze wzdy mi
nuly cžas nedokonaly
gest Pakli minuly cžas
vmiess sobie konati ne
potrzebugess buducie
ho kdyz koli smrt przi
gde wesele gi przigme
ss neb wzdyczky ziwot
zawrzeny mass

Tato rzecz gest wzata ze
dwu Mudrczow Anaxa
gory a Seneky

KTo whlasu
powiesti hle
di ten se ne
chysta swie
domie nepo
sskwrnieneho zachowa
ti Neb dobrze swiedo

mne nepotrzebuge m
noho swiedkow na d
wu dosti ma a ti gsu
gemu za naybluǵ mei
ssi zastup ptassli se na
mne powiemt Swie
dek geden gest buoh a
ty druhy Naylepssie
swiedomie na tiech d
wu swiedcziech k przy
sluzem y k odsluzem do
sti ma Gnm wssickni
swiedkowe mohu ok
lamani byti tato dwa
nikdy Neb wzdycky b
tebu przitobie a w to
bie obywagi Gnm k
dyz se zawrzess newie
die czo czinis Tato dwa
wssecko spatrzugi ne
toliko cziny ale y myss

leme promkagi Nelzet
ſe przedmmi zawrzieti
wſſudyt tie wyſſpehu
gi wſſudyt tie nagdu
z tebu do pokoge z te
bu y naluoze chodie.
Powiez mi proſym tebe
welmili ſe tiech ſwied
kow ſtydiſſ welmi li
ge na pegi maſſ. zato
mam gmiſſli ſwe wme
gy iako by ge przed ſe
bu mnel. zet ſe neme
potrzebie zawierati
neb go przed tiem ſ
wiedky wgmiti ſmneſſ.
prog by tehoz przedew
ſſim ſwietem v gmita
neſmnel. pakli metgo
gmiſſ przedmim zag
by ſe przed gmym ſty

diel Swysse chcy met
go powiedieti Twew
ka sstme o soby swiedec
twie by bohowe mu o
twych skutciech newi
edieli na tobie waz
megssie byti nezli wsse
ch lidy hlasowe pakli
mekteru wiec zlmss
bud skutkem neb myss
lenim wtu nadiegi ze
o tom zadny nezwie
go platno gest kdyz ty
to sam do sebe wiess
O nesstiastny gsy clo
wiek gestli ze toho sw
iedka zametass protoz
mieg ten obyczey kdyz
lide o tobie swiedect
wie wydawagi swow
nali se twe swiedect

wie s mnu na to pomy
ssleg. Neb gegich swie
deczstwim muozess y o
klaman byti. y w mar
nu chwalu wstupiti.
Ale twett tebe nepodwe
de pomysslissli prawie
nahnie vhledass. ze se ne
budess mieti czim chlu
biti a welebiti. Vhle
dass kterak mylne gest
lidske suzenie otwe do
brotie. Kdyz koli komu
vmysl swuoy napra
wiss aby tak byl przed
bohem ziw sukromie
iako sy ziw przed lidmi
zewnie nebudess skry
ssow hledati nebudett
se potrzebie zawierati.
Ale nasse blaznowost

wie gest ze go przed bo
hem nestydime se pacha
ti przed lidmi nas ot
stud tapi Ja ten obycz
eg mam mluwimli go
s bohem to mluwim zag
bych se y przed lidmi ne
stydiel Posluchay m
ne kto chcze tayme z bo
hy mluwiegicho ne v
milknut Neb to przed se
bu mam ze bohow za
mie prosyti nechcy s
krytie leg bych przede
wssemi smiel prosyti
Zadny zitatel bozi neme
amz prawie zna go
w sobie to gmeno bu
och zawiera kto gmak
z bohem a ginak s lid
mi wuokol gde Natom

wessken ziwot dobry
zalezi tak byti ziwu
przed lidmi iako przed
bohem A neb att giny
mi slowy tuz rzecz po
wiem aby tak ziw byl
sam w sebu iakoz gsy
mezi mnozstwim ziw
gmak dobry negsi ma
ssi rozdiel ziwota zge
wneho sukromne Nic
nemass poctiwieg
ssieho nezli swu wlast
ni osobu Gestli ze se
sam nestydiss sebe a
w poctiwosti nemass
neh mewaj se na ginie
zet tie neztie a neb me
czo nepoctiweho przed
sebu czinie. Kto sam so
bie hanbu czini nemeie

hoden aby gemu giny
gest czinil. Mrzke mlu
weme hanebneho czlo
wieka czim ktoz se geho
przed sebu dopusstie a
w mysl ge bierze neme
diwu ze przed ginym m
lage. Niekterzy pak p
rzed zenskú neb panen
sku przitomnosti zlo
mluweme za wietssi
mrzkost magi nez przed
muzsku. Ale proto mu
na pamnu y kazu gesb
chtie zlo mluweme za
stawiti. Piekniegssie
a pocztiwiegssie pan
na gest mysl ma na
dewsseczky panny tie
lesne gestli ze te neng
tam nedow se ziebielu

neb gerwenu kiozi o
dieneho tiela w pocz
tiwoſti nemam A diwim
ſe kydy geſt to prziſſlo
ze obyczeg magi mu
zowe pocztiwiegie byd
liti mezy zenami nez
li mezy ſebu ſamymi
Tiem ſobie a ſwemu
muzſkemu ſtawu han
bu a lehkoſt czynieze
ze ſtaw a pohlawie
zenſke od przyrozenie
ktomu tak wywedene
aby muzſkemu pohla
wi ſluzilo a poddano
bylo z welebugi a pocz
tiwoſti wietſſi ohra
zugi krziwdu pohla
wi muzſkemu czim ktoz
wietſſi geſt a pocztiwo

ſt zenam zachowawa
nez li muzom · Kto mu
rzecz geſt ze myſl glo
wieczie naywyſſie po
cztiwoſti hodna geſt
potom poſlawie muz
ſke a na poſledy zenſke
Ktoz ſwe myſli poczeſt
noſt czini obogie mu po
ſlawi nerozdielne gi
czim · a mz muoz nepocz
tiwie ziw byti · kto ſwu
myſl w pocztiwoſti cho
wa · Wſſudy chcze wi
dien byti kto wedle my
ſli ziw geſt · Ale komuz
myſl geho z czyſtoty wy
ſtupuge ten kautow
hleda · Stydiel bych ſe
za to abych toho wſſe
likeho poſlawie glo

wiecku muzi zeme neb
pannie nesmiel a neb
hanbil se powiedieti
go smnem myslila ktoz
se tak k swe mysli ma
nepochybugi otom ze
dokonali a newinny zi
wot wede Ale kto swu
mysli se kryge ten po
dezrzien gest wswe do
brotie by se pak y dob
ry byti zdal Gestie ch
gy wiec powiedieti
Smiel bych na kazdy
den mezy wssecky lidi
wygiti a gim se vkaza
ti aby na mem zele w
ssechkm mogi skutkowe
zeczi y myssleme nap
sam byli aby gie kazdy
cisti mohl cosem swu

woli gmiel mluwil y
myslil od te chwile ia
kz se kdobremu ziwotu
przyznawam A ktoz
by toho vczinil nesim
el neprawse by dobrze
ziw byl gesstie tak od
dobroty gsy iako mysl
twa od swobodneho a
dobrowolneho opatrze
nie Neb nemuoz dob
rym byti ktoz ziwota
od mysli nepoczne Na
te wsseczka wiecz zale
zi Zadny hrziech hrzie
chem neme lecz od my
sli vsluzeme a potwrze
me wezme A protoz
rzekl sem krasna mila
a poczatna panna my
sl gest mamz stud po

zeſtnoſt y wſſelika cz
tnoſt duowod ma. Ty
telo zadnym hrziechē
poſſkwrzneno nebylo
Proto lehky a temnez
zadny duowod neme
gistcho adobrcho zi
wota geſtli ze myſt z
lym myſſlenym naka
zena geſt. Protoz ch
geſſli prawe dobrym
byti pozmiz dobrotu od
myſli. pozneſſli od kud
koli gmud. kolikrat po
zneſs tolikrat pokryt
gem zuoſtaneſs. a mez
dobrcho nebudeſs mo
zy vzyti. Neb ten z
rzym od nehoz kazda
dobrota iako z ſtudny
zetecze maſs nakaze

ny a necznnely k okaza
ni A znakanenecho a
poſſinnenecho nemuoz
nyg gynecho pogrta nez
zle a pokryte · Z myſli
iak ſy drahy klenot ·
bohem v lidem wzag
ny ktoz tebe napecz y
nema · Zadna dobrota
geho ſprawedlnna by
ta zadnym obyczegem
nemuoz ·

Taco rzecz Pimgorow
ſmyſl neſe

Oſtategny
wſſech wie
czy ynſſe prz
rozeme geſt ·
To nazuowe
ſſli bohem nezbludyſſ ·

Neb buoh gimeho mi
nenie nez przyrozenie
A niz przyrozenie bez
boha gest ani buoh bez
przyrozenie Gestli ze
diessb mam tento dar
od przyrozenie rozomie
iako by rzekl mam gey
od boha gmenem to
liko rozdielenie czimsb
Neb buoh a przyroze
nie samym toliko gme
nem diele se lecz by to
zarozdiel podstatm po
loziti chtiel ze go od
boha gelikoz od boha
pochazie to wzdy k s
trame te zbozile na
chylnost ma nezli kte
strame nassie kteraz
z hmotnych wiecy zi

nebnych a porussitedl
nych slozena gest A
le czo od przyrozenie
gelikoz od przyrozenie
wyssło gest to spiesse
telesnemu sloziem
nachyleno gest nezli
k bozskemu Teto nápo
wiedi aby porozumi
el Wiez ze kazdy czlo
wiek zdwogie wieczy
slozen gest z dusse to
tiz a tiela z gednoho
porussitedlneho a dru
heho neporussitedlne
ho To spolu w tomto
ziwotie nerowne to
marzystwie magi ge
dno hornie druhe dol
nie Czo shuory gest
od tud kde bohowie sw

uog przebytek magi-
to wzdy se tam od przi
rozenie tahne kdyz ne
nie dolnim totiz tielem
przielisß obklizeno a
posedeno Tielo gmam
ne vmie se tahnuti nez
tam od kudz possło ge
st do zemie Nasse ro
zumna dusse kdyz by
gie howadnost a tiez
kost tiela neprzekaze
la gmam se ne wie kde
tahnuti nez tam od ku
dz wymkla do nebe Ge
stli ze se telesnymi za
dostym a libostym ne
przebeze przielisß kdyz
rozdielenie gegie przi
gde hned vprziemo
nebe gi k sobie tahne

rozumie yako tielo ta
hne zemi. Pakli ſe ro
zumma duſſe naſſe za
doſtum tiela a pegli
wboſtmi przebiezie ne
mie zchopna zhuoru
gita nelze gi nez w
naymzſſich kragma
ch ſwieta bludici a po
malu toho brzemena
zbywati. Ale zdalo ſe
prwnim naſſim mu
drzom a mnie to pro
ti rozumu nenie ze ta
duſſe naydale boha
geſt kteraz naywiecze
byt ſwoy w nynieg
ſſiem tiele oblibuge
Duowodne znamenie
geſt ze geſt ſweho ſta
wu protielo zapomie

nula A wezda se gie by
kde lepe mohlo byti nez
w tiele Po mnohych
zakonech dusse a lid z
name Neb sebe sam
przesazuje w mluwi za
dnemu tolik neprzecze
mnoho sobie od pusti
niegi Tiemym mi swie
czte mi iako zkussene
mu zadny ten spraw
edliwy sudcze byti ne
muoz kroz mylosti tiela
a wlastnieho ziwota
ukogen iako dietie ugal
kem gest Byt se pak
zdal v v przieciny ne
muozt nez czoz tielu li
bo suditi nebrz am my
sliti Kto sobie sam ne
sme prawdy powie

dieti nerzekay aby gi
niemu prawdu vczinil
Paklit kdy vczinil gyz
wiezzet gest ta praw
da nebyla proti niemu
Nebo bytt proti niemu
byla zadiegit by tobie
vczinil krziwdu nezli so
bie A protoz samych se
be milostiwnikom niem
ecz nikdy Nebogi se ne
zamutiet sebe Am krzy
wdy trpieti budu pro
tebe Welika zagiste
a przielissi rziecz ta wie
ecz gest samemu sobie
prawdu powiedieti
Mnoho gich nassto
by se kterzi by smieli
gmym prawdu powi
edieti Ale aby kto sam

ſobie prawdu ſmel
powiedieti / toho ſem
geſſtie zadneho new
diel / A wkazdem wie
ku welim gſu rziedczy
bywali / Prog / Nebo
ſme ſwych wlaſtnich
ſkutkow mylostiwi
ſudge / Bychom tak
mylostiwie cyzie h
rziechy ſudili iako ſ
we zadneho bychme
ne od ſudili / A neb by
chom tak na ſobie h
rziechow nenawidie
li iako na lidech ſtiez
ka bychom hrzeſſili / A
bychom nato take po
myſſleli / Ze czo my na
niekom hyzdime / co
tez gim nanas hyzdie /

A snad gesstie wiecze
meczo gessto tolko my
sami do sebe newieme
Neb ag koliwiek zadny
lepe swiedomie nasse
ho nezna nez my sami
Wssak proto gsu niek
tere wieczy gessto le
pe ge lide na nas spa
trzugi nez my sami A
to se nam przyhazie
proto ze przieliss so
bie wierzime a przie
liss sme se vbezpeczili
Domniewame se ze
nas zadny nedobude
ze nas zadny neproh
ledne am pronese A
tak iako bezpeczme od
poczywame na zadne
ho pecze nemagicz A

newieme ze tewerz po
dle ſebe w ſwem zaw
rzem zradcze mame kte
rzyz myſſleme v ſwiedo
mie ſrdcze naſſeho wen
neprzatelom zrazugi
wieſſli kterzi gſu to
zradcze Skutkowe na
ſſi Nemuozem my tak
taymie myſliti atby ſ
kutek nekdy neyakeho
znamenie neukazal
go ſy myſlil po niem
lide twemu u myſſlem
porozumegi Newel
mi nemudrze geden
v zeneg podobenſtwie
vczinil ze w nitrzne
hoſtawu obliczegi ge
ſt kniehа a ſkutek piſ
mo Mnohokrat po z

puoſobu obliczege a
twarzy / muoz ſe wie
dieti iako nakmechach
zo wmicz geſt / Nege
dnot hmew wyſkaku
ge na twarz / mnoho gi
neho hmewu horſſie
ho a mrzgiegſſieho
geſt / zo ſe muoz na t
warzi poznati / geſſto
kray ſe ſtiem iakz kraig
nemuozeſs vkryti / a
zim wiecze kry geſs //
tiem wiecze na tobie
od kryma ſe / Socrates
muz przieliſs hlubo
keho myſſleme / a nez
pytatedlneho ſwied
mie / iako ktery ziwy z
lowiek byl geſt / wſſak
proto oblicżey geho

wyzrazowal czasto
Geden mudrzecz vczedl
nikom geho kterziz wel
mi Socratesa wychwa
lowali zeby lepssieho
muze pod nebem neby
lo tak to gim powie
diel Wass Socrates
czhoz wy za welmi do
breho mate gest hor
ssi nez Egistus czyzo
lozmik Rozhniewali
se oto vczedlniczy kte
rziz wewssem geho s
wiedomi byli a chtie
li toho mudrcze potu
piti Gmuzto rzekl So
crates nepospiechay
te Obliczeg muoy ten
mie pronassie On ge
st se natom ne omylil

Takowy zagiste byl
bych kdy by myssleme
meho kterzez semnu
bez wuole me naroze
no gest mudrost neo
prawowala tak ym
toho bram nez myssle
me nemuoz zabraniti
a to na twarzi me zna
menito od mudreho
czlowieka gest A tak
nikdy ne sudme giny
ch mame sami dosti
toho z czeho sudu hod
ni sme Neb czo koliw
iek nagmeny hyzdiss
to wssem luonu bu
dessli hledati naydess
Nebo leg sam krzwuoy
prawy sudcze budess
nemuozess ginych b

prawedliwie sudita pre
to ze gdzie hrzechi p
rzed oczima mame ale
swe z zadu a kczyzym
wmaim lmiczowe oczi
mame ale kszwym ked
wa iako sowy blikame
Teto rzeczi rozu skrze petrar
chu oratora zniechito mudrc
wybra z Salustia hesioda pe
nandra xenophonta xenocrata

Prawi Salu
stius ze glo
wiek magimz
se odhowada
nedieli nez
rozumem a rzeczi Esi
dus take mezy nay
wlastnegissimi dary
glowiegimi rzecz za
wyborny poklad wy

pisuge A ten zaprawe
ho czlowieka ma gim
en byti ktoz rzeczi vmie
poziwati hledie naprz
ed ktomu krzemu ge
mu rzecz dana gest a
kiakemu poziwam po
hledili nato spilnosti
porozumme ze nelehka
wiecz gest ta kteraz cz
lowieka samecho od
mnoho twarnych ho
wad dieli Ale my iakoz
gmych darow nam
od bohow danych zle
poziwame tez s tiem to
barem ne vmieme w
uokol gim Zato mam
ze kdo koli z bohow ten
gest kteryz rzeczi lidem
posluzil ze tiem vmy

ſlem rzeczi lidem dal a
by gi ſobie ſwe potrze
by dali. A ſobie rozumne
giże gi k vziteczným
miegem potrzebowali.
Geden mudrzecz doſti
waznecho ziwota ale
naywaznieyſſie rzec
gi ukazany gſa proczby
nikdy mu kra tochwil
nicho nemluwil. od po
wiediel. Nechczy z bo
ha zerterze vdielati.
On mi rzecz dal nepro
to abych gi hral. ale
abych gie k ſwemu do
brzemū pozuwal. Geſt
li ze wy gie doſti naz
byt matē. mnie wierz
te ze mi ſe rzeczi czaſto
krat k potrzebnym w

zegem nedostawai kto
lehke wieczy rad mlu
wi. wssieczka toho czlo
wieka dusse lehkostmi
naplnena gest. Neb
rzecz a pismo gsu dwa
poslowe. nebrz zradcze
wsseho toho czo w czlo
wieku gest. Czo bych
ia wiedieł mudryli
gsy gili blazen. dobry
li cili zly. Kdy by wez
drczky mlczal. a mlkdy
mcz nenapsal. Ale zie
mluwysb v pysesb. ma
dostateczna dwa swied
ky. czo w tobie gest a
iaka. o tobie muoz roz
prawka byti. A zte przy
czmy o zadnem necz te
me. aby kto za blazna

wlidi gynney byl kto
rad mlczal A od psanie
se zdrzowal Ale kausy
welike nemudrych li
di pisemnie znamie ge
sto wlastnie gich rze
z a nika hromadu lech
kosti a blaznowstwie
name od kryla Neb za
dny sam o swe rzeczi ne
muoz prawecho swe
decztwie wydati nez
gim Zanecham toho
mluwenie kterez mez
dy ag nemudre ale
wazne bywalo mezy
nami O wieczech stwo
rzenych gimz miesto
dalo przyrozenie pod
okrsskem mesiecznym
Stupnim ktomu nagemz

nekdy wyſoczy muzie
kleſali ze mneſtem a cza
ſem rzeczy k mudroſti a
k waznoſti pozywali a
tudiez na gynem mieſ
cze a gyneho czaſu rzeczi
k zertom a lehkoſtem y
k blaznomluwem obra
czowali Geſſto nicz mi
czeyſſieho byti nemuoz
necz czlowieku wazne
mu gedniem mieſty y
mudrowati y blazno
wati Neb kdez geſt do
ſtateczna mudroſt ta
nikdy nemoz towarzi
ſſiti s zerty a s lehkoſt
mi ſama ſobie za weſe
le a za weſſeliku kratto
chwil geſt Toho ty mi
za mudreho ne wych

walug ktoz w mluwem
waznosti wzdygky ne
zachowawa Nepraw
mi ostale mysli glowi
eka toho kto se y s diet
mi wzerty a wmluwe
me dawa a kazdemu k
libosti s vsty hotow ge
st protoz dosti trefsme
onen powiedil kteryz
rzekl By lide rzeg kupo
wali netak by mnoho
mluwili ale ze gie ne
kupowali protož mno
ho nepotrzebneho vsty
wyn assegi Ale ze na
przed powiedieno gest
ze rzeg semedek gest w
mitrznosti nassie pro
tu przygmu kazdy mu
dry ktery by skrze ne wi

noſt chwaly hledal A
by ſe nawſſech mneſte
ch lechkeho mluweme
wyſtrzichal Bud z kym
ſſtu nebo oprawdu a
by wzdycky myſl bi rze
czi a rzecz ſmyſli ſrow
nawala ſe Neb gyz ten
czlowiek proti przyro
zem ziw geſt ktoz gynak
myſli gynak mluwi
Mudrczy egipſſti kte
rzy naypruw o pekle
pſati poczeli gednu z
hanemnu muku wy
hledali ſu tiem kterzy
zle iazyka poziwagi.
A wtee muhze poſtawi
li gſu gednoho znamie
nteho ale welmi ble
kotneho gmenem tan

tala Ktoryz wzdygky
wodu a iabky az do yſt
oplywa a proto wzdy
gky hladem a ziezm hy
ne kdyz chcze gieſti ne
bo piti iabłka y woda
przedenim poſtupie Ale
ſnad za wymyſſlenu
wiecz to maſz Nez ten
nedie by to baſnya
rozprawka byla kto ſ
wie iakych byl obycze
gow a iakeho ziwota
Tantalus Ktoryz nad
lehke a bezewſſeho ſau
du rzeczi to przydawal
zie y mzkomluwem
kem y pochlebnikem
byl Nechcy o mzkem
mluwem pſati a mſe
tiem za neprazdnowa

ti czoz wssiczkym temierz
naporzad wuosskliwo
sti magi lecz kcom tiech
kterziz tak welmi tupe
ho swiedomie gsu ze
geho mnymz vraziti
nemohu nez mrzku ne
sslechetnosti. Malo po
wiem mieczo otiech
rzeczech kterez pochle
benstwym prosmeda
gi. Periander rzekl ze
pochlebenstwie gest
ziwot w czyziem tiele
A dussie w czyzie mys
li. ale xenophon tak
to. Spochlebenstwie
gest swecho wlastnie
ho vmyslu a swiedo
mie pro tielesny puo
zitek a biehle mylosti

zyskame dobrowolny
Obadwa welmi gruim
towyme pochlebenstwie
wylozili Nez prwim w
mistrzeho zakladu do
cekl druhy zewnitrzne
ho skutku · Neb ktoz se
giz w pochlebenstwie
da ten giz ne sobie ale
tomu komuz pochlebu
ge ziw gest · o tom wez
dy przemyssluge a ge
sty zbiera y przyginy
aby se gemu iakz mo
ha zachowal Tez ten
giz swuoy neme giz
se gest prodal a obyz
dmu walku a potupe
ne zoldnerzstwie na
se przygal Gmi slu
zebnicy a zoldnerzy

pozta wiegi rytierzu
gi Neb proti panow
swych neprzatelom
gmiti magi Ale poch
lebnicy wzdyczky sa
mi 6 swu wlastnu my
sli walku magi Gim
z muziloſti a rukama
mocnyma panom ſ
wym ſluzie a wzdy
toho zadagi aby vmy
ſlowe gegich panom
znami byli Ale oni
biednym iazykem a
ſtraſſliwu rzeci pa
ny ſwe lekzye a toho
ſe bogie aby name to
wiedomo nebylo go
myſle Neb oni wzdy
toho hledie aby myſ
ſlu ſepany ſwymi 6

rownali by pak gmak
myslili A protoz od po
chlebnika negekay aby
se tomu komuz poch
lebuge prawdu ztra
til Neb by pak go lepe
rozumiel nepowie a
by obchodu sweemu
przekazky neuczinil nez
wssegek wisy z wuole
gneho A tuto na po
wiedi przygdeme kto
mu od kudz gme sem
zassli totiz o Tantalo
wi gemz przykladnu
rozprawku nemuznych
rzeczi wssem wiekom
uczinen gest Ten ma
dosti wody totiz rozu
mu dosti iablek totiz
rzeczi wssak proto stie

ſetwſſim prozle a lehke
toho wſſeho wziwame
hlawni muki od bo
how geſt potupen /
Ag niekterzi z mudry
ch lidi tomu od pieta
gi by pochlebnik pra
wy rozum mnel / neb
ten by gemu nedopu
ſtil proti myſli ziwu
byti / Cztieme o mno
hych kterzi ag ginak
zleho ziwota byli / ale
ze w niech pramen wo
zumu byl od toho ſu
ſe wzdycky zdrzowa
ki / aby w rzeci lehcy
popadem nebyli / neb
ſu to znali ze zadneho
wietſſieho hrziechu
neme / nez ten kteryz

o przyrozenim se wa
di. A to gest proti przy
rozenim hrzessita toho z
le poziwati. Czim geho
przyrozenie od howad
od dielilo. Nikdy by by
la tee waznosti przysa
ha nenabyla kdy by li
dee tak wazmie na kaz
dem miestie mluwili
iak wazmie na miestie
sudnem przysahagi
tieme od bohow stwo
rzena przysaha nez na
ssi lehczy obyczegowe
a przez wragem mra
wowe gi sobie slozili
aby te wiecze wiecze
no bylo nez obeczne rze
czi. Ale kto chcze rozu
mu poziwati ma sobie

wiecze nema przysahy
wazyta nez iako te rze
czy kterez obecznie mu
wi lidoz wszak tenach
na yprwe byla zmela
przysaha zprzyczyny
teze wselim lide rzecz
sobie zlechali a poca
li ginak mluwita a
ginak myslita przys
tupili kto mu obecz
zplawge aby wymy
sslen a byla slowa od
obeczanych slow roz
dielne czimz by mohl
lo wieczeno byti. A
potom to wymyssle
nie przysahsit nazywa
li. A tak prawem usta
nowili aby zadny ne
smel przysahati ktom

na miestie obecneho
vlozieme Xenocrates
iako ten gemuz na w
sselikem miestie waz
nost mila byla nechti
el ktomu powoleme
dati aby rozdielna slo
wa kdowiedem wiery
mieti mnel od slow kte
rychz wsakzde przy po
ziwal y sam to nade
wssecky gine obdrzal
ze gemu naslowa pro
sta tolikez wierzeno
bylo iako naprzysa-
hu toliko aby rozbu
ge w obcy Atenenske
negmil On pak ac tie
pocztien byl nad gine
proto gsa swym w
raddie to gim hyzdil

A powiediel gim tak
to ze wsselike hrziech
w mysli člowieči za
klad ma kto proti my
sli včzini w obecznych
člowiech a nenazi so
bie toho proč by tehož
ne včzinil y w przysa
ze A tiem slowy hnu
ti gsuge A tenen ssti
hned prawo vstano
wili aby lide marem
a lehcze k przysaham
nebyli pausstiem z
wlasstie proti wažnym
lidem Neb gim toli
kez gest hrzessiti przi
sahu iako obecznu rze
či A potom čas geto
mu naučil ze mnoha
oklamame od lidi lech

ſtogie aby zrziezenie ob
ge trwati mohlo Ale
bywalo wzdyczky y ny
nie geſt ne wdieczne z
pominanie obecznieho
gedname a to od tiech
kteryz gſu wlaſtnich
wieczy milowniczy
Nez ktoz ſu ſobie waziли
wieczneſt ti gſu wzdy
czky milowali wiecze o
beczne dobree potom te
prw wlaſtnie Neb wie
czy wlaſtnie ſpieſſe po
minu nezli obecznie A
take wieczy wlaſtnie
gednoho q neb niekolik
gſu ale obecznie wſſech
A ohledniemе ſe na w
ſſeczky minule krowyky
wzdyczky nagdeme nie

lebnu chwalu tiech
kterziz obecne dobre
posobili A tiech wie
gznu y posmrti hanbu
kterziz lakomstwym
y posedani gsuce swe
wiecy obecnym przed
kladali Nechamem
swych wieczy dbati
nez tomu se protiwym
pro swe wiecy obec
ne opustieti Nebo
gistie kdyz se obecne
mu dobremu zle due
ge twe wlastne wie
cy na zmatcziech gsu
kdyz obec y syle tepi
kterak ty s swymi wi
eczmi bez peczen gsy
gessto czo koli mass a
ne muozess s swym

gmienim od obcze se
od dieliti kazdy ten po
drzzeneho lakomstw
ie gest / kto swe sskody
chtie se v warowati
do pussczie gi na obecz /
Dokudz Senatorowe
Rzimssti obecz zprawo
wali / do tud Rzim hla
wa wssecho swieta /
slul y byl / Nez kdyz su
pogali wlastnich wie
czy hledieti / zarodilo
se w nich lakomstwie
a na syle / ze kto z koho
mohl byti ten co mu
bral / az wssech z mocz
mel se Julius / A ten
naypryw w Rzimne mo
czne wladnuti pogal /
a prwnim Cziesarzem

Rzimſkym nazwan byl
hned w tu czaſu kdyz ge
dnomu z huoru ſſto/
wſſemu panowam
rzimſkemu dokuowa ca
hlo/ A od te chwile o
becne dobre rozcziha
no geſt/ a kazdy ſweho
hledi/ Ale chczemeli
wpamieti przedeſſe
nahledmuti/ kudy ge
ſt obecne dobre bud
w Rzimie neb w Ate
nach neb w Cartago
porauſſeme a konecne
zkazeme wzalo/ Pow
zumeme ze zadna gi
na przyczina toho ne
byla nez obecneho li
du newdiecznoſt/ ze
gſu nebyli wdieczm

te prace kterac gſu ſla-
wym muzie wtiech ob
gech wedli / Neb zadny
toho bržemena ſobie
leſſe newaz / kterez pro
obecne dobre neſeno
byma / Gyſtie tomu kaz
dy wiez kto chce w to
wiecne pracowati /
ze muſy naprzed ſam
ſobie y wſſem ſwym
wieczem vmrzieti / a
gmym k vzicki ziw by
ti / A mnohokrat tiem
kterzi twu wiecnu p
racy zle wykladati
a nebo wzle obraco
watz budu / A ty ma
ge obecny vrzad na
ſobie by wiediel ſwe
neprzatelich neſſmieſſ

ſe mſtiti / Naz chceſs s
prawedlnoſt zacho-
wati / Budeli tebe ne
prziettel wgem potrze
bowati / muſyſs geho
ſprawedlnoſt opatrzi
ti rowne yako prʒie
tele / gynak nebylby
ſprawedliwym obce
zneho dobreho vrzed
nikem / aby proſwe za
ſſtie aneb neprziezn
chtiel komu ſprawe
dlnoſti vkratiti / Nech
ſlub ſe rziekage / Ja ſem
kral / Ja ſem pan / Ja
ſem vrzednik / mne
wſſeczko ſluſſie czo ch
czy / Neb by nato po
myſlil prawie czo ty
tytulowe wſobie za

wiecagi zwiediel by
ze zadnemu memie ne
slussie nez krali a neb
panu A no bez zkot ge
st prawe slussielo nez
sy kdug stogenstwi p
rzyssel gizt neslussie
A pakli se domniewa
ss zet by wiecze wduo
stogenstwi postawe
nemu slussielo a neb
zeby wietssi moc nad
neprzietelem mieti
mohl giz negsy krale
a m panem nez tyran
nem Neb prawe pan
stwie a powyssenie
twe neprzatelom t
wym osoby twe bez
pecznost wzmilo zie
se nad nimi msti bez

zle powiesti nemuo
zess / aby wssie obczy
w podezrzem nebyle /
ze by vrzadem a pan
stwim obecznym swe
krzywdy msstiti chtiel /
A ze to czehozt obecz pu
oczyla k swym powh
stam obtiagowal by /
A vrzadem tobie od ob
cze swierzenym / zeby
swych wieczy sobie do
tahowati chtiel / Pro
toz onen dobry a spra
wedliwy Czesar A
drianus / czsa kneze
tem prwe mel gest
gednoho vhlawneho
swecho nepriatele / nad
kterymz koneczny vmy
sl msstita se mel / Ale

potom kdyz odewſſie
obbge na Cziesarzſtw-
ie zwolen byl / neprzie
tel geho tiem welmi
ſ ſtiaſſten byl / Ale Ad
ryamus poſlaw po
meho wrcze gemu /
Abych tebe byl przedſe
bil mel / dokudz ſem w
ſwem przywozenem
panſtwi byl / giſtie by
ſmrti ne vſſel / Ale zet
ſem gyz Cziesarzem v
zmien / gyz ty naprzed
v wſſiczem neprzatele
me wlaſtme oſoby p
rzedemnu bez peczenſt
wie mate / A nemohli
ſte ſe na lepſſi zamek
przedemnu vteczy / nez
hatcy / abych ia Czie

sarzem byl Giz ia to
bie mq przekazita nes
mnem / az bych mohl
Aby obecz nerzekla ze
gegich vrzadem ne k
obecznemu dobremu /
Ale k swemu zimewu /
stasowal bych / protoz
ty giz bezpeczen gsy / O
slawne slowo wybor
neho a prawneho Czie
sarze / Ze przygaw duo
stogenstwie wssech s
wych krziwd / a bez pra
wi zapomenul gest
Zagiste kto chce byti
prawym kralem / a neb
panem musy wssecho
vkrutenstwie zanecha
ti / czo by se geho osoby
dotykalo / Neb mq nemc

nesluſſniegſſieho kazde
mu panu / nez pomſta
ſwe krziwdy / A nic ſlu
ſſniegſſieho nez miloſt
tiwu byti / Jako geden
mudrzecz rzekl / Droze
na a wyborna pomſta
geſt od puſtiti / Blazno
wych ſwieta zprawcy
to obyczeg geſt / kteriz
wduoſtogenſtwi gſu
ge zapominagi na to /
ze lide gſu / a wyſſie me
go o ſobie myſle / Tako
wy byl geſt Tyberius /
Cieſarz kdyz k nemu /
geden przyſſel chtiege
gemu prwni znamoſt
ſwu k pameti przywe
ſti / On przegaw gemu
rzecz / a nedaw mu wie

cze mluwiti rzekl / Ne
przypominay mi prw
nich wieczy / Neb na to
hledmi czo ſem nyne /
czo ſem prwe byl toho
gyz nepomnim / Ozpur
na a neochotna rzeczi
lidem neliba / a bohom
od porna / Czo geho po
tom potkalo kronyka
vkazuge / ze by byl y na
to rad pomniel czo ge
ſt przed Cziesarzſtwim
byl / Ale ſprawedliwie
ſtieſtie toho mu nedo
puſtilo / Neb tak niekde
powiedieno geſt / Kto
ſe w kole ſtieſtie przie
liſſ wrti / miesta ſobie
nemage / s tiem a ſta
kowym niekdy ſe to ko

lo bez kleſky neobrati
Doſti czniti ma ruka
my y zuby drzeſe geho
aby ſe ſnim obratilo

Teto kzeczi rozum Se
neca Cicero Heſiodus
wypiſuge

KTo chce ode
wſſech milo
wan byti z
wlaſſtie czlo
wiek powy
ſſeny ten v kazdog mi
loſt a dobrotiwoſt kew
ſſem Strachem a baz
ni neb kteru koli v krut
noſti nedomniewayſe
aby od koho milowan
byl nez tolika ſe gich
muſyſe bati koliko ſe

sam musiss bati koli
ko se gich tebe bogi po
wiedziel Marcus Tu
lius ze ten kohoz se m
nozy bogie on take mno
hych musy se bati przy
czinu toho pokladu on
sam Cicero ale prwe
powiedziel gi hesiodus
ze toho kazdy od przy
rozenie w nenawisti
ma kohoz se strachuge
a wsseho zleho ziada
kohoz se bogi Protoz
zle otom mysli kto na
ty strach pusstie kte
rymz kto sweho ziwo
ta swierzuge Ten agr
zbazm sluzi aneb se
ktobie pieknie ma pro
strach Ale radiegi by

tebe mezy pekelniky wi
diel nezli mezy lidmi
Nebo k ziskani dobro
wolneho milowanie
bud od swych nebo od
gyzych potrzebie gest
laskaweho sewssenym
nakladame Sluzebni
ky twogi nebo lide pod
dani gestlize smimi v
kutme nakladass a
zastrach gsy gim wie
ze nez zapana ty wz
dyczky toho zadati bu
du aby skrze smrt tebe
spiesse zbyli nadiegi
magi ze potomek t-
wog gim lehcziegssi bu
de Ag se wssak toho ne
wzdy stanu aby po z
lem pani lepssi byl

Nez wzdy spiesse po do
brem ily a pozlem ge
stie horssi ale sama
nadiege lidi ktomu dr
zy aby wzdy noweho
pana zadali a kdyz to
ho magi opiet gine
mu radi chtieli a ge
sta nadiege czastokrat
oklamawa aby lepsse
ho doczekali wssak pro
to wzdy sama nadiege
ge tiessi a mnohokrat
kdyz zadaneho pana
doczekagi na prwnie
ho zpominagicz toho
zelegi ale ma gineho
wtom nenie ze lide no
wemu panu se radugi
nez nyniegssieho pana
s sluzebniky twrde a

nelidſke naſkladame
Budte pani dobrotiwi
hned lide v ſluzebnicy
dluheho ziwota wam
przieti y zadati budu
Nic dobrowolnieyſſie
ho neme nez milost kte
zadneho bezdieky a ni
ſtrachem przymiti ti
nemuozeſs leč dobro
wolne Nemieg ſe na
diegie atby tebe kto mi
lowal prawie geſtli
ze ty geho nemilugeſs
Milost wieč od mien
na geſt a wzdy ſe zaſe
ohleda Nedopuſſti to
ho zadnemu wſſechti
le przyrozeme aby to
ho wnenawiſti miel
ktoz tebe miluge A zaſe

ktoz tebe nemiluge / nez
strassidlem tobie ge
st proti przyrozenij
gest aby geho milo
wal

Tato rzecz Senekowa
gest

Wssem casse
we wzdycky
zachowen do
brzy gsu/ ne
bo v nym cel
casow wzdycky zacho
wen dobry gest/ Ale
ze lidee casow wzdy
cky zle pozywagi/ A
tak tak iakoz wsichny
ch wieczech tak y wte
to wrmy nasse casom
przypysugem/ gessto

tiem my czasowe win
ni negsu ze my zli sme
kdyz koli lide sami do
brzy budu y czasowe
take zli nebudu Ale
newiem pro kteru prz
czinu stare czasy chwa
lime Aneb potomnich
lepssich se nadiegem
Ano zadny czas bez po
sskwrny nebyl a niz bu
de Wssecky wieczy
bieżie a pominegi za
dny czas nestogi a niz
ho kdo zadrzeti muoz
toliko sam cztnostny zi
wot to vczyniti muoz
aby nam nadarmo ne
wyssel Neb my sklad
ssieho neme nez dobrze
ztraweneho czasu z po

mnname A my horze
sicho nez kdyz se czlo
wiek mmileho ziwo
ta strachuge nemoha
swych mmilych gi
now swesselu mysli w
miczm zpominati A tak
my sami zadne wiecy
ne vmiegiece dobrze po
ziwati dawame ga som
wmu kteraz na nas
gest Ztratiwsse teyme
yz wessken ziwot bud
lenosti neb rozlicznym
m pegliwostmi a mar
nymi skutky y zaluge
me na newinny czas
sami swe winy znati
nechticzcz Czili snad
prawdy nepravwim
ze dietinstwie z marzi

liſme ſſcrami mladoſt
a ſlipnoſtim a zmuzi
loſt tahnucy giz k ſſe
dmam lakomſtwim z
tra zugem Czo taem
zas wmen geſt ze my
ne vmieme ingehuoz
koncku ſtalemu ſobie
przyweſti Neprzim to
ho ze czaſowe biezie
neb to gegich przyw
zenie geſt Ale my w
inach ſſlugc wiecznych
wieczy zanedbawame
ktorychz w czaſu naby
ti mohuge bez czaſu mo
hlibychom gich ſ ſwr
chnim bohu poziwa
ti Pakli dieſs ag ne
cekam czaſow lepſſich
Ale cekam weſſelcyſſich

Gyz ſem powiediel ze
weſele neb zamutek
nenie na czaſiech ne
na lidech Ale chceſſli
prawie pomyſliti na
zpuoſob wieku ſweho
nedieſſ aby czekal we
ſelegſſich czaſow ale
ſmutnieyſſich pome
wadz wſſelika krato
chwila weſele wie
kem zmikagi a ob wie
kem pomigegi Toho
lidem wzdycky vby
wa A ty giz neprzes
polednie ale k ſamemu
za padu tahneſſ y kte
rak ſe tehda weſeley
ſſich czaſow muozeſſ
nadieti A pak by gich
ydoczekal czo platno

kdyz tobie w inch wiek
alectha weselu byti
przekazegi. Alle nemo
ze se biech przyrozeny
ch wiecy zrussiti aby
se czasowe lepssili nez
wzdyczky spiesse hor
ssili. A chczess pomnem
prcza neb wzdyczky li
de horssi budu. A czaso
we wssiakem od lidi zlo
sti neb dobroty potwr
zeme beru. Acz prawi
Seneca ze wsselikeho
wieku lide na zlost cza
sow swych zalowali
gsu. Przydam ia take
ktomu ze y my mame
dosti czo o zlosti czasow
swych psati y mluwi
ti. A ponas wzdyczky

lide naleznu gim by
wieku sweho mrawy
hyzditi mieli/ Tak wez
dycky bywalo a bude
ze stare zlosti pomige
ly a nowe nastawaly/
Czasowe miedy su zlos
ti nezamysleli/ nez lid
ska nesslechetnost/ od
dobrych posedssi wsse
cky neprawosti sobie
smyslila/ gest to samo
przyrozenie oto miedy
nemyslilo/ A protoz sa
mu ialowu nadiegi
zadny neczekay lepssi
ch ani weseleyssich cza
sow/ Gedina ktomu ce
sta gest/ aby k weseli na
diegi mel/ A ta gest cz
tnostny ziwot/ Budess

li ten mieti wssechkytt
wiecy weselee a radost
ne budu / Paklise stiem
chybiss / chytt se gcho
chcess wssechkot smutt
no bude / Nebzamuge
nemu a swecho zlecho
wiedomemu swiedom
mig nemuoz radostne
ho byti / acz se niekdy z
lecho swiedomie glow
ek wesel przed lidmi v
kazie / wssak wnitrz w
ssecho se strachuge coz
se o peklu pisse / Protoz
he massli dobreho swie
domie wnitrzmie ra
dosti neczekay / Swiet
ska radost muoz przy
giti ale snad drziewe
nez ona przygde / ty o

degdeſſ / A bytt pak v
przyſſla iak bezpegen
na ſwe myſſli budeſſ / ſa
mcho tebe ſwiedka ſly
ſſeti chtyl / A protoz mno
hem lepe a vzitegnie
gie geſt / poziwati dob
rze nynieyſſieho czaſu /
nezli wnadiegi budu
czieho czekati / O nemz
newieſſ dogekaſſli ge
ho cili nic / Poziway
toho czoz w ſwe myſſli
maſſ k ſwemu dobre
mu obudugie ſe wie
czy neſtawy / nez poniew
geſtli zet przygde / aby
ſe tez kdobremu obra
titi v mel /

Tato rzecz Petrarchy o ratora

PEtrarcha o
rator v wo
di gednoho
mladenge kte
ryz przielissslyssal sobie ze zezleho
lozie narozen gest a
rzekl gest Tesknost ma
weliku ze pocztiwie na
rozen negissem Od po
wiedIel gemu mudrzc
z Prawda a naywys
sie nepocztiwost gedina
gest totiz wmysli Gest
li ze tee miety nebude
ss wssecky twe wiecy
pocztiwe gsu pakli w
mysli nepocztiwy gsy
pocztiwe twe narozie

nie gygimz nenie / Neb
kto dobrze a pocztiwie
ziw gest / dobrze a pocz
tiwie vmiera / Ale kto
zle ziw gest / by pak ne
wiem kto byl / dobrze
narozen byti nemuoz /
Neb czo platno gest sle
pemu / zeby pieknu ge
stu kragel / pomenadz
a mu czesty widi / a mu kam
gde znamena / Tez czo
tomu platno dobre na
rozenie / budeli zly ziw /
Wolil bych sobie zle
narozenu byti / abych
dobrze ziw byl / nezli do
brze narozenu / a zle
ziwu byti / Zadna wiecz
hrziechu nenese / kteraz
bez wuole czlowieka

bywa Ze gsy se wssizie
chu narodil / to neme
twa wina nez rodizow
gest / czo tobie do toho ·
ty dobrze ziw bud / opra
wiss zle narozeme / ˩
Gestli ze sam mcz nepo
cztiweho gmena nebu
dess / netbay zet otecz
y mati nesslechetni g
su / a toho hled / aby se
am po otczy / am poma
terzy newrhl / Toto p
rawo przyrozene gest
syn aby se swych ro
dizow bal / nez prawo
to neme / gsuli zli aby
gich wtom nasledo
wal / Obrziessiech a
nepocztiwostech / otczo
w y mater synowe

mlczte / Ale skutky a
mrawy synum se nesto
wnawayte / Nebo vzne
ssena chwala tobie bu
de / kdyz o tobie mluwi
ti budu / ze gsy lepssi
nezli rodiczowe twogi /
Nass zagiste radiegi
tomu byti / aby byl zle
ho otcze dobry syn / nez
li dobreho otcze zly syn /
Nebo wewsseliken ch
walem neb hanem /
to ma wedle sprawe
dlnosti wazeno byti /
czo komu wlastnieho
gest / Gestli ze czyzie wi
na na kom gest / nemoz
zadny tiem sprawed
liwie sthan byti / Tez
chwala tomu neprzi

pada na geho osobu
zo gsu gim zasluzili
przed kony gestli ze
sam mu chwaly hod
neho ne vczinj A pro
toz pomenadz gest y
hanba na gedneho
kazdeho vczinku zalezi
Nuz tobie k hanbie ne
nie czim twa wuole
winna neme Am boho
we am lidec z toho tebe
trestati nebudu k ge
muz wuole twe neby
lo Nez k kteremuz sy
koliwiek czinem dob
wnwlnie przystu po
mal z toho se chysta y
poget czinti tiem gich
zadnu chytrosti nebu
desz mocy oklamati

Gestli ze otecz neb ma
ti proti rzadu tebe na
swiet zplodili/ om za
to budu od bywati/ ty
newinny gsy/ Nebkdy
by to sprawedlnost by
la nebe swrchmeho/ a
by zle° narozenie syno
we mieli vczastingy
byti/ Zadny by sebu bez
peczen nebyl/ Nebo zad
ny newie dobrym li gi
li zlym rzadem na swi
et wykrogil/ Neb omno
hych cteme/ wyssich
y nizssich lidech/ kterzy
dobrym luozem chlu
bili se/ a proto mezi ta
pankharti byli/ Nechte
obecznych lidi zanechá
omelz plne kronyky

gſu / Wyſoce vrozeny
ch dotknuti chcy / ktorzy
wſſiczkim rzadnie zplo
zene ſie byti domnie ma
li / a o ſwych rodiczow
zcnoſti mnoho mluwi
li y pſali / Swiedek geſt
Romulus / Swiedek y
Alcades lide wſſemu ſ
wietu wzacni / Czo diem
o dwu znamenitych kra
lich / o Perſowi mage
donſkem / a o Jugurto
wi numidycſkem kra
li ktorzy bratrzie ſwe
dobrze a rzadnie zplo
zene ſami pankharti
od tez materze gſuce
wen z kralowſtwie wy
gnali ſu / a ſami pano
wanie obdrzali / Czo o

pict dieme o Alexandro
wi welikem / synu ale
neprawem krale ffili
pa magedonskeho / iake
ho ten lugze byl / Czo o
onom dobrem a ssleche
tnem Cziesarzi / Augu
stowi / gehoz narozenie
mudrak virgilius po
znaw a od mecho tay
ne a pilnie tazan gsa
powiediel mu ze peka
rzow syn gest / Netoz
hmewal se oto Augu
stus / ale weliçe gelio
darowal a tak mu rze
kl / Jakymkoli zpuoso
bem na swietlo wywe
den sem / bohowe o to
sud te / Ctnost wsselko
muoz / Netolik o prawi

ſte b tiem ſewſſem
obyczegi kterzez gſy mi
wygmenowal zena
rzedſſie geſt nezli bie
la wrana Doſti geſt
budeli mnea tolko po
lowigi doſebe Snad
geſſtie mnoho po wie
diel ſem Doſti geſt k
prawemu manzelſt
wi aby to dwe doſe
be mela go ſy napo
ſledy powiediel totiz
aby byla wierna a·
mila Ale przedzaſem
ſe chlubiſs gim tobie
om prawili ſam ge
ſſtie mi newieſs po
czekay malo pobud
ſm potom przygdeſs
a budeſs mi rozpra

wieti bielulis wranu
lapil gili zernu Snad
tobie gesstie negsu z
namii obyczegowe zen
ska Mu sys se vcziti a
chcess powiem czemu
Trpieti sluziti wiezm
em byti przately sobie
czyniti same zeme se
libiti swu wuoli pro
milost gegi powiczy
predne y mnogy pecz
liwu byti O twrde v
zeme a wysokym ro
zumem ne obyczegna
sskola Ginym v mne
nim pocznessli se vcziti
ne pruogdulit po woli
muozess gich necha
ti Z toho to vczeme sa
ma smrt wyswobozu

ge Gesstie wysse mlu
wicz chczy Wssech gi
nych vmiem czasem na
byti muozess a wzdy
wiecze a wiecze vmie
ti Tomuto vczem nik
dy mistrem nebudess
czim se mu wiecze vczi
ti budess wzdyt ho bu
de vbywati a hled by
naposledy nedovkem
nezostal zie vcze se za
mladu trpieti sluziti
wieznem byti Ze na
stara kolena mie toho
vmieti nebudess A s
trach ze toho mistra
zdomu wyzienesss a
w nenawisti imieti bu
dess od koho gsy se tiem
wieczem vczil Neb kto

ne vmie / A nebo kto ne
vmie go geſt to trpieti
pogmi ſobie zenu / tat
tie ſsned trpieliwoſti
naugi / Neb die mud
rzec / Zadny lepſſi mi
ſtr trpieliwoſti nenie
nez zena / Protoz Sokra
tes rzickal / Sgim ſe do
ma / iak bych ziw byti
mel na trhu / mezy lid
mi / Protoz mily mla
dencze nowy gſy vcze
dlnik geſſtie mu ne
wieſs / o dobrotie neb
ozloſti toho miſtra
kdyz mekterē leto we
ſſkole pobudeſs newi
em budeſſli mi toho mi
ſtra chwaliti gili ſhad
hyzditi / Muozt byti ze

mass zienu pieknu a
le tohott od sebe nema
nez od przyrozeme po
ctay se czepe na pocz ti
wost a na stud to dwe
od sebe muoz imieti ·
Krasa wiecz przypad
na gest a muoz se wie
kem neb nemoczy zmie
niti Ale stud a pocztiwo
st ty wieczy podstatne
gsu protoz ani wiek a
ni lecžba gim nemocz
gim przekaziti nemo
hu Nebo milugessli ze
nu swu pro krasu ta
diez gi wienena wisti me
ti budess Malit milo
wanie manzelske s
krasu minuti blazni
wie sy se wozeml Bla

zen to gest kto na zab
lon lastkawy pro kwiet
a ne pro iablka / Gno
hem blaznowie gissi /
kto na zenu ne pro stud
ale pro krasu / Nebo ia
ko kwiet cudiez sprssi
tak wsselika krasa z
wlasstie zenska nemoz
dlucho trwati / Znagi
li pak to gim ze gsy so
bie pieknu zenu po
ial / giz sy ne pokognu
a nesnadnu kraginu
w zprawu przygal
bdi / opatrudy miegi
sspesky / Swelim nesna
dna tee wiecy strez
kteraz od mnohych za
dana bywa / Czo wie
cze / Swezim zrcadlo

nahledni se do meho/
gsy li krasny a piekny/
mneg na diegi ze od
zeny milowan budess/
pakli sy sskaredy/ ne
mneg za zle zeme/ ne
budeliť na tie laska ma/
pomewadz by ty tez
ymil kdyby ona pie
kna nebyla/ Neb krasa
telesna rownemu se
raduge/ nerowne a so
bie nepodobne za mne
ta a potupuge/ Ane
nemie czo by wiecze zē/
sku mysl nadymalo
nez krasa telesna/ sro
zumieliť malo ze pro
ti miluges gi/ otew
rzel gsy wssi pysse a
hrdosti dwerze/ Ciz

ſe bude tobie na oko
przypraywowati / att
by ſe zdala pieknieg
ſſie / nez geſt / giz bude
ſs imieti doma modlu
przyprawnu a nakla
dnu / giz mkam nechod
mi / nemyſſ / om prze
myſſleg toliko / O twr
da ſtrazi / O lahodne
wiezeme / we zlatych
putech ſedieti / ne ocho
tne rzeczi ſlyſſeti / Jak
mle widieme trpieti
Eg nuze nechwaliz
zadne gine przed m /
ne okladay / oczi ſme
ciecg ſe kme ochotnie
ziw bud yakz ona ch
ge / Czo ona chwali /
chwal / czo hyzdi hyzd /

Ne pan gegi ale ſluze
bnik. Tocz tie potka od
twe zeny geſtli ze geſt
pieknieyſſie nezli ty.
pakli giſte ſobie w kra
ſe twym czekayz vſta
wicʒne walky. w kterez
ſwitiezyſſli ſſtiaſtny
budeſs. By gine neſna
ze mezy nimi nebylo.
Tehdy mezy poczſtiwo
ſti a kraſu wzdygky o
tewrzena walka geſt.
A bez boge rzicedke wy
gitie. Doſti wnerme
Satyricus powiediel.
Czim wiecʒſſie kraſa. y
tiem menſſie poczti
woſt. Kdo ty wiecʒy do
ſta tecʒme wypiſſe ne
bo wymluwi. Ja tobie

wiedomie sobie wie
czy wyprawugi ty i
pak kdyz sie wroti sskole
po vczysz nawratie sie
budesz im nowiny pra
witi. Nyme widim ze
pospiechasz k sladke
mu gedu do zlatego
zalarze do libe sluzby.

Opiet tehoz muzie wy
brame.

Donemnohe
czasu przy
ssel tyz mla
deneg kte
muz mudr
czy y rozumniew mu
drzecz zeby smuten byl
awelmi sie zmnemil y

wecze gemu/ Praw im
otom vczem ktere w
manzelskem stawu by
ua/ neb prawo gest z
kussenemu wierziti/
O tiez kosti tweho vze
me neme im potrzebie
prawiti/ twarz twa
a zpuosob obliczege
tweho vkazuge/ a do
statecznie swiedkowe
gsu/ twrdeho vczeme/
a wniem twrdeho tra
peme/ toliko se naprzi
kmy ptam/ neb k ged
nostaynym ranam
rozlicznym im przyczina
im przychazieny/ Od
powiediel mladenca/
Smutcen gsem/ a me
ho smutku przyczina

gina nenie nez smrt
zeny me/ pro niz mno
ho slz wylal sem/ we
ce mudrzeg/ O przew
racenij opak rozume/
A nemudry glowiecze
na swadbie skakati/ a
na pohrzebu plakati/
Ac wiessli ze sy giz o
witiezil nad nepodo
bnym bogem/ giz gsy
z dluheho obleženie
wyswobozen/ giz gsy
z burziweho morzek
brzehu przyplul/ giz
sy z zalarze wypussta
en/ y procz tehdy pla
cess/ procz sobie stysk
ciess/ swemu dobre
mu zawistiwy glo
wiecze/ Ktomu mila

deneg wege Newie
ssi ale wiez ze sobie
darmo nestyssi Neb
dobra zena vmrzela
jm Od powiedie(l) mu
dzeeq Gest ten obyczey
aby muzie o swych ze
nach tak mluwili by
pak tomu od pocznecho
metzo znali Ale ya
tobie prawym ag z
nam ze dobra manzel
ka a neb owssem dob
ra zena ziedke a di
wne z wiecze gest na
zemi Wssak protak
gaste twe mysli ne v
pokogeme nechtiel
bych tebe prykati Byt
pak y takowa iakoz
prawiss zena vmrze

la / Nechcy tebe tiem
obyczegem tiessiti / k
terymz sem nekdy gi
ne tiessil takto / Aneg
potiessieme wnadie
gi / Nemyzelat dobra
manzelka / Gestli ziet
se tak sama od sebe zda
zila / nepusstieg od na
diege / mnozess gesstie
na takowu tiessiti / pa
kli gest po prwe byla
zla / aty teprw gi do
bru vczinil / Ne pochy
bug o swem vmem
ziet gesstie ze zle dobru
vdielass / Ale tobie ta
tak neradim / a go na
mme gest / nechtielby
ch aby wnieczy nebez
pecne podruhe poku

ſſel bogim ſe zetby ſe
nezdarzilo ſtrachugi
ſe actby vmrieme nepo
thybilo Neb ſpieſſe
zla zena ſto ſobie po
dobnych nagde nezli
gednu dobrā zena A
protoz kto myel zlu ze
nu bog ſe takowe a kto
dobru nenadieg ſe po
dobne Opiet mladene
g Pokudz ia rozume
ti ſem mohl ona geſt
dobra byla Mudrzeg
A protozt ſe welmi ra
dowati ze dobra zena
od tebe ſſla na ono ſw
ne ſwiecto By byla de
le zywa newieſſ tewa
laliby wte dobrotie
Nebo geſſtiet ſe to muo

zie ſpieſſe trefiti / Aby
dobrú zenu mieti / ale
potom trwaliwu az
do ſmrti przewelim-
zziedko nalezneſs / Cy
lis neczetl / zo onen p
rawi kteryz w oblaci
ech ſwu zenu noſyl Vir
gilius / Wrtkawe a
promnenne zwierze
wzdyczky geſt zena / A
neb ſnad mlad gſy a
malo ſy z zenu pobyl /
y nedobrze gſy wyſſ
pechowal zenſke mra
wy / Mnoho gſme ct
noſtnych a poczawy
ch mladicz znali / kte
rez potom k ſtaroſti ſ
milne a chlipne ba
by byli / Zagiſte ohen

ten smilny zadrzalyz
mladosti/ kdyz se wyberze
do kosti wieku vzrale
ho a dosspieleho/ iako
ohen w drziewie su
chem moczniegi a sil
niegi horzi/ a to wietssi
na tyelim toho mnoha
zkussenie mame/ oczi
tie y z starych pisem/
Ale ze tobie to nebezpe
czenstwie gyz smrt od
gala/ masz czim wesel
byti/ ze tak dobreu tho
warzissku/ wmczeniz
zlem nepodezrzeluz/
swecho luona przed se
bu/ k bohom poslal sy/
mladenecz/ przieliss
obtiezugiess stawu mā
zelsky/ Mudrey/ Tak

se zda tobie / y snad gi
nym komuz swa pstota
lahodna gest / Slychal
sem ze rzieckagi / Man
zelstwie hamegi ty /
kterzyz su manzelstwie
nikdy neokusyli / Aebz
y zaprzisslowie sobie
to wzali / Ten zenu we
libiti / kto zeny nema
Ja se tomu protiwim /
y wssigkim kto semnu
rozumiegi / Zie od zad
nych lidi wiecssiegho
hameme stawu man
zelskeho nesslychal sem /
nez od taech kteerymz
su se zeny nepodarzy
ly / A pak wssigkim o
kymz sem o tu wiecz /
mluwil / gimz se geno

ſtny ziwot libi wiece
chwale ſamotny ziwot
nezli ſa modruſſy Ne
wie ogem prawiti ktoz
mrawow pokoleme
zenſkeho ſwiedom ne
me kzeczmi gegich a
ni ſlzami zadny ſe ne
zprawi Ouidius miſ
tr a wyhledawaz fal
ſſiuow a pokrytſtwie
zenſkeho tak powiedi
el kdyz zena bogiuge
tak bogiuge iako by ne
chtiela przemozy wz
miz ſobie ta ſlowa go
tiem mem Ouidius
Opiet prawi takto
Ze kazda zena przed
muzem ſwym rzeme
ſlnie vmie plakati a

kdy koli chcze ze to wz
dyczky pohotowie ma
A to powieda dale Ze
placz zensky czagna z
kroge gich gest prwa
ſprostnym muzom
Kdyzt zena bez hodne
przyczyny nay wiecze
placze tehdy gi nay
men wiecz Nebt ſu o
czi na to ſobie wy vczi
ly aby kdy chtie koli
plakaly Satyricus o
piet piſſe rzka Wſſecz
ko tobie bud podezrze
le czemuz ſe przieliſ
zena protiwi A go
nad obyczeg hyzdi Ne
bo toho weſſelho tayna
milownicze geſt cоz
na oko koli wynenam

ſta ma kdyz ona gedi
nu muze pod wede/ gy
ma wſſem ſwym na
ſtrogom ſwobodu/ Swa
zy opiet tu rzecz kam
ſe chyli/ a podiwiſs ſe
geſtli zes b rozumnel
welike chytroſti gich
yatt tobie wykladati
nebudu/ Swykladu to
ho na zenach ptay ſe
tyt tobie o tom metzo
powiedie/ Az wſſeliky
pod mod a wſſelike ok
lamanie na clowie
ka zdomierzcme przy
chazie/ naywiecze w
ſſak na muzie/ zklama
nie zenſke przypada/
kdyz gim wſſeho przie
liſs wierzie/ Swola

poczta a wssim hrdlem
krzyczi rzka. O v krut
ne pokolenie anz w
ierne gmeno zena. J
kdyz naywiernieyssi
vmysl ma mez staley
ssie neme nez iako list
przed wietrem. Nemat
zemu wierziti nemat
se naczem zastawiti.
O wyborni muzie. Bud
wam to snessitedlne
gi aby was ginacz ne
zli do wiernosti wassi
podwodili. Rzkie a
nemuzske oklamanie
ktererz pod odiewem
wiery diege se. Radie
gi chutnie ne wierz
atby potom podwiedu
czy tebe twe wierze

nasmala se. Zlo mysl
ne zeme welika khrzie
chu wiera muzowa ;
Gestli zet se stud o po
wrhugy khrzessem na
chyli giz s tiezka co
prospiegess. Puogde
ssli k mne gedinem d
werzmi trestamc o nat
crogimi vtiege. A napo
sledy sam krziw zuos
tanessß. Nenadarmo
Arystotyles toho mu
ze ktery zezle zeny do
bru chtiel vdielati p
rzyrownal ktomu kte
ry chtiel s cyhly ger
wenost smyti aby bie
la byla. Ano zpiet by
mu cym gi wiece my
gess tiem cerwenegy

ſſic geſt / Tak zla zena /
treſtanym pieknym le
pſſie nebude / lecz ſtra
chem / Nebo kdyz ſe wm
wuole zapali / tiezka
wiecz gi haſyti / a ſkuo
ro nepodobna / lecz ſam
buoh ruku przyczym /.
Neb takowa a tak we
lika geſt zapalu zenſ
keho prudkoſt / Ze na
darmo gi zaſtawugi
czaſtokrat bratrzie / na
darmo rodigowe / na
darmo y ſam muz pra
czy nakłada / Ne wſtupi
li w to ſama cznoſt / w
ſſech pracze zmarzena
bude / Auze mladencze
giz ſem tobie powie
diel / czo o zenach ſkrze

zkuſſenie ſmyſſlimy ty
pak iaki ſy zenu ymel
ſum naſſie myſli roz
waz. Nezadam aby mi
zgernie prawil toli
to kdyz zenu gmenu
geſt nie trzeba wieca
iako by im wſſeczko po
wiedziel doſti maly roz
diel mezy nim mam
rozumeg w przyro
zen a w nachylnoſte
ch. Crtnoſt iakoz ſem
powiedziel wſſeczko o
priwita muoz z nay
horſſieho naylepſſie
ho vdielati. Ale ſnad
bych neſprawedliwy
ſudcze byl abych wſſe
czku vmu na waſſe
zeny v rozſl pomenu

dzwy muziecz wzla-
ſſtie mſadi iako ty / i
mnohokrat zdobrych
zen (tcz rziedke gſu) z
lee dielate. Neb mno
zy gſu na ziemy zalo
waly / zie gim od nich
wiera manzelſka ru
ſſena bywa / a no om
ſam prwe gi poczali
ruſſili. A zienam czeſ
tai otewrzeli a przycz
mu dali / aby ſe gim i
tymz odplaczely / Neb
to nemc vprziema o
prawedlnoſt / chtieti
nazemc to mieti / ge
hoz ſam nezachowa
waſſ / Chczeſſ ſwyſſey
nebeſkych hwrchmach
bohow ſprawedlnoſt /

swesseliky manzelz ze
tedlnym przykladem
ma byti manzelge a
by ona nageho wieru
hledieczy nikoli nesmne
la newiery vkazati gi
nak neyneg mdle vsse
mu pokolenim zazle ge
stli ze se zdrzeti nemoz
poniewadz ty sylnieg
ssieho przyrozenie ne
zdczeli wy poznawan
by mass mnohym ze
nam przyczina a poloz
stwie byti mali gsu gich
wlastni muzowe ac
pram a nebrz winni
bestatelec gsu prow
menie zenskeho gestli
ze gich zeny twmzhrzie
chem gse samy winny

byla znagi / Drog od ze
ny czistoty chcess / po
niewadz sam neczisty
gsy / Gedine ze prze wra
zenie przyrozenie ma
ss / tolko od manzelky
zadage / gecko sam nepl
nissa / Za manzelku v
hledass / ktery by sam pro
ti mysli gegie oko p[illegible]ssta
la / a hned gi wypadcz
rzem mass / Ale ona by
skutek twuoy widie
la / vgimi se neurodug
A nediem by se nagme
wala ale mlczi / To nay
horssie muzie cozsebe
magi / ze sobie wiecze
slusseti domniewagi se
nezli zenam / nako by pa
m a ne towaryssie w

manzelstwi byli / gesstо
dalecky rozdiel gest / pan
stwie a manzelstwie /
Newiecz tomu wedle
bozskeho prawa / aby
tobie wiecze slusselo
nezli zeme / Am se wed
le tehoz prawa domme
way / aby tobie wiecze
manzelka powinna by
la / nezli ty gi / Howna tt
gest powinnost / wow
na ma byti milost / wo
wna y wiera manzel
ska / Nezaseta wam t tu
to rzecz zen / Ale muze
trestcy / a wietssi wi
nu na me wzkladam /
nezli na zenu / Neb kdyz
slawu neduziwa gest
kterak chczess aby tie /

lo zdrawe bylo / Pro v
mrawowanie mizkoſti
gyzoloziſtwa manzel
ſtwie nalezeno geſt /
aby to tomu lekarzſt
wie bylo / Ale od mab
muziow lekarzſtwie
obraczuge ſe w ged /
a od tud pochazie w
ſſeho zleho poczatek / od
kud ſe nadalo prwgi
ci lekarzſtwie / Zwlaſt
nie wiecz zeme ma by
ti ſtud / A muzi opatr
noſt a ſtaloſt / Ztratili
muz ſtaloſt a wazno
ſt / procz zeme zagle ma
ze ztratila ſtud / Nemo
zieſſ gie ſprawedli /
wie z nepoczawoſti ka
rati / lecz ſam prwe po

gtiwy budesß. Nezaday
tolio na manzelge ge
hoz sam trpieti nemo
zesß. Grzt sem powie
dyel zet mig wieg ne
slussie nez iako gij. Do
mnie wassli se zet by
wietssie swoboda na
tebe slussela nezli na
zenu, negsy prawy
manzel, y owssem pl
megissi a mog megissi
swobodu masß nade
wssemi wiegmi swy
mi, y manzelsky swe.
Ale gioz se skutkow ma
zelskych dotyge, tu to
bie y gi gednostayna
swoboda, y neswobo
da gest. Co manzelge
przy tee wiegy neslu

ssie y tobie nesslussie
A czo tobie nesslussie
gi y owssem zzadny
plod twoy nikoli bytti
nemuoz bytt se pak y
manzelka zachowala
gestli ze sam wieru
manzelsku przestupil
sy Pomewadz duo
wod rodu a z plozeme
dobreho naprzed od
otcze se berze potom
od matterze y gestli
ze gsy ty w tom czasu
co vczinil proti man
zelstwi ktebak dieti
twogi zzadneho z plo
zenie duowod mieti
budu pomewadz sla
wa duowodu posskwr
nila se gest Snad oby

czecem ſwieta biehle
ho z prawugeſſ ſe/ ale
neprzydzet nato/ kdyz
tem poczet zmanzelſ
twie czinita budeſſ/ kte
ryz za gednoſtaym w
hrzech/ o bogiemu po
ſlawi rownu pomſtu
dawati budu/ Roſlicz
nych kragin rozliczn
obyczegowe gſu/ w nie
kterych zemiech/ nekte
ri wiecz poczitawa ge
ſt/ A tacz w gynych kra
gynach nepoczitawa/ to
obyczegem lidi przy
ſſlo geſt/ Ale czo ſamo
wſobie hrzyech za wie
ra/ Buoh na obyczeg ſe
neobzira/ Nez zarowen
wſſeho ſwieta gmoſti

y neprawoſti ſudity bu
de/ Protoz ne vtiekay
ſe k prawom waſſym/
to v tiegyſtie y netoliko
przed bohy/ ale w gyne
kragynie tobie by pad
lo/ Podezrzela ſu wſſe
cky waſſe prawa prog/
Neb ſu gie muzie ſkla
dali/ a vſtanowili/ A /
mnoho ſobie wimch od
puſtili/ czehoz rozum a
m ctnoſt zadnemu
ne odpuſtie/ Byſſte ſe
byli nazemy ohledali/ +
m kdy byſſte proti nim
tak twrdych praw ne
zamyſſleli/ Prog wa
ſſi prawnicy rzady
Amazonſke hamegi/
proto/ ze bez wuolemu

zow prawa sobie kstwe
mu cepssiemu vklada
gi / a wssickim muzie
pomichi giti musie / Tez
prog wasse zemy zako
nom wassim / ag nezew
ne ale taymie protiwie
se / snad proto / ze ste ta
ke gie bez wiedonne
gich smyssleli / Ale ma
tobie wsadenge gest
radu / aby zanaywy
ssie prawo imiel rozu
a gtnost / Tiem drwym
budesli se zprawowa
ta / mkdy ani proti bo
hom / ani proti pra
wuom ne vczinis / I
Pakli samych swych
praw poslucchati bu
des / ma gtnost a ne

rozum neohledaẏ ſe/
mnohokrat/ vczmiſs p
roti tiem ſwrchnim m
ſudcziem/ kterzizz wſſecz
ka waſſe prawa a vſ
tanowenie/ ſprawed
liwym rozſudkem po
tupie/

Geſſtie tehoz Mudrcze
ſmyſl

Wſſyſſew ty
to rzeczi m
ladenecz/ od
ſſel geſt od
mudrcze b
muten/ rozgi mage
go gmiti ma/ po nem
noſſem czaſu zamyſ
lil ſe geſt podruhe ze
mu y ſſel opiet ktemu

mudrczy / A prosyl ge
ho za radu / mali po dru
he swadbu slawiti / J
rzekl gemu mudrzeg /
Bohdaz gedna zena ne
zczestala / hoden gest a
by grzich wiecze ymiel /
prog se druhe swadby
zachtielo / Zagiste by
prawie rozumiel / co
gest zena / a co omi sla
wym a weliczy muzie
pissi / netussim by byl
y prwym swadbu sla
wil / Ale pomiewadz
prwym zenu negsy o
kogen / pogmi sobie
druhu / pakli tam tebe
ta nezkaze / pogmi trze
ti / Przedkowe nassi d
ruhe oziemenie wel

im hyzdili o bozicemu
poſlawi / wſſak proto
do puſſtieli / a czem o ze
mieniny tu o ſobu zna
menali / A giſty duo
wod imieli naine / we
likeho nezdrzeme / Neb
gaſte zienw muziom /
A czaſti muzowe zena /
welike nezdrzeliwo
ſti a czhlipnoſti / zenim
ſwiedkowe gſu / Ale
daleko wiecze to ſwie
deczawie muzom przy
leczi nezli zenam / Neb
menſſie hanba geſt
zenie podruhe / w ſtaw
manzelſky wſtupiti
nezli muzi / Nebo weſſ
lika zena wieczſſie d
luzniczie geſt ſtudu za

chowati/ nezli muz/ i
pro przygmu mdley
ssieho wieku/ Ale w
sseliky muz powinni
egssi gest/ stalost my
ssli zachowati nezli ze
na/ kdy by sobie woz
wzial pilnie na swe
myssli/ staree krom ko
a gista przedkuow na
ssich pysma/ czo gest pot
kawalo podruhe z ze
mie od czech zen/ nez
piewalby wesele pie
sne bohu swadebne
mu/ ani by gemu zele
neho wienge obieto
wal/ Nechcy tebe p
rzieliss od vmyslu/ i
przedse wratcho od
kazowati/ mam za to

Ze prwni rzecz ponim
sš/ acz gest wuobecz/
mluwena/ Proto posl
led na ženy wieku na
sseho/ zet dosti przykla
dow gest/ kterzy by tie
mneli od zemrzely za sta
ssta/ Ja wymegissich do
tykati nechczy/ abych
niekterzeho z nameho
ne vrazil/ Neb zabez-
pecz megissi wiecz má/
dawno zemrzele mrs
kati/ nezli ziwe zpomi
nati/ Ohlednu se na
prwnie wieky/ aczy as
pon tiemi nezdarzilit
se zena/ v mysl swoy
a srdcze tiesš/ Zpomen
na rozprawku Artui
ra/ Zpomen na Olim

pradu / zenu filipa kra
le magedonskeho / Na
Cleopatru zenu krale
Ptolomea / Na Clitem
nestru zenu krale A
gamemnona / Na Ele
nu zenu Menelaowu /
Na prsyphe Minoo
wu / Na fedru Theo
seowy / A na wozlicne
gine kralowny / Spro
tot wysoke rody wy
zitam / aby name hle
die / wiece ssie potiesse
ne micti mohl / neb
zo se gest tiem kralom /
od wlastnich zen dalo /
kdyz to przed se praz
mess / pomenadz mz
sseho rodu gsy / snaze
siu przyhodu trpie

ti budess / Neb weliky
ch lidi przyhodami /
mzissi welike smecho z
cieho polehczenie nie
wagi / Mladenecz / Ge
ssticz im od pusst ged
ne wiecy se optati /
Mudrzecz / Prag / zot
rozumnem powiem ti
otewrzeme / Mlade
necz / Bogim se bych
sobie zenu neplodne
nepoval / Mudrzecz /
Mlecz ai wuoli / Gest
li ze pak przes wuoli
twu przyhodi se tiem
ne vicawyss przewroze
me / Nebt sem prwe
powiedieł / Ze zadne
mu ma k hrziechu ne
niekomu z wuole /

ne przida / Ale gistie /
ne plodnosti se nelekay /
Neb ta gest nezbedne
mu manzelstwi weli
ka przyczina pokoy /
Pomnewadz plod las
ky a milosti manzels
ke dokonalne gest / Ze
na kteraz plodu ne
mnewa / daleko podda
megssie muzi gest / ne
zli kteraz dieti ma / Neb
ta / giz budeli malo ne
smyslna / ze tobie die
dice rodi / ne mim by
ze mu byla ale pani /
A tak gegie rozeme
wssy / gi v czim / ze k
ned bude chtieti aby
wiecze gtiena a wraze
na byla / od muze / nez

prawe / A protoz y ty wie
dze gij muſyſs trpieti
Kteryz poane woditi ne
zli prawe / Przuom ch
geſſtu gedno tagem
ſtwie Slyſſeti / ag me
me pogeſtnie geſt ſly
ſs / Chytre zeme prw
me pomozeme / k gyzo
lozſtwi na ſtwoge przy
prawuge / Tomu aby
hruntowme gi pow
zumnel / przywedlia
przyklad bez gmena
womeniz s kredaſs p
wo powiedienia / na po
wiedi tagemſtwie /
Czaſu naſſeho byl ſla
wny mistr / w Atenach
zmuzilosti y kraſu oz
dobeny / ten poyal ſo

bie drahu zenu sobie
temerz wewssem to
wnu a podobnu ale
nedobrotie podezrzelu
bal mel gest syna
gednoho krasneho y
przyhodilo se czasu y
gednoho ze to dietie
chowala na ruku ma
ti geho y spatrzila chy
tra zena ze mu geg
hlediec na to dietie wel
mi zdychal a smuten
byl y otazala se geho
proc by tak srdeczne
zdychal a smutek na
sobie dal znati Od po
wiediel on Chtiel by
ch polowiczy statku
sweho dati abych tiem
tak gist byl ze toto

geſt ſyn miloy / iak ty
giſta ſye twe dietie
geſt / a tomu ona mą
ie welikeſſ / am twarzi
promienim wſſi wecze /
Ale niet potrzebie za
cato wiecz tak weli
keho dani dati / Jat me
me wezmu / a na tom
ogem ſe mne ptaſs / gi
ſta a bezpeczna tebe v
czinim / On zawolaw
komuz dobrze wiezil /
ſſibl zag bude proſy
li ze gie dati chtie / Je
na wzawſſi naniec
dietie rzekla k muzi ſ
wemu / Zato mam ze
otom nepochybugeſſ /
ze tento pacholik geſt
dietie me wlaſtnie /

Potwrdil muz toho ze
tak geſt / Ona zetaliſſi ru
ku podala gemu pacho
ſtka rzkuci / Pomewa
dz znaſs ze toto dietie
me wlaſtnie geſt / Ted
ia ſwu wlaſtny wiec
tobie mogme dawam /
Giz bez pochybenie wie
dieti budeſs zet geſt t
wuoy / pomewadz ſem
gey dala / Tu wiec wy
ſlyſſaw on ſewſſem
kterziz przitom byli /
chytroſti zenſke zaſm
awſſe ſe ſudili gſu
gi zaprawie / a muz k
ryw zuoſtati muſyl /
Tak ty mladenge ne-
welym ſe oto ſtaray /
zet by ſe neplodna ze

na proti wuoli twe z
darzila / Nemie klamow
a pod wedenym od me a
pleti budess / nemet se
bude protiwiti / nemet
se bude wyssiti / Neb w
sse wyssie zenske po
kory a poddanosti / nu
citel prwni gest nep
lodnost / A zase wyss
ke mysli podmetitel
gest porozemie /

Toto z kniech Platona
wybrano gest s prziday
kem rozumu Petrarchy
a Juuenalisse

Nebudess m
kdy kwapen
k pomstie ge
sli ze nad
mysla bu

deſſ ze tolikez nad ce
bu mocy ma pan t
woy yako ty nad ſlu
zebnikem y nay wy
ſſi pan geſtli ze na ſ
prawedlnoſt ſudu
bozſkeho myſliti bude
nebude ſmieti nay
menſſiemu krziwdy
v giniti Neb teez nad
ſebu pana ma yako
on gine pod ſebu Neb
nepodobnu ſprawedl
noſti bohowe rozdie
liliby wieczy ſwietſ
ke kdy by nad krziwda
mi zloſtnie mzſſim od
wyſſich v czinenym m
ne mſtili a ge przeſſ
ſedali Sprawedliwe
by bylo reptanie lidi

meme rozumnych a
prostie nesmyslnych
genz bohuom rozumu
dawagi ze negsu tak
bohati a tak slowut
ni iako gim a ze mno
he krzywdy posime
chy a trapeme rozli
czna od panow trpie
ta musie kdy by to tak
bylo aby v kazdem kom
wuole gegich tak bez
pomsty progita mne
la Ale wyborny bo
howe gsu a nay wiet
ssi milowniczy spra
wedlnosti mgzle v
cimeneho aneb krzi
wie sluzeneho ne pro
minu zadnemu nay
menssiemu ani nay

wyssiemu/ Ale prod
lewa me od tak a wa
hajme pomsty/ o krut
nikuom bezpecznost
gim/ nakoby nikda po
sstieno byti nemohlo/
goz se hned nepoms
ti/ Seneca prawi/ Nig
se sstiastny clowiecze
sstiestim swym nech
lub/ negsy od nesstie
stie wymat/ ale da
nost przyrozie/ Rodie
lalit wshy nymec/
me sstiestie pod tebu
y nad tebu/ welike ne
sstiestie tebe czeka/ A
dluho sstiastnemu/
welmi delsstie nesstie
stie przigde/ protoz
zadny na sstiestie ne

zpolehay / nenechat
ono obyczejow swy
ch a rzemesl / pod wyn
net se az newiess ku
dy / Zadneho t sstiestie
nemuoz oklamati /
nez toho ktoz se name
v bezpeczi / Swelika py
straha padu / wysoko
ne wstupowati A pa
kli wstupiss mudrze
sedieti / a sebe nepla
ssti / sewssemm dobro
ti wyst ymieti / Neb bu
dessli odewssech mie
ti dobrowolnost / byt
tie v nesstiestie strati
ti chtiela / ne vpadne
ss / A by pak y vpadl /
ne vraziss se / Neb sa
ma dobrowolnost /

mnekke mieſto gmm k
vpadem. Twrdi my
ſle a proti wſſem z
pucha o zeluge a t
wrdy wſſeliké mne
ſto kudy by twoy pad
byti mohl a dowodi
czaſtokrat toho zie z
maleho padu weliky
vraz wzati byti. Kohoz
k ſobie dobrowolnoſti
ne naklonis ne nadi
eyz ſe aby gey vkrute
ſtwijm neb ſtrachem
naklonil z vkrutenſt
wie zadneho w po
kogi ne prowodilo do
hrobu. iakoz o tom i
prawi Juuenalis. ze
zadny vkrutnik b to
hoto ſenecta ſtichu

smrti a bez vrazu nep
rzychazie/ na onen s
wiet/ Ale powiedieno
gest prawe/ zie bohowe
nay wyssi z prawge
swieta/ rzad imieti we
wssech stworzenych
wiecech chtie/ y dopu
sstiegi mnohokrat hu
lidi zpurne/ a naty ge
ssto zadne milosti wo
sti neznagi/ aby pan
v krutmk nad nimi pa
nowal/ a ten aby ge s
trachu naucil/ pome
wadz prawe milosti wo
sti znati neachtieli/ A
sprawedliwy nalez
gest/ ktoz milowati ne
ymie/ aby vcen byl
bati se a strasstia/ a kto

vmlowam nerozume
aby strassidlo gemu
nenawrsta powiesse
no bylo / Nebo swewol
nikom nic horssieho
neme nez swoboda / A
swewolnyk kdyz se zad
neho neboij / blizek ge
st padu / Okrutenst
wie ag protiwne ge
st przyrozem / wssak
nassid blaznywy / a na
ty kterzi wedle przy
rozeme ziwi negsu / po
trzebne y vzitecne
gest / Neb zadny pan
tak zly neme / aby lid
bez rozumu a bez baz
me gesstie horssi ne
byl / Protoz tak to przi
rozeme zrziedilo / aby

vkrutneho pana lide
ſe bali / a pan v krutny
zaſe lidu / a tak opaczy
tym ſtrachem / obapol
me ſe mugie / toliko to
mezy nimi rozdiel gi
m / ze bazen lidu zgew
na geſt / ale ſtrach pa
na vkrutneho geſt tay
ny / ale ma menſſi / a
zo platno zgewnu
neb taynu ranu vne
ta / my meme neboli
boleſt pod zlatohla
vem / iako pod ſuknem

Taco rzecz od Pitagory
byti prawi ſe

Gednoho le
ta mor we
liky biesse
temmerz po
wssech kra
ginach sw
ieta pro niz naporzad
lide iako z mamem by
li smrti strachugiz se
Toho czasu geden boha
ty mieschtian vgel przed
morem na gednu wel
mi weliku paussti ch
tie tam morowe vraw
ykryti se Na te paussti
bydlil geden znamenn
y mudrzecz ne aby przed
morem sam vtekl ale
mnoho let prwe przed
tiem morem samotny
ziwot sobie oblibiw ti

pauſſt oſedl geſt / D
nemz kdyz ten mla
dy ſſlechtic s ſwym
ſluzebniky zwiediel /
ſſel geſt k nemu na
rozmluwenie / A wſſed
do geho obydle rzecze
gemu / Zdraw bud mu
dry czlowieczie / Rzekl
gemu mudrcze / proc
mne mudrym nazie
waſs / pomnewadz nik
dy mne newidiel mu
drze nimi byti / ani kdy
gſy ſlyſſal mudrzie
mluwiti / ktery mne
pak tiem tytulem na
zywaſs / Rzecze on /
Tak ſem ſlyſſal od lidy /
kdy ſem na tuto pauſſt
gel chtiel / zeby mnye

ky czlowiek mudry zde
samotny ziwot wedl/
y po osobie domniewa
sczeby ty ten czlowiek
byl/ swecze mudrzeg/
Czo muoz slepy o bar
wach rozsuzowati/ A
neb hluchy o lahodne
zpiewam/ tak malo lid
muoz o mudrosti mlu
witi/ Aug se na mech ne
doptass mudreho/ nez
chytreho opatrneho
a rozssafneho/ toho do
sti y mech naleznesss/
Neb om to za mudrost
magi/ a mz wnedie go
by za mudrost mneli/
kdy by toho nemneli/
po osobie take nedop
tass se mudreho/ neb

mnoho krat/ pod mu
dru osobu/ blaznowy
rozum nalezase/ Ale
rziedko pod blazno
wu osobu mudry/ pro
toz chcessli mudrost
stihati/ stihayz gi w
rzeczech wysokych/ a
prawdy pilnych/ Sste
tchtiq/ Dal sy im pau
geme znati mudre
ho/ powiessli im k me
o takze rzecz przyge
mnu/ gyz ia tebe sam
od sebe za mudreho
mieti budu/ Mudrze
cz/ Gestli zeb nato sem
na tento paust przy
gel/ aby mudrost sly
ssal/ dosti diwna wiecz
gest/ neb wy nemnite

by kde mudrost bydli
la nez w mnestech a
neb na hradiech / A gla
deneg / Ag netiem v my
stem sem przigezd mu
oy gest / wssak proto
v przipadem mudro
st slyssieti hodna wiec
gest / Mudrzeg / pome
widz gesta twa sem
nepro mudrost gest /
powiez mi nay prwe
przyczinu prziechodu
tweho / Wiezemy mla
dy sstecziag / A cetla mo
gema trzesicze wssechk
knigny Seneca / a ta
prawu tesknosti a s
trachem musyl sem
na tuto paust postu
piti / Mudrzeg / Kozu

mien teprw/ wzie pro
strach a bazen smrti
v tiel sy sem/ Wiecze
gemu/ Dobrze prawi
ss/ Nebot se nalamme
welmi smrti bogim/
A nemohu od zadne
ho praweho potiesse
nie przygieti/ A giud
rzeq/ Bogiss se vmrzie
ti/ proto snad ze tomu
rozumiess/ zie smrt
mam/ rozkoss/ krasu/ z
bozie/ y wssecky wie
cy odeyme/ Ale by
byl tehdaz tomu ro
zumiel/ kdyz sy se w
tielitu mel/ co zna
gugess/ a kam gdess/
zado mam ze by se byl
wiecze narozenie swe

ho a ziwota ſtraſſil
nezli ſe nynie ſmrti
ſtraſſiſs A zaſe kdyby
tomu prawie rozu
mel nag tobie ma
ſmrt wygiti mkdy
by ſe gie nelekal nez
czekal by gie tak rad
iako toho kto by tebe
mel z tiezkeho wiez
nie wywesti Poca
tek ziwota geſt zaw
dawek ſmrti Poſtupe
dek ziwota geſt bieh
k ſmrti Konecz ziwo
ta geſt ſmrt Protoz
gehoz ſe nynie bogi
ſs ſnad by gie nerad
toho zbyl nag gſy za
wdawek wzal nerad
by tam dobiehl kamz

sy od swého narozenie
biezeti pogal / strachu
gest se gyste / nerozum
ny clowiecze / Zdalis
neslychal / netoliko od
mudrzeyssich / ale y od
sprostych lidu / ze co
narozeno gest vmrzie
ti musy / a co vmrze
narozeno bylo / Smrti
se bogiss / smrtedlne z
wiecze / lidske przyro
zenie dwie wiecy spo
gugi / totiz rozum / a
smrt / a protiw wiecy li
de slowu zwieczata
rozumna / a smrtedlna
Rozum ten k dussi przi
lezi / ale smrt k telu /
Nez wam przeco smrti /
strach gimz nedosstost

prawelio rozumu / by
ſſte rozumeli czo gſte /
nikdy byſſte przed ſmr
ti ne vtiekali / Nemate
ſe nikdy toho ſtracho
wati / czo na nas zpo
trzeby przyrozeme ma
przygiti / Neb kto ſe p
rzyrozenych wieczi bo
gi / ten ſe ſameho przy
rozeme bogi / A neb ge
w nenawiſti ma / wſſak
ten wlaſtni obyczey ge
ſt ſtrachu / ze ten ktoz
koho ſe bogi w nenawi
ſti gey ma / Mladenecz
netoliko ſmrti ale y g
mena gegieho bogim
ſe / Ny wſſak mudrczow
ſmrt zalechku wiecz po
klada ſe / ale v nas me

me mudrych za nay-
tiezssi wiec domme
wa se / Mudrzec dobrze
prawiss / ze dommewa
se smrt nay wietssiez
le v nas byti / Neb ge
muz nerozumete mu
sy tiese toho dommewa
ti / Gdy nas wiedieme
vzkussieme toho gest
ze smrt zla wiec neme
Snad sy o smrti stiem
mluwiewal / kterzy su
se tak mnoho nebo w
lezesse giebali nezli ty
y stiasstiu tiebe / ze biezyss
a nemiess przed nym
Pogkay rozmluw s
tiem / kterzy smele p
rotiw smrti stogie / od
mech metrzo stalebo a

rozumneho / o tom przed
gimz v tiekaſs vſlyſſi
ſs / Nerad ſe s zagie
gem o ſmieloſti / ne
rad ſe s gelenem o s
tiecznoſti / tiecht wi
ecie popuditi / Selwem
metzo otiech wiegech
pomluw / Czo tobie li
de bohati a rozkoſſni
o ſmrti radu dati ma
gi / gież ſe ſam bogie /
Jako nawrcaha nam
zpominagi / Neb to
wiedie nay mocniey
ſſi lidee / Ze zadna wi
ecz pod nebem / ſpieſſie
gich ne obluzi zew
ſſeho gegich 'zo o m
za dobrie magi / nez ſa
ma ſmrt / Naz gich s

przess z slawy a zegta y
z chwaly ne wywlege
iako smrt Ty chgessli
rytierzsky proti smrti
stati opraw sy ziwot
bud dobrze ziw tot to
bie da sroce proti my
tot tebe vgim ne pob
nuteho Mladencz po
wolugi pomekud tiem
wiecem nez proto wz
dy smrt na strachu ma
Mudrzec Gest to lide
nedosseho rozumu o
bycey ze ciehoz za mla
di przywyknu se bati
toho se bogie y rozmu
zalosti Nez kdez prawy
rozum strach tiech w
iecy wen zapudi Neb
przy mnohych wieczech

a wzlasstie przy smrti /
mnoho gest toho / ze sa
mo domnieme a gme
no strach na lidi v wo
di / a no sama w sobie w
iecz bezpeczna gest / a mno
ho se zda przy smrti nes
nadneho a hrozneho /
ale kdyz k tomu przygde /
snadnie a bez strachu s
neseno bude / Nebo ta kto
was smrti strasse / roz
dielu nemagi mezy bo
lestmi a smrti / genz bo
lesti nesnadno trpieny
bywagi / y domniewa
gi se / zeby takowa nes
nadnost byla s smrti /
iako s bolestmi / Ano s
mrt lehka gest / toliko
ty wieczy kterez smrt

przed chazegi hroznu
gi czime a biednu/ Ale
ty zadnemu newierz/
ktot by chtiel gi obtie
zowati/ pomniewadz to
ho nezkussil/ Nemeho
se optay/ tent mlczeti
bude/ gemuz te wieczi
gez prawda znama ge
st/ Optay se czlowieka
ziweho/ mladeho/ kras
neho/ bohateho/ rozko
ssneho/ vhledass zet
tie ten ztlacha/ a ztra
ssi/ sam mi newieda/
am ti wiedieli od kte
rych se on tomu stra
chu naucil/ Nez gste
wy rowne iako ty//
kterziz zmaleczne po
razky vtiekagi/ kdyz/

gedm poczmu bieżeti/
z nieyakeho maleho ſ
trachu/ tudiez zaſebu
mnozſtwie popudie/
kteryz geſſtie o zadne
nebezpeczenſtwi newie
dieli/ nez na druhe hle
diecze/ ze bieżie/ ſam bez
przyczyny na biehſe od
dawagi/ Tez wy date
ſobie mnoho o ſtrachu
ſmrti rozprawieti/ tie
kteryz mu newiedie/
A tudy oſſkliwite ſo
bie ten napoy/ kteryz
chtiecze neb nechtie
te piti muſyte/ geſſto
daleko chutniegſſi byl
by/ kdy byſſte oſſkliwo
ſt odwrhug/ nan gaſ
wo zpominali/ zie giey

pita mate/ A ze zadnym
ym ſtworu ſwym/ nemu
zete toho opraviti/ nez
tak iak ſtworzen geſt
wypiti/ Aug tayney
ſſeho wſtworzenych
wieczech neme iako ſ
mrt/ nebrz mcz diwna
ſſeho/ y newiem od
kud wy to mate/ ze o
tak tayne a diwne /
wiecy tak z rzetedlne
a ſmele y zewne/ o v
krutnoſti ſmrti roz
prawiete/ a ſami ne
vmete/ zadne wiecy
doſti male domyſliti
ſe/ a pokuſſete ſe o
wyſoke/ Chcit napa
dem tito meczo tay
neho powiedieti/ o

ſmrti wedle rozumu
a przyrozeme/ Ziwot
geſt ſpogeme tiela s
duſſi/ a ſmrt rozdiele
me duſſe s tielem/ Po
mewadz s pogeme du
ſſe s tielem s tiezkoſti
ami s boleſti nebywa/
Smele tomu wierz/
zie tez duſſe rozdiele
me s tymz tielem/ s
tiezkoſti a s boleſti ne
bude/ A geſſtie tiezy
wyſſie wiecy/ S nad
meyſſie bude wſſeli
ke duſſe rozdieleme/
nezli geſt bylo ſpoge
me/ Neb to wtaýno
ſti wiecy przyrozeny
ch geſt/ Ze duſſe gdu
gy z tiela/ neſe s ſebu

Jasno a wesele / Ale k
dyz dotiela gde nese s
sebu zasticzau a smu
tek / Spowozu miez sam
a wzmaz sobie na my
sli / czo gest smadmer
sneho / tnie o sobie mat
by zamcziage na wodi
ti se czli wmrzieta / A
nalezne so zie smadne
ho poczatki smadne s
koname / a z nesmadne
ho poczatki bywai ne
smadny konecz / A tak
ztoho miez ze kazdi
czlowiek smrti se stra
ssi / wssak kdyz k wigi
ti przigde dusse / nes
muteni ale radostnu
a weselu gi smrt czini /
Mladencz / kterak to

mu odepřieti mam
pomienadz sama du
sse smrti se strachuge
[illegible] bozie. Gestli ze sa
ma dusse vmrzieti se
boji, to gest dawe mne
a [illegible] eg newazen, neb
ona nesmrtedlna ge
sta, [illegible] zhynuti muoz.
pakli se boji o vmrt
swemu tiela, ne potrze
bna prawost, swe
mu wypzieteli z dm
me zadati, pakli se
boji rozdieliti s tielem,
[illegible] gest blazno
[illegible] nabyla prac
le ze okowy gzalag
[illegible] tak weelim ymati
ge blaznowu mlosti.
ale nedowim se tomu

przielissb / ze lide nemu
drzi bogie se vmrzieti /
nebo ōm wssecko swe
dobre / y wssecko blaho
slawenstwie / na tiele /
a na wiecech tielesny
ch zalozil / a kdyz by
se gim toho nedostawa
lo / goz se rukama muoz
dotknuti / neb ocima wi
dieti / gez mniegi a za
to magi / ze gsu wsse
ho dobreho zbaweni /
y kazy se gim pak smr
ti nebati / kteraz nap
rzed tielo w popel ob
rati / krasu w sskaredo
st promieni / sylu mdlo
bu od mieni / zbozie w
ssecko oblupi / a mno
hokrat tiem rozda / ge

ſſto gſu neprzietelee
twogi byli / a naposle
dy wiecznie zapomenu
tie na tebe przywede /
Ale lidee dobrzy a rozu
mu zprawneho / kte
rzi wſſecko ſwe dobre
na myſli zawieſyli / o
ni ſe ſtawagi / a vſta
wicznu peczi magi /
aby ſe ta dobrze miela /
tut ſe vmrzieti nele
kagi / nebrz ſmrti ge
kagi rowne tako zpro
ſſtieme ſwieho / z zalarze
temneho / A iako wygi
tie z nocznie mrakoty /
do iaſnoſti poledne /
Tehoz mudrze toto rzeg
geſt A metzo v Seneky

Uie mnto rzeg
m sslechtig
od mudrcze
napomenut
gsa / od ssel
gest do stanu swecho /
twarz smutny v ka
zuge A wsecze sluzeb
nikuom swym / Nalezl
sem muze kteryz se m
koli smrti strassiti ne
chcze / A prawi gi byti
snadnu k snesseni / Ja
mnoho rzeczi od ne
ho slyssaw / nemuoz
mi to winy se padnu
ti / abych se gie nebal /
Nod te ale wy semmi /
budeli geho rzecz wam
przy gēmmincy sse nez
li mme / y wostawsse

rano w druhy den bral
se gest se wssemi sluze
bniky swymi k pelessi/
kdez mudrzec przeby
wal/ a wywolaw ge
ho wen rzekl k nemu/
Ay ted nay mudrzeyssi
muzi/ przyssel sem ge
ssie k tobie s tiemito
sluzebniky mymi/ ale
w strachu smrti spolu
chowarzyssi/ ze ne toli
ko ia/ ale y oni w tez
bazni gsu/ Odpowie
diel mudrzec/ dobrze
gsy ge nazwal s polu
towarzysse w strachu
smrti/ ale ne toliko ty
to nez temnerz wssecho
swieta lidi/ mohl by
tiemito chowarzistwi

gmenowati / A take
neme mi potrzebie
prawiti o strachu ge
gich / neb tato czesta
kteruz ste sem vgimli /
swiedek gest kazni
wassie / kdy bysste se
byli smrti nebali / nik
dy bysste na tyto pu
ste how pro obyzmu
me nepospiechali / na
diegi bysste wy w
miestech neb na zam
ziech wzkossi o ptyma
li / Ale strach gest nas
sem wypudil / A proto
z gsuge przed strachē
smrti bez peczi negste
Ale newiete wy procz
se toho bogite lecz wa
na pomniem / Nikdy by

ſſte ſe vmrzeme zdey
ſſieho neſtraſſli / kdy
byſſte tomu ziwotu
rozumieli / ktery was
potom to vmrzem bez
pochyby czeka / To na
waſſi wuoli lezi / aky
byſſte ziwot potom to
mieti chtieli / Nez ge
ho abyſſte nemieli to
na was neme / Mno
zy lide gſu wzlaſſtie
rozkoſſem oddani / zie
by nazdeyſſiem ziwo
tu doſti mieti chtieli /
a po ſmrti aby zadne
ho nemieli / Ale nay
wyſſimi a nayſpra
wedliwiegſſimi bohy /
tak zrziezeno geſt / aby
mrtwym wymeyſſim

ziwot neb chutme le
pssy neb chutme hor
ssi zuostal / Ale nec
kayte toho / abysste se
s takowym ziwotem
potkali / kteryz nyme
wedete / Nebudelit
lepssi / horssit gistie bu
de / nez neoprawiss
sobie toho ziwota za
dnu mezy smotnu
z bozim / duostogenst
wym / wtipem a m za
dnym rozumem / nez
samu ctnosti / Chybi
ssli se te / tomu do kon
ze wiez / ~~ze tento~~ ze
tento ziwot od me
nis zahorssi / a kdez
se posmrtta na diegi
ss od pohnutie / Pzi

gdet natie hrozna p
rače / nymegſſim pra
čem nepodobna / A
protoz ne welim neſ
myſlme / poeta Home
rus przywodi duſſ
heralleſſowu / toho ſ
przewelim pračowi
teho muzie / ze by chtie
la naytwrdſſie pra
če radiegi na ſwietie
podſtupiti / nezli w pe
kle kralowati / Ale w
toho ſnad ſe neſtraſſ
te / nez toliko o ztratiti
ziwota nymeyſſieho
pečugete / kteryz wam
bez pochyby ſmrt od
gieti ma / A kdyz ſe nay
mene nadiegete / a
nat na waſ przypad

ne Malo sme gich z
nali aby k przychodu
smrti hotowi byli kdyz
wy giz rozumiete ze
se k wam smrt skrze ne
moc przybliziuge tu
teprw na rozlicne w
iecy zpominate Ze ste
toho neb onoho ne o
patrzili Ze ste za pom
neli teto neb one wie
cy z rzedua Tu teprw
kdyz smrt poczal od
was a z robotow wa
ssich zada zpominate
tu teprw z messkane
wiecy naprawowa
ti chcete A smrt nez
bedny vrzednik bozsky
czekati nechcze neda se
giste oprawowati

Nic przypisowati nedo
pusti. nez stogi vstawnie
napomina. nuti. tiskne.
a ktoz gi slussneho poc
ti neda. slibem zawaze
dussi a tielo w zalarz zem
sky vwali. Czo tomu die
te wy za neprazdnem
lidech. genz na toho vrzed
nika nemilostiweho. w
zdrawem ziwotie ne pō
mite. a wiedug ze zadne
mu nikdy neodpustil. a
niz od pusti. kdyz k wam
przygde. a nalezne wass
rozlicznym mysslem
mi vskutky za nepraz
dieme. a wytahne wass
iako bez dieky wen z zi
wota. Zdali mnite ze w
zumna dusse wassie.

bude mogy welikych
teskností vgiti kdyz tu
przide kdez nikdy nenij
stila Protoz Seneca
prawi zadny dobrze
ne vmiera gedine ten
ktoz rad a dobrowolne
vmiera Neb wytaze
ny czlowiek ztohoto zi
wota welikymi bludy
a temnostmi z potrze
by przyrozeme obkli
czen bude Protoz czo to
mu dieß Ty gsy zane
prazdnieny a mnoho
kzinieti masß Smrt za
tiem przigde kniz chtiecy
neb nechtiecy musyß
se vprazdniti Ale chta
el bych przytecto wiegi
mam przykladem poslu

ziti / Wy kterziz rozkaza
ni wyssiemu poddani
ste kdy by wam od pana
wasseho rozkazano by
lo / na spiech bezewsseho
rozpaku a meskanie / a
bysste geli nadaleku ge
sti / z niez bysste za mno
ho let domow se wratiti
ti nemeli / czo se wam
zda / iak smutnie iak ne
ochotnie / chwatagicze
wy geli bysste / a za se ob
ledagicz se teprw bysste
na mnohe wiecy zpo
mnali / gichz ste doma
zapomneli / ze by wam
na czestie gich potrzebie
bylo / A pomeniwdz na tuto
zemsku czestu / neradi by
ste geli / lecz se prwe kto

przipprawite a potrzeb
sobie nachystate Czo
se wam pak zda o one
gestie namz gednu
wygeduc inkda se ne
wratime wieczecz mi
ag nezkussenemu ale
zkussenym wselim blizke
mu Ze zadna gesta ne
me tak daleka iako vm
rzieti a zadna neme tak
twrda tak neznama
a tak nebezpecna a
naywiecze nenawra
titedlna Ag zadna gi
na gesta neme tak v
tczena wssak proto za
dnu spiesse ne zabludi
sb A bludu horssieho
nemuoz byti nez nate
to gestie Nagmie gesti

zbludissli muozess se
oprawiti muozess na
prawu sylmezy zase y
hoditi Nateto gestac k
toz na poczatku zbludi
nawiecky bluditi bude
By wuodge zadneho
nepoziwess gestli zes
ho sobie nez gednal pr
we nezli sy natu cestu
wykrocil Tessklivie za
giste gestu wzlasstie
wam kto ste wchausiech
gezditi przy wyssli kdez
tim komornika nebude
te moci nmeti samemu
kazdemu ti gestu gest
przegeti pakliby chtiel
towarzisse nmeti musy
ss toho hledati kto te ge
sty dobrze swiedom gest
Poctowne obyczege wysso

keho zaſtiemenie prawie/
zeby merkurius ten to
warziſs mohl byti/ Ale
mudrzy mrawni pra
wie/ ze rozum a czilost
naylepe ſwiedomim cziu
tiech obu geſt/ gimz ne
kterzi lide na wyſoſt ne
bed/ A nekterzi w propaſt
nayniżſſi gdu/ protoz po
ra die geſt s rozumem/
cziopterz ſe ctnoſti a gie
az do ſmrti drzie ſe/ Nat
geſt takowa wiecz/ ze ſyn
zeb mka ſweho neopuſti/
z wlaſſtie naſmrti/ az ge
ho prziwede tu/ kdez bo
howe wiecznie naſwych
palaciech obywagi/

Tato rzecz z knieh platono
wych wzata geſt s ſwie
degſtwim Horacia

szysstkowie sta
ie gest / ze wsse
likie rzemeslo
swu psotu nie
se / Ale ia su
mego zmienitti chtiel by
ch / A takto powiedieti /
ze wsseliky staw swym
psotanm za neprazdien
gest / Ale ze lide swecho sta
wu / w kterem z ge przyro
zenie postawilo / za po
menu wsse / wzdy giny
staw sobie chwale / a sw
oy hyzdie / A wzlasstie o
wyssich stawiech sobie
mysle / zeby bezewssech
pracy a zamutkow by
li / A no znama wiec y
tem gest / kteriz prwnie
miesta wsswietie drzali /

y gesstie drzie ze oni mno
zy pragemi a za nepragd
memnm gsuge obtiezem
radi chtieli mysli staw
podstupiti Jakoz pak o
mnohych gteme giesa
rziech kralich kniezate
ch y pamiech ze pro mno
he prage a vsylowanie
o stawow a z powyssem
swych o stupiwsse wniz
ssem stawu dny swe do
konali gsu A protoz di
wnym rozumem plato
przywodi dussi onoho
pragowiteho krale A
gamenona a Vlixa
gimz bohowe toho by
ti podali na woli chtie
li se zase doticla wrati
ti Oni rozwrhsse sobie

robotne prage kterez g
su zde na swietie na sobie
mieli nechtieli zase do
tiela wratiti se wreg p
rawu gest go se pisse nez
wyssieho rozumu potrze
buge A protoz Oracius
mluwi takto kteru kom
przyrozeme ziwnost vlo
zilo nate dosti mage tu
se obchod netalsna se wy
sse Nebo nemohu wssig
kni prwnieho miesta dr
zeti ginak prwni nebu
de gedine leg druhieho
pod sebu mieti bude Ale
wy nemagice na swem
stawu dosti wzdy mysli
k wyssiemu tahnete se
A kdy bysste pak y toho do
sahli o kterych nynie my

ſſli pragugete / zdali byſſ
te giz natom przeſtali / O
piet byſſte wyſſe hledie
li / neb to geſt iako wkorze
meme wtu myſli / kteraz
zta ſwietſku a lakomſt
wim to giſe / ze mkdy ſta
ti nemuoz / iak gednoho
do gde / hned k druhemu
hledi / By dnes ſedlak
vzmien byl mieſſtienin /
zaytra by chtiel byti
panoſſi / Gſa panoſſi /
chtielby byti panem /
wpanſtwi gſa / zachtie
lo by ſe mu kralowſtw
ie / A potom y Cieſarzſ
twie / a ſnad geſſtie Cie
ſarzem gſa / chtiel by by
ti bohem / Jakoz piſſe ſe
O alexandrowi maze

[illegible]

gsa

donskem gem hanaywy
yssiem stupni duostogen
stwie swietskeho sedeg
me toho pykal zie bohē
neme Prawi Juucna
lib otomito Alexandro
wi zie gemu samemu
vzek swiet byl wkazalo
to namem przyrozeme
go gest wkazde tielo py
sse poddane a zadosti w
lito Ale zadnemu toho
nepuoyczilo aby ktomu
przyssel czeho by nasw
ietie wiecz zadati nem
el s samym Alexandrē
o chotme a przatelsky
sciestie przebywalo w
ssak proto swych krztal
tow ani przymen ne
mohlo opustiti kdyz ge

ko na nayrwyſſi ſtupen
darow ſwych wywed
lo / ſewſſeho pogednu
geho ſwazylo / tak ze to
ko mgeheho z nepozi
zo gemu ſſtieſtie przwy
gilo / Tohot geſt oby
zege ſſtieſtie / azt poy
gi ale nedatt toho po
ziti / Paklit ſamo prze
kaziti nechce / ale na
wedet natie lakomſt
wie / aby wzdy mage
nepoziwal / nez dochc
wal / atby opiet tobie
odegmuc ſſtieſtie / y
dalo gimemu / Protoz
ſmyſlme mudrzcz ge
den / lakomſtwie nazi
wa ſkrytem ſſtieſtie
A od toho ſkryſſe ma

kliq ſkupoſt/ a Sſtieſtie
dwierzym wſadne/ Ne
puſti tam ſkupeho/ by
mu pak y potrzebie by
lo/ kdy by chtiel od nie
go wzieti/ Neb ſkupo
ſt kliqe nepogiji leq/
kdy by miel go przylo
ziti/ Od gietit nedopu
ſti/ by miel hlad trpie
ti/ A protoz poeta die/
wzdyczky lakomeq nu
zy trpy/ A gmy/ lakome
mu qlowieku/ nedoſta
wa ſe y toho qo ma/ y
toho qoz nema/ Thora
tius opiet/ Czo mi do z/
bozie/ geſtli ze geho po
ziwati nemam/ A tak
ktomu na wratie ſe/ za
dny ſtaw zde w ſwietie

wyſoky / proſtrzedny / y
naymnzſſi / ma go zako
wati oſwem nedoſtat
ku / a oſwych pragech /
Neb gmeho a gmeho
ſtawu rozdielm gſu
nedoſtatkowe / gine a
gine prage / O nemmo
w gynem ſtawu / ne
mali takowych nedo
ſtatkow iako ty / ale
ma ſweho ſtawu ne
doſtatky / geſſto kdyby by
natie wtwem ſtawu
pryſſli / byli by tobie
heſneſytedlm / Nebo
wyſſili geſt ſtaw / wy
ſſie prage / a wyſſi ne
doſtatkowe / protoz Se
neca chtiege vczedlm
ky ſwe nato naweſti

aby na swem stawu do
sti magic / k wyssiemu
se netazeli / dal gym tu
to gestu / kdyz pohledi
ss iak mnoho przed te
bu wyssich / bohatssich /
dwostoynegssich / Poh
ledniz se pak zase / iak
mnoho vzhledass zase
bu nizssich / chudssich /
a nedwostoynegssich /
y porozumiess / ze gest
stebu dobrze przyroze
me nalozilo / ze tebe w
nay bezpecznegssiem
miestie postawilo / to
tiz w prostrzedku / Ne
budessli hledieti na sa
my ty / ktierzy przed te
bu gsu / nikda pokorny
nebudess / ani mysli v

stawigne nez wzdy se
budess zhuoru pieti·
yako nedwied nadrze
wo Pakli take toliko·
naty hledieti budess·
kterzi pod tebu gsu mk
dy z tebe pycha newy
gde wzdy budess gine
tupiti a sam o sobie wy
soze mysliti Nez poh
ledissli naprwnie gis
tie poslednich tupiti ne
budess neb mezy prw
nim przed tebu wysse
ho wiece nayndess nez
li sam w sobie nagdess
slawnegssie bohatssie
mudrzeyssie pieknieg
ssie nez li sy sam A tak
prohleday na wyssie
stawy pro przyqmu

pokory/ Prohledaÿ na
wyzſſie ſtawy/ proprzy
ʒny wdiecznoſti/

Taco rzecz Seneckowa
geſt a potwrzuge gi rzim
ſkymi hiſtoriami

Kto wedle przi
rozeme ziw
geſt/ nepot
rzebuge za
kona vlozie
me pro lidi/ nezbedne/.
A ty geſſto howadſkym
ziwotem ziwi gſu/ vzi
meno geſt a niyaky
bozſtwym potwrzeno/
Nebo zadna wiecz/ tak
whromadie nedrzi li
du hlupeho/ nez gedno
ſtaÿne niyake bozſtwie/

domnienie gemuz na
bozenſtwie rzekame
Rozumiel tomu onen
chytry kral druhy rzim
ſky / Numa pompiliuſ /
kdyz lid rzimſky nech
tiel gemu pogeho wo
li poddan byti / A mogi
nemiel aby ge bez die
ky wpoddanoſt v we
de / y myſlil kudy by
naypodobniegi ten lid
mohl ſpogiti / aby ſe
whromadie drzal / ne
bo tehdaz kazdy ſam w
vmyſl ſwoy vſati ch
tiel a gſuge przieliſſ
hlupy / y vlozil na ſwe
myſli takto / Tento lid
bez wſſeho rozumu
geſt od ſtad a od leſow

A od pluhow od przed
ka meho kobyrwam a
kosazem tohoto mnes
ta Rzymna swolany A
le ze wsselikey narod
pod nebem mettzo za
boha magic swymi se
zakony zprawugi A
tento lid bez zakona a
bez praw gest A poklo
ny zadne nezna. ia se
oto pokusym abych gi
nayprwe mettzo za
boha vkazal A potom
snaze bude za stieru boz
stwie wew sselika pra
wa a zakony ge v me
sti A tak pomyslyw 6
sebu y przygmil se kto
mu skutegme a snaz
me potom hned chodie

wal nakazdy den doge
dnoho lesu bliz od rzima
A wssem sluzebnikom
rozkazowal do lesa ne
choditi/ nez przed lesem
zuostati a geho tu geka
ti/ Pogmal s sebu take
nekterc starssie/ a ghlu
pe z zrzima nazchwa
le/ A teez gim przed le
sem byti kazal/ A sam
w tom lese wchazel do
gedne pelesse/ temne
obkligene gustym po
tuoqkem/ a tam na kaz
dy den nekolik hodin
byl wzdy papiez a ger
mdlo bera z sebu A kdyz
wyssel wen z lesa wel
mi se nabozne mnewal
niekdez nechtie hledieti

nez na nebe / do kudz do rzi
ma ne przyssel / Tak za
mnoho czasow obyczey
mel cziniti / y stalo se ge
st gednoho dne / kdyz we
dle zwyklosti do toho le
sa bral se / wyssed potom
wen k nebi hledie / y za
smal se prze welmi / tu
ssim gich hluposti / y o
tazali su se geho procz
by se tak welmi zasmal /
A on gim od powiedel /
Neptayte se mne nynie /
nebo wiecz mala nenie /
abych gi wam tak zleh
ka powiedel / Nez zberu
ge obecz wssaku / przid
te na muoy dwuor / A tu
wam smiechu sweho
tagemstwie powiem /

Przissedsse do rzyma se
brali su wssegku obeg
od naymenssieho az do
naywyssieho / a spoleg
nie przyssli przed kra
le pompilia / prosiege
aby gym synnechu swe
ho tagemstwie zgew
il / On przygaw waz
ny zposob na bozenst
wie na wysoke miesto
wstupiw / aby mohl o
de wssech widzen vsly
ssan byti / Nabozným
hlasem wece / O wy
wssigkim muzie Rzyma
ne / Newiete iak dobrze
o was bohowe mysle
ze w nowie sem s hro
mazdiene do brati wy
okem patrze a nech tie

tomu abysste nayposlednegssi ze wssech narodow byli y wieztez ze mne iakozto krale wasseho wnitrznim wnuknutim bozowe napomenuli gsu abych do onoho lesu knim na woz mluwenie chodil bera s sebu papier a pero iakoz sem tak gimil chtie wuoli gich dosti vcinitti A wtom lese gsa sepsal sem to gez sem im wozkazal wssak stu wymmenku abych wam toho nevkazowal lecz gim obieti nayprwe obietowati budete A natiech obietech slibute tak se za

chowawati iakz wam
tiem pismem vkazano
bude / A oni bohowe za
wazugi se wam / ze bu
deteli gich poslussim /
wessken swiet wasse
mu panstwi podobie /
Pak smiechu mcho ta
to gest przyczina / Ze g
da widiel sem pannu
wsslunczy / a na Berlu
kralowstwie rzimskeho
drzy / A wssickni boho
we tu berlu libali / y
kdyz buoh wass budu
gi / take tu berlu libal / y
derzila ho panna w
hlawu / a rzekla gemu
Ty bohem rzimskym bu
dess / a o twe gmeno wz
ligne domnieme rzima

nowy bude / kterak tebe
gmenowati magi / A
ia pompilius wida to
welebne bozstwie / A te
panny vderzeme / mu
syl sem se zasmati / To
mate porzadek wdie
me meho / Tehdy yssky
ssewsse tyto rzeczi lide
rzimssti / wssiekni ged
nostaynym hlasem wo
lali gsu / O wyborny
krali / po mewadz stebu
tak przatelssky bohowe
mluwie / coz ty nam ra
dy dass / chczem posluss
ni byti / Od powiedieel
pompilius / Rzekl sem
wam / ze to wssecko se
psano mam / co budu
czy buoh rzimssky od

was zachowano vmeti
chze / A tak tiemto pod
wodem bozstwie / v ne
dl wnie rzad apostu
ssenstwie / gessto gimak
zadnu mogy nemohl
by gich byl w rzad v
westi / Neb to wewsse
ch prwnich narodiech /
wiegznama a ohlasse
na gest / ze zadne poko
lenie w gednotu ne
wesslo / nezli skrze dom
nienie bozstwie v ne
deneho / mekym wlidi /
Ale muzi mudremu za
dwych zakonow potrze
bie nenie / ani strachu
buduciho zleho bogi
se / ani dobrzeho se nadie
ge / gedinie lez cztnost

a dobrotu mysli zacho
wa/ Tu wieczy a m pom
sty se bati nebude/ a m o
myslnym bludem ziwo
ta budugieho trapiti
se bude/ gestli ze gehoz
zcnosti mieti nebude/
Neb to gest dostateczne
vgisstienie budugieho
dobrieho/ kdyz se ziwot
ctnostmi naplnieny
dokona/ tehdy se nebog
by tie czo zleho potkalo/
Pakli neczinost wziwo
tie twem nalezena bu
de/ nemieg sie nadiege
bytt tie yako koli zakon/
od zleho wyswobodil/
Dokudz pokolenie lids
ke w mezech przy roze
neho zakona ziwo bylo/

dotud prawda a spra
wedlnost na zemi byd
lili / Ale yakz zakonowe
psanii a prawa wlidi
proste wzmkli / tak hned
prawda y sprawedlno
st / po osobach gde / a ma
lo panstwie magi na
zemi / Zagasow krale
Saturna / yakoz poeto
we wypisugi / byl gest
wiek zlaty / a to zte prz
iczmy / ze lide wten wi
ek zadneho psaneho
zakona nemagic / sa
mym przyrozenym
zakonem zprawowa
li se boha nade wsseczky
wiecy znawsse / Neb
zby to domysl gest ktoz
by tak wierzil / zie toli

ko psam a lidim wyda
m zakonowe znamost
boha wlid wznesli Neb
samo przyrozenie tom
chce od sebe ze buoh ge
st a to wsseliky clowiek
hned od sweho porozze
nie wlito wse ma ze se
boha byti nadiege by
nikdy od zadneho toho
neslychal Kowme ia
ko rzec pokrm sen a gi
ne przyrozene wieczy
s clowiekem se na ro
die tak bytie boha s clo
wiekem v rodi se k poz
nani Nez kdez gest zkaze
nie przyrozenie to na
poznani dosti mieti ne
chce ani przitom zuo
stawa nez swu wuoli

proto prowoditi chtie
y wstupili woto muzie
rozumni a wmitczme
y przyrozene poznanie
boha a promiemili gim
wzakony psane a w
meyake wieczy wido
me iakoby wnich bozst
wie bylo aby to name
iako nasslepcze strach
pusstielo pomiewadz
na przyrozenem pozna
m dosti nemieli neprzi
rozenu bazen name v
wrhli sami proto zuo
stawsse przy zakonu
przyrozenem Ten gest
byl liaurgus genz li
du lacedomenskemu
zakon wydal Druhy
Solon ten take lidu a

tenenſkemu zakon za
myſlil/ Trzeti ąmos/ ten
pak lid Cretenſky wroz
ſligne poklony nawedl/
A tak tito trzie ſtarodą
wny muzie/ giehz wel
mi dawne pamatka
brzo po potopie pſana
zuoſtala/ weſſken temi
ez ſwiet nowym wie
ramy z matki gſu/ A po
nich gim gme zakony
zamyſſlegiu/ rozligno
ſt poklon a nabozenſt
wi w lidi wnneſli gſu/
tak ze giz przyrozeny
zakon iako v duſſen ge
ſt/ A protak mnohe twar
noſti/ bozſtwie ledwa
oſwiegeny rozum/ a
mudra myſſl/ muoz ſe z

toho dobyti. Nez ia krat
ge zawieram. Ktoz pri
rozeneho zakona ne pl
ni by wssecky gme na
plnil neni hoden boha.
Neb go buoh skrze przy
rozenie wnitrz napsal
toho netba. go lide pe
rem napsali to zacho
wawa.

Tato rzecz gest petrarchy s
potwrzenim lucana a ffi
lipa macedonskeho krale

Kto chce od
koho milowan
byti, musy
geho take mi
lowati. Neb
takowa wiecz gest mi
lost przywietiwa. ze
k zadne wieczy ne moz

naklonena byti legk
sobie podobne / Kohoz
ty nemilugess / nena
diegi se byti tie on mi
lowal / Milost wzdy
od nnenw zada / Gmu
kazdu wiec muozess
od mienati / Gimi lecia
kis wieczy / milost ne
chce nez milosti od mie
mena byti / Ktoz od te
be go gincho zada nad
milost / pochlebnik gest
a ne miluge tebe z sed
ge / Nebo prawa kto koho
miluge tu wiec wie
ge miluge / protoz
gincho miluge / Sluze
bnik milugeli pana
pro pe mecze nebo proda
ty prawotnie nenie w

ierny a ſtaly ſluzebnik/
Neb kdez bude gyti wie
ge darow/ hned wier
noſt geho y ſtaloſt prze
neſeſe ktomu/ od kohoz
ſe wiege darow nadie
ge/ A protoz Cżieſarzo
wie prwnij Rzimſſti/ roz
diel imeli mezy ſluzeb
niky/ a mezy nagemni
ky/ a neb otroky/ Zadne
ho y ſebe chowati nech
tieli/ ktoz penyezom wie
ge ſluzil nez panom/
Takowe Hannibal Car
taginenſky przyrow/
nawal k wietrnym kul/ k
teryz dokudz wijetr do
tud ſe on toczi/ kdyz wie
tr przeſtane on ſe vpo
kogi/ Tez takowi ſluzeb

mgy kterziz przywotme
k brann hledie dokudz be
ru dotud k panom las
ku magi kdyz by malo
pan dawati poprzestal
hned k ginemu hledie
Otiechit se mluwi o m
chz niekdy Lucanus po
eta prawil wystrzicha
ge kazdeho aby se tiech
sluzebnikow wiwarowa
li kterziz sluzebnost swu
y wiernost zapemeze
prodawagi iako gimu
hmotnu wiec Jakoby
wiernegissi a sluzebni
egissi byli k tomu do ko
hoz by wiece wzali ·
Ale toto wiec zkussena
gest a wssem ktoz sluze
bniky magi wiedieti

hodna/ Ktozt z laſky kto
bie wiecrny a ſluzebny
neme/ a mz z pe mez bu
de wiecze/ gedme potid/
pokudz pēmez nezaſlu
zi/ A neb att tuz wiecz gi
nym ſlowy powiem/
kto z malych darow ſlu
zebny neme/ nebudet
by gemu pak y mnoho
dawal/ legby geho han
ba ktomu wedla/ nez·
ſam od ſebe nebude/ Ite
przygmy onen filip·
macedonſky kral poro
zumiewze/ Alexander
ſyn geho po materzy/
tak k ſobie ſluzebniky
wmluwi/ aby ge dary prze
mahal/ a pemezy ſobie
kmiu prawo gmil/ pſal

gemu liſt wyſtrzieha
ge y proſe aby tiech w
radach ſwych nemne
wal kterzyz by gemu to
liko z pemez ſluzili do
wodie gemu ze opuſti
li geho ſſtieſtie ze ti y
hned take nebudu ſta
li Neb ktoz od tebe pog
ne brati giz gemu tak
przed ſe dawag gdi to
bie z huoru nebo dolow
Sluzebnigy nagemni
negſu takowi iako ti kto
na horzy nakladagi Om
kdyz ſtrziebro neb zlato
gde beru kdyz przeſta
ne muſie tak nechati
Ale nagemni ſluzebni
zy nehledie nato ma
ſſti a neb gdelit czo

gim przedſe ať ne vby
wa nikdy / Nebrz teno
bycey magi / gim dele
v tebe budu / aby gim
wzdy ſluzba z hudru /
ſſa / ale zaſluha dolow /
A tak gſu nerowni ſud
ze pana a ſebe / Sobie
by radi wſſegko imeli /
by pan gich imieti ne /
imel / A z toho mugzeſs
ſnadno ſe domyſliti o
laſce a miloſti nagem
nych ſluzebnikow / na
tebe li gſu laſkawiegſ
ſi gili na twoy mieſte
cz / Na ty rzec gimm kte
rzi do magy twogi przi
boku twem gſu / O tiech
netrzeba mluwiti / kte
rzyz kwoyſku przipſa

m gſu / Tit proto ſluzie
aby o m imeli / Omielz
poeta powiediel / ze
bogaczy zadne wiery
ani zadne miloſtiwo
ſti nemagi / Ten rozum
ffilip Alexandrowi p
ſal / Tez ia na obie ſtra
nie powiedieti chczy /
pani weſſeligaczy ſlu
zebnikow / wedle ſtawu
a hodnoſti newopuſſ
czegie / Sluzebniczy v
panow tak ſluzcie / aby
ſſte wiecze z miloſti ſlu
zili nez z korzyſti / Neday
te ſe korziſſtem popuſſo
wati / Nemuozeſſli ku
pany od ſebe laſky mie
ti radiegi neſluz / Agt
wſſeczky kterzy ſluzie

sstiestie zprawuge / w
ssak tomu nayspiess
se pod wrtne / ktoz mi
lost zewnitrz vkazuge /
a wnitrz sne nawisti
se ob chodi / A protoz wy
borna rada / Nemuoze
ssli pana milowati / ne
moz gemu take sluziti /
Toho sam na swem s
wiedomim swiedek by
ti musyss / Pan se na
tobie rzeci nedopta
lassko / neb gemu gma
ss od powiedieni nes
miess / nez ze mlugess /
wssak proto pan po
niekterych sluzciech
twych / ag mudry bude
wyssperuge srdce t
wee v mysli / a porozu

miet tomu/ by ty se pak
vtagil/ ze kdez nachylne
mnosti neme/ do konale
wiernosti take neme/

Teto rzeči rozum gest
Socratesow s potwrze
nim Bryxiensa

Niekterzy dom
niewagi se o
mudrosti/ ze
by se gi mo
hl člowiek
na včiti iako gine mu
rzemeslu/ A nebrz to gim
w obecne przyslowie
przysslo/ Rzec se aby byl
mudry/ Gessto wtom
welika chyba gest/ a na
prosto/ skrze zadne vče
nie/ mudrost nenaby

wa ſe. Neb kdyby mud
wost ſkrze vczenie naby
wala ſe ſami vczeni by
liby mudrzi. kdez mno
hokrat zpiet przyſluhaie
ſe. ze pod wyvczenym
wtypem weliczy a diw
ni bludowe. a mnoha
blaznowſtwie w zni
kagi. Geſſtie wyſſe. kdy
by mudroſt vczenim
dochazena byla. taby
muſyla w kniehach
byti. Ale ze nez kniech
mudroſt. ale z mudro
ſti kniehy pochazegi.
Toho duowod zgiew
ny geſt. ze wſſiczkni ti
kterziz gſu nayprwe
mudroſt ſpiſowali. ne
z kniech gi mieli. po nie

wadz gesstie tehdaz za
dawnych kmeh nebylo a
le od przirozenie a tak
y od boha gie gsu naby
li A nabywsse teprw
gi wknyehy psali A pro
toz nelined vczeny mu
dry A zase kto mudry
ne ylined vczeny gest
ponewadz czasto se to
trefuge ze nekterý
muz nevczeny slawnu
mudrosti blesknuti se
bude A vczeny ohlasse
nym blaznowstwym
znamenit bude pro
toz wierz tomu wsse
liky czlowiek ze mud
rost sameho boha dar
gest Ktoz gie w kne
hach hleda neb od ni

strow mkdy gie czam ne
nalezne Zadny zadne
mu gie dati nemuoz
Czoz tehdy snad diesß
progez se vczime po me
wadz mudrost skrze v
czeme neprzychazie Ja
tobie powiem proz v
czeme od starodawnim
ch filozophow vstawe
no gest przykladem ti
ēmto kdyzby mevaky
drahy poklad chtiel so
bie polozita nepolozil
by ho wblatie a m w
proste zemi nez hledie
by mie ktere nadoby kto
mu pokladu przyhod
ne Tez nadoba mudro
sti gest rozum clowie
ci Gestli ze chczesß ho

dme ten poklad chowa
ti gimde geho ne muo
zess chowati nez w
rozumu protoz ten so
bie musyss z ostrziti pi
smy prawnych mudrcz
ow a starodawnymi z
kussenimi aby chopen
byl wsseho toho czoz
mudrost w sobie zaw
iera Gestli ze by buoh
chtiel komu toho daru
przieti aby mel rozum
chopny iako wrozenie ho
spodu mudrosti Ac se
tomu neprotiwim ze
nekomu muoz bezew
ssie lidske prace pra
wa a dokonala mud
rost przigiti Ale rzied
cy gsu takowi bywali

Dosti daru bozieho gest
aby nam s nassij vsyl
mi pracy, ten welebny
poklad mudrost puoy
zen byl. Bryxiensis
muz rodu wysokeho a
mudrosti znesene wel
mi, nato se byl wssi snaz
nosti wydal, aby nassy
mech geho diedictwie
mudrosti zuostalo. Ale
pomysliw ze nadar
mo rodicowe y s mys
tey pracugi, nemelik
tomu s chopne przyro
zene, aby z toho swu
pracy mudreho vczi
nita mohli, wssigkni
snaznost opustil, toli
ko za mladu syny w
bazni chowal dokudz

by let rozumnegissich
nedossli/ Potom kdyz k
letom rozumnym przi
ssli/ ze gyz dieti nebyli/
giz nebudu/ ani hroza
mi/ nez pieknym napo
mjnanim ponukal gi
ch k mudrosti/ a ctnost
wsseliku czim oznamu
ge/ hledal toho w nich
muz mudry/ budu li z
chlopi przygieti mu
drost/ Nebo nemeli z po
sobenj syn twoy od przi
rozenie k nabyti mud
rosti/ zadnym wedenj/
zadnym vczenim/ zad
nym mistry/ ne vczin
ssi z meho mudreho/
Budessli geho chtieti
nicyakym trapenim

ktomu przywesti / poſ
lechnet dokud w twe
moczy geſt / y mudru po
ſtawū na ſebe wezme /
Ale iakz brzo z twe mo
czy wegde / a ſam ſebu
wladnuti bude / przy
gde na to k czemuz od
przyrozenie nachilen /
Nebo te powahy geſt
mudroſt / ze nechcze be
dieczna byti / Zadny
mudry nebude / lecz kto
z wuole ſwobodne mu
droſt milowati bude /
Nepoznaſs gie na zad
nem lepe / nez na tom
ktoz ſam ſebu wladne /
Ktoz geſſtie w gineho
moczy geſt / ten to mu
k wuoli byti muſy / kto

gim wladne · Budeli ch
tieti musy na oko mu
drowati · Budeli chtie
ti musy blazniti · by pak
wmem mnoho mudre
ho bylo · Nez kdyz wno
le swobod na przigde ·
tu se vkaze co diedic
ne w czlowieku od mla
dosti bylo · A protoz pra
wa otcowskeho · a m
vrzadu · nad synem s
wym nezapominay z
mladi · att se potwe wo
li chowa w bazni y w
strachu · A kdyz z dietin
stwie wygde · giz dare
mny strach gest · totiz
bez vzitku geho y twe
ho · Neb gim giz tiem
mu neoprawis grun

towme lecz toliko na
oko nez treſkcy rzeczi
a napominay a porucz
bohu Neb to bozſky dar
geſt mudroſt A bude
liti ſyn mudry neprzy
pyſug ſobie ze by twȳ
wedenym mudry byl
Mnoho przykladow
mame ze z otczowſke
ho chlubeme do puſſ
czieli bohowe ze z weli
ke nadiege mudroſti
welikeho blaznowſtw
ie hromada zuoſtawa
la Geſſtie podobne
gie geſt aby wiek a z
kuſſeme mudreho ucz
ni li nez li otecz iaku ko
li ſwu ſnaznoſti A cz
proto a m wiek a m z

kuſſenie mudroſti ne
dawagi. Aeb kdy by to
dwe mudrcho gmilo
ſann lide ſtarzy byli
by mudrzy. Ale ze mno
hokrat widame mla
denge mudre a ſtar
ge blazny. Duowod
geſt ze wiekem a ni z
kuſſenim mudroſt ne
przypada. Ac w kazdē
wieku przielisſ malo
mudrych nalezame
zadnemu ſe wieg ne
diwmy, nez ze w ſtarē
wieku, tak malo mu
drych iako w mladem,
A kdyz ſe optaſſ prwg
tento ſtary clowiek
mudrym neme, nebrz
am zadneho pochopu

k mudrosti ma/ Wyza
li sobie blaznowe swe
mu rozumu podobne
przyslowie rzkuge/ J
Gest podruhe mlad/
O blazniwi lide/ a wy
sokych wiezi prazdni/
y zdali mnite ze rozum
na dusse czlowieczie/
w stara se tak iako tie
lo Nemet toho/ by w
gednom tiele tisic let
gedna dusse byla/ ta
se nikdy ne w stara/ po
niewadz dusse te pod
staty gest/ ze gie nikdy
ne vbywa a nikdy ne
przybywa/ nez wzdyc
ky gednostayne pod
staty gest/ Nez gina to
ko przyczina gest/ praw

starzy lide mudrzy neg
su proto neb z mlados
ti a w wieku muzstwie
mudrzi nebyli a niz se
ktomu u wedli aby mu
drost w nie wssla Jakoz
sstiep kteryz z iara kwie
tu nema na podzim ia
blek mieti nebude Tak
kto za wieku mladeho
mudrosti nenabude na
stara kolena gie mieti
nemuoz Acz netco chy
trosti lecy nabyle mieti
bude to gest daleko od
mudrosti A tak zte przy
gmy lide starzi temierz
na porzad hlupiegie a
bywagi iako dieti neb
dusse gegich rozumna
spogena gsucy s tie

lem/ w nem iako row
ne z tieleſa/ nikdy krom
tiela nikam nemyſſlila/
Nikdy ſe z tiela nedoby
wala/ nez w nem iako
w hrobie ſmrduttem/
we krwi w ſtrzewiech
a w koſtech lezegy za
krſala/ a m z mladu/ a m
w gynowſtwi/ a m w
muzſtwi/ wen z tiela
newymkala/ A tak dlu
hym ſpogenim vmdle
na/ iakz tielo z chazie/
tak ona take/ neb krom
tiela mq neprziwykla
gmiti/ y muſy s tielē
zarowen tahnuti/ Ale
duſſe muze mudreho/
kteraz mnoho a czaſto/
zalect mladſſich bez tie

la ziwa bywala a wto
tielo wostlo kwetlo y wz
ralo w starosti mq, men
ssie mogi nema sama se
bu wladne kerossemu
iako zamladu hbita m
q gie tielo neprziekazie
neb gest gie nauczila
sobie poddanemu by
ti Czo bych tuto weli
ky hauf przywesti mo
hl przestarwnych mu
zow mekterych w osm
desati letech mekterych
w dewadesati mektery
ch westu a mekterych
daleko przes sto let gi
mz ta leta a m starost
a m zadne ssediny nay
menssie stranky rozu
mu neygali nez tak

mocym tak ſkbiti w ſwē
rozumu byli iako me
kdy bywali a ſtakowu
neprwomennu ſtaloſ
ti az do hrobu zuoſta
li gſu O gotſe zda ia
ke gſu duſſe ſwleze
nez tiela pomenadz
takowe byly odiene
tzelem O hanbo wie
ku naſſcho w niemz
ktoz k ſedmdeſata letō
tahne podruhe mlad
gemu rzickame A no
gyz geho rozum ē m
gemuz nemenez kſto
nam a k pykaniu ziwo
ta zle a marnie ztra
wencho Protoz chtze
li kdo weſele a v tieſſe
me k ſſedmam przy

giti / agz toho bohowe
komu przieta budu /
ten sobie mlady wiek
tak zprawug / aby w
mem prawe mudro
sti nabywal / a nekdy
take tielo po opusstie
wystup wysse / a swy
ssimi wiegimi po obie
ray se / a kpoznani swe
ho wlastnieho bytu
przyczin se / Newiewsse
tielu powolug / przy
mod gez kterez wuoli
Cztnostmi se zanepra
zdi / Boha a sprawedl
nost napegi nneg / Tak
tobie bez obtiezenie ·
starost przigde / Neb
toto wiez / ze kto mla
di leta w rozkossech

a wſmilſtwech a wgi
nych mizkoſtech z tra
wi ze tomu boleſtna
teſkliwa a twrdy ſta
roſt przigde Nebo tie
lo w tom wykrmene
a wychowane wel
mi tiezce ſpadowati
bude Tutt przigdu
rozlicne nemoczy na
me a duſſe trpieti ne
przywykla a rozlu
cenym teſknoſtmi tra
pena bude a ſweho
wygitie od tiela ſtra
ſſiti ſe bude iako me
vake wieczy nowe a
neobyczegne Ale kto
w ctnoſtnem ziwotie
b ſtara ſe mudroſti
w niem nabywa ten

nikda podruhe mlad
nebude / a niz gemu ro
zumu vbywati bude /
by pak wſſem mnoha
leta mel / wzdyczky bo
sow bude s rozumem /
bud kradie / neb ſobie
me ktere wieczy nezna
me k pochopem / swedi
ſs czo czim / ob wy kame
mudroſti / s cztnoſtmi
ziwotem za mladu / ze
czlowieka neopuſti / az
prawie k wyczitu / za
larze tieleſneho /

Tato rzecz od platona a
Jamblika mudrczow po
ſſla geſt

Welike mnozſtwie
ie rozlicznych
darow / przy ro

zemie ma Ale zadnemu
gednomu gich wssech
nepuoygilo pogednu
nez kazdeho megim po
darzilo Ale ti gsu nay
lepssie dary wzali
kterziz wzetim gich
rozumu a dusse twe
neobtiezili Rozum mey
go se prawi Wsseg
ko coz w clowieku ge
st od przyrozenie gest
Ale ne wssegko rozu
mu a dusse oprawu
ge Opatrnost gest c
tnost gedna a znamenie
nita ta gestli ze ktielu
wiecze nachylena ge
st nez k dussi ctnost ne
me Neb gruntu toho
nema kterymz ctnost

duowod ma · Nebo za
dna cztnost k ginemu
konczy nemieczi necz k
tomu aby mysl czlo
wieczi tielem obtieze
nemu oprawowala ·
a gie z obtiezienie tie
la pomahala / Cztno
st mq s tielem nema
czinti / necz to aby ge-
mu vstawicznie pro
tiwenstwie czinila / ·
A protoz ktoz tak od
przyrozenie stepen
gest / ze sam od sebe be
zewsseho nabadanie
k cztnostem nachylen
gest / ten gest wyborny
ch darow od przyroze
nie nabyl / Ale ktoz swy
ch wlastnich powah

wiecze k tielu naklo
nen geſt a neb k tiem
wieczem kterez tielu
ſluzie/ ten poſlednie
a ſmotne dary od przy
rozenie przygal/ a rze
knuli ſmrtedlne/ dob
rze diem/ Nebo iakoz
o nemo kteryz wſſec
ky ſwe wieczy tak we
de a zprawuge/ aby c
tnoſti ne vrazil/ wiec
noſt ſobie chyſta/ Tak
tento kteryz wſſecky
ſwe wieczy na tiele a
na tom czoz ſe widi za
kłada/ zapomenutie a
zaſynutie gmenu ſ
wiemu przywede/ Bie
dny czlowiek a ſwech
ſtworzenie nepoznaly/

kteryz wsseczko swe do
bre na widomych wie
cech zawiessuge aneb
na tiech kterez padu a
wetchosti poddane g
su. Nemuoz gecho dlu
howiecka nadiege byti
tudiez se musy zrussiti
Neb gruint na niemz
postawena gest, smrte
dlny a nemuzly gest.
Netoliko pak darowe k
dussi y k telu przyslu
ssegicy, w lidech roz
dielni gsu, ale wzlasst
nosti a powahy take
gednostaygne negsu.
Niekdo od przyrozenie
pokoru ma, genz by ch
tiel nepokorny byti
nemuoz, a bylo by to

gemu proti przyroze
ni aby pyſſny byl/ Nie
kdo od przyrozenie mi
zeliwy gest/ Niekdo do
brotiwy gest/ Niekdo
ſtydliwy/ Niekdo boho
buoyny/ Takze by to
mu od porem byti ch
tieli/ gest gim przyro
zem ſe protiwila/ A
protoz tiem ktoz to od
przyrozenie magi/ za
ctnoſt ſe nepoklada/
Neb ctnoſt ſ zadnym
ſe nerodi/ nez teprw
w ziwotie nabywa ſe
ode wſſech lidi/ kto ch
tiegi dobrze ziwi by
ti/ Neb iakoz mudrzy
prawie/ ze k ctnoſti
heſnadna a v ſylna

y pracowita gesta ge
ſt / Wſſeliky czlowiek
muſy wſſi ſnaznoſti
tahnuti ſe k nim dokudz
gie nedoſahne / Giz to
cznoſt nenie czoz bez
acz koſti przychazie /
Ginak opiet nenie to
cznoſt / gehoz cziniti ne
muozeſſ / ze toho ne
cziniſſ / Ginak kazdy cz
lowiek ſtareho wieku
bylby cznoſtny / neb
mu nemuoz cziniti tak
welmi zle ſwu oſobu
pro wiek / leg lakomn
ti / Ale tem geſt czlowi
ek dobry a cznoſtny /
kterez muz acz za doſti
panugi / a tielo ſe pro
tiwi / wſſak proto w

ſſemu tomu ſe wydie
ra a protiwi / aby wz
dy to czinil / czoz gemu
rozum za dobrze vkazu
ge / Ale ty cztnoſti zdr
zeliwoſti ſe chlubiſſ /
Neb by pak y chtiel ne
zdrzeliwy byti / nemuo
zeſſ toho dowieſti / pra
wi Seneca / ze cztnoſt
wadne bez protiwni
ka / Kterak muozeſſ
pokuſiti gſyli netrpe
liwy / an tebe zadny
netepe / zadny nehame
zadny mu neberze / za
dnyt ſe neprotiwi /
Nez kdyz by natie ſſko
da przyſſla / hanieme
vtrhanie / az dobitie /
tu by zwiediel / iak ty

pieli wy gsy. Opiet ne
wiess mq o swe poko
rze neb na strogie py
chy nemass y mussyss
bezdieky pokorny byti
Ale kdyzt by bylo pos
kytcno z bozie welike a
hoynost zlata a strzie
bra tu bychom z wie
dieli zuostala liby ste
bu pokora czili by snad
z wstla pycha Nebrz b
tiezka by b sebu nepo
gala towarzysstky swe
lakomstwie Neb ya
koz wsselika ctnost to
warzissku swu ma tak
kazda mrzkost neb hrz
iech bez towarzysse ne
me kderz wygde pycha
ihned zam lakomstwie

A kde lakomstwie tu
hned skupost A tak h
ziech hrziecha posti
ha Nez ty gestli ze by
zuostal takowy w bo
hatstwi yaky gsy byl
w chudobie tu by giz
cztnost na tobie zna
ma byla A tak zadny
nemuoz swych cztno
sti zkusyti lecz se s ne
przietelem niekterre c
tnosti potka Dokudz
sebe nezkusiss czo mo
ziess proti hrziechom
Neprawse byti cztno
stnym Ktoz protiwen
stwi utieka Ponewa
dz protiwenstwie c
tnosti zkussuge Przy
klad na tu to rzecz mu

drzeg dawa / Zlatnik.
kdyz by gemu niekdo
zlato k prodagi przy
nesl / a nesmiel dati ge
ho k pokussenij na ohen /
podezrzien gest / ze to
zlato falessne gest /
Tak wsseliky czlowiek /
nemuoz gynien byti
za cztnostneho / gedine
leg nan protiwenst
wie przigde / a on ge
nepohnutie snese / gi
nak czo kdo wie gedi
ne leg vzrzi / Jakoz by
ch tebe nikda newidal
nez sedicziecho / czo wi
em muozessli choditi /
gedine leg tebe chodi
ziecho chodie vhledam /
Tak o twe cztnosti ne

wiem czo prawita pome
widz ſem nikdy tebe s
nepržietelem s giti ſe
newidiel Proczez tehdy
gine cznoſtnemu ziwo
tu vcziſs kdyz ſam ſebe
ſwiedom negſy mohli
by to vcziniti naprzed
kczemuz gine wedeſs
Ja na twe rzeczi doſti ni
eti nemohu lecz toho
wlaſtnim ſkutkem do
kazieſs a potwrdiſs
czoz mluwiſs Ne wie
rzimt by ni kteryni ne
wiem dug wody dowo
dil ze wohen geſt ſtude
ny lecz ſe geho ſam pr
we dotkneſs Ne v wie
rzimt by ni prawil ze
morze do kolenu geſt

lecz przedemnu bcziſti
budeſz. Tak do mnie
mię o cznostech. Chwa
liſz mię cierpliwoſt w
ſſelikych wieczy. a ſam
ſie s zienami obieraſz.
wſzerak mohu ſlowo
twym wierziti. a ty in
nak mluwiſz. a ginak
czinſz. A lide mudrzy
gia take meme mudry
przywykli ſme wiecze
ſkutkom wierziti. nez
li ſlowom. Neb ſlowa
k wietru ſie przyrow
nawagi. ale ſkutkowe
k podſtatie. A naproſto
wſſech lidi naporzad
ten geſt obyczeg. ze ſ
pieſſe ſkutky wedem
bywagi nezli ſlowy.

Neb wſſecka waznoſt
ſlowom od gatia geſt/
kdez ſkutkowe gine wy
kladugi/ A protoz ſam
ſebe zkuſe/ to gine vcz/
ſeg ſam byti muozeſs/
Czehoz ſam neczyniſs/
nebywag tak nemilo
ſtiwym miſtrem/ aby
gine nutil cziniti

Teto rzeczi Poſſidonius
wydawatel geſt a wſſi
ckym Satyrykowe

Negſu ſtwo
rzenych wie
cy ſprawed
liwi ſudze
am prawy
waritele kto wſſeczky
lidi rozumem ſwym

wgednoſtaywy ſtaw
v weſti v ſyługi necroz
wazugic czo komu p
rzyleczi a kto k gemu na
rozen geſt Nechtiel ſem
gich gmenowati ne
mudrymi wtip gegi
ch poniekud znage nez
zie nakonge toliko hle
dicz czo w proſtrzedku
geſt to prohledagi nie
kterzy tak ſobie vpiu
rozum ze zadneho za ro
zumneho nepokladagi
nez toho kto ſe ſimm w
obyczegi y wſtawu 6
rowna. Znali ſme nie
ktere lidi kterzy wyſo
ze o ſwem wtipu drze
li wſſak proto tee ne
doſpieloſti byli ze w

ſſeaky chtieli chude by
ti iako om ſam chudi
byli a naſame chudo
bie wneſſken rozumny
ziwot za wieſſowali
kdez dalecko zmylem ſu
Neb mnohokrat chudy
blazen a bohaty mud
ry bywa A zaſe tiez i
Ag ſwietſkym obyge
gem mluwie rziedky
bohaty zablazna g
mien geſt lez welmi
z rzetedlnym blazno
wſtwim porazen geſt
Ten obyczeg ſwietſky
mraw ma aby wſſe
likemu ſlowu bohate
ho czlowieka diwilſe
a wychwalowal kterz
kdy by od chudeho pw

powiedieno bylo wza
dne waznoſti nebylo
by zwidyſs iak gedno
ſlowo z rozdielnych v
ſt poſſle ginak a ginak
od lidi wazeno bywa
ktomu ſe nawratim
od kud ſem wyſtupil
Zekto chce rownym
wſſech wieczy wazi
celem byti muſy kaz
demu geho ſſtieſtie.
mieſto dati Nediwim
ſe lidem bohatym ze
chudych rozumy za
metagi mnozy a gine
wſſickni nez gich we
ſſken grunt geſt nape
mezich zalezi a nan
ch wiſy. Pomewadz
v chudi niekterzy gimz

Sstiestie niky plne ne
otewrzelo bohate po
tupugi a chudobu wy
chwalugi ne proto
ze gi milugi ale pro
to ze bohati byti ne
mohu y zawidie wys
sim stawom chtiece
wssecky stawy w sim
przywesti Nesud tak
nemuoz ta wiec swo
wnana byti lec samu
smrti Proc onoho ma
ss za lakomce kteryz
w rozlozitem statku se
die gey opatruge aby
mu nehynul Ne to
lakomec kto swemu
sstiesti pokudz muoz
hynuti neda Ale to
prawy lakomec gest

kto k gynemu nabyti v
sylnie dychti nemage
aby miel. O patrzowa
nie swych wiecy we
dle sprawedlnosti/ zad
na negtnost neme. Ne
brz zanedbawati a ky
miti do pusstieti mrz
kost gest. O tiech pra
wyni/ ktierziz se wzbozi
zrodili/ lepssiemu ne
rozumiegia/ to gemuz
rozumiegi opatrugi/
Nemagi odzadneho
wysokych wiecy my
sliteleé/ potupowam
byti. Gim to przyroze
nie dalo/ aby se stiem
obieraly. Ty gestli ze
toho nemass/ ale obie
rag se stiem goz tobie

puowzeno gest. Neme
zy zadneho mezy boha
techo newgmli nez ch
tiwiegissiecho. a kudy
tepruw lakomstwie w
myst lidsku wpada. J
Czo gest bohaty. Gest
ten kto dosti ma. Pro
sym tebe wedle toho
rzenie powiez mi a v
kaz kto nynie bohaty
gest aby totiz dosti
mel. Wssiakym tiem
ez wiece wzdygky
mieti zadagi. Paklit
mekdo die mam dosti.
Slowa toliko gsu. hned
by na tom miestie sku
tek gine ukazal. Net
rzeba daleko po duo
wod. sam toho kazdy

pokus czo nyme maſs
kdy by nekterie wiecy
ktomu pozadal a po
tom doſahlgie zdali
gyz na tom myſl prze
ſtane hned bude ſe o
piet kgiemu zadoſt
czodita A tak wzdy gym
by wiecze mel wiecze
by potrzebowal neb
tepo wahy geſt zado
ſt ze kdyz doſahne ge
hoz zada ne hned wie
cze zada nez ſtiem ſe na
gas po obiera ale rak
ſe toho zmoczym hned
opiet dale hledi a za
da Protoz wyborme
geden mudrzecz powie
diel zezadoſt ma ka
menny krk nikdy ſe

zpatkem ne ohleda go
ma nez wzdy przed se
hledi go mieti muoz
A tak gesstie gsme m
kdy newidieli aby ko
ho pienezy na sytili
tak aby wiecz nezadal
Opiet giny mudrzecz
przyrowna spolu oz
rałcze a lakomcze zie
oba dwa gednostay
mu zadost trpie Ten
to kdyz se wopie ag
dnes dosti ma zitra
se gemu wiecz piti
chcze Tento kdyz dnes
neyakych pienez na
bude zitra se gemu
wiecze gich chtieti bu
de A tak ten nadgme
hrziechy obyczeg ma

zadost ze nikdy powow
m nechodi nez wzdy
postup mech kragie
kto dnes grosse dog
de zytra kedwie ma
hledi nikdy od grosse
k penezy nez od pene
zek grossi wykragu
ge A protoz komu pe
ze gest myslswu w
dobrotie zachowati a
zywota neposskwrno
wati wystrzichay se
s pilnosti zadosti lako
me w sebe nepusstie
ti Nebt nykdy nene
dosti wzdyakyt se me
gecho nedostane Ten
ma wlastni a naybor
ssi obyceg lakomstwie
ze nasycene byti ne

muoz Gim hrziecho
we czasem przestawa
gi a sam od sebe hy
nu za mladeho wie
ku zrodiwsse se Ale la
komstwie rziedko za
mladu wczlowieku
hynu nez teprw kdyz
k starosti nachylen
gest rodi se A aby se
wiecze diwil wssecz
ky gi ne wieczy po
malu schazegi a sta
ragi se samo lakom
stwie wzdycky mla
dne Gim czlowiek s
tarssi tiem ono mlad
ssie a nessetrzi toho
iak dluho czlowiek ziw
byl ale tak dluho ziw
bude A zte przyczin

pro nabytie budugie
ho statku nedopusstie
nabyteho dawno po
ziwati Gdi nyme a
weleb se zbozim gehoz
ag mass swobodne
poziwati nesmiess.
To ma mladost nay
lepssicho w sobie zie
sim lakomstwie mo
gmiti nema Ag by by
lo podobniegi mlade
mu lakomiti nezli sta
remu pro nadiegi w
ieku dluheho ale ze te
hdaz ten wiek vsslech
tili gest y nedopusstie
wsse mrzkosti sskrbile
Nez kdyz giz ta mlada
vsslechtilost wadne
teprw lakomstwie.

tam wsludie se Protoz
geden mudrzec pra
wi ziednа a lakomst
wie gedmech let po
trzebugi Jakoz mlady
rziedky dnu tepi tak
take w ticzka lakomy
gest Nez na staraq kole
na dna y lakomstwie
przypadagi Ale zad
ny hrziech wieqe wy
mluwy nema nezli la
komstwie Gim hrzie
chowe wssiekym smu
mrzkost nesu lakomec
sam zda se poqtiwy
hrziessnik byti Neb se
wymluwa rozumne
ono ze ma mnoho die
ti Ono ze se bogi kstq
rosti aby nuzen nebyl

Dpo zeby nerad widiel·
aby gemu vbywalo·
Olehkym wieczim za
neprazdnemu rozume
Ohledyw starodawne
krom by/ nag kdy wycha
zelo tiem diedicom/ gi
chz otcowe s posskwr
ni swiedomie sprcho/
gim statkuow dobywa
ti/ Nadewssim sstiestie
mog ma/ Ale naywie
ge nadtu wiecy/ kteraz
s v razem dusse do by
wana bywa/ cziedko k
trzetiemu diedyczy przy
chazie/ Protoz slawne
ho gednoho muzie/ slo
wo gest toto/ Trwali
wiecznie wes s ctnosti
nabyta/ Nezli welike/

mnesto s hrziechem ·
Przyczyna toho gest a
hned z bozskeho tagem
stwie wymata ze w
sseliká wiecz s hrziechē
hromazdiena · ledwa
s geden wiek pospol
ku bywa · Ale go se s
tnosti dobude za mno
ho wiekow ne rozecz
ne se · Kto przyrozena
tagemstwie z nagi
taito wiecz tak se miety
s hledagi ·

Tato rzecz ze sskoly aw
stinowy wyhledana
gest

Dwie su wieczy
ktere sprawe
dlnost lidsku
porussugi · Da

rowe a przatelstwie
O darziech milutwi Sa
tyriaus ze musy oge
liwa myssl byti ktere
by darowe nezlamali
Snaze geest daleko da
row nebrati nezli wez
ma tomu powoli ne
byti od kohoz ge wez
messs Neb sam sebe w
sseliky mogme proda
wa ktoz bez zasluzeme
dary berze A neb ciz za
sluhuge wssak wieg
darow berze nez zaslu
zeme geho vkazuge.
Wssem prawem ze tay
ne osydlo tomu polo
zeno geest komuz bez za
sluhy darowe plynu
Tak aby giz am sobie

sam ziw byl. A mi se to
mu smiel ztratiti. od
kterehoz sy dary prze
mozen. By widiel a z
nal geho wgem krzy
weho byti. musyss mu
krzywdy pomahati. A
pakli by chtiel po me
kud swiedomie zacho
wati ale przy naymē
ssiem musyss mlczeti.
A nesprawedlnost pa
na sweho mlczenim o
bramowati. Swiedyss
iaky gest rzetiez darow
ze swu wlastni swobo
du dobrowolne pro
dawagi. A tak pewne
a mogme ze porozhme
wam pana tweho. kte
ryz tebe dary kupil. kdyz

by ge wssegky zase po
brál ne swoboda na to
bie zuostane Gesstie
wiege Takowy a tak
pewny to proday gest
ze kdyz dary pognesb
przygimati by ge do
browolne pomekte
rem czasu chtiel zase
wratiti aby tak swobo
den byl iako przed bra
nim tiech darow nebu
desb kto mu przypuss
tien Protoz a nebo
chutme darow nech a
nebo wezma ge poch
lebuoy lakod lisay s
hlad swiedcz potwr
zug wnigemz se nepro
taw wssecho pomahay
na chtieczi pana swe

ho wſſeczky ſkutky ſwe
zawiz. A naproſto ya
koz prawi Dauidus
kterym koli muozeſs
obyczegem libiti ſe my
ſl oto aby ſe libil. O
nuzna ſwobodo. O bie
dny ziwote ſebe nikdy
neſſetrzita nez gineho
k ginemu weſeliti weſe
lu byti. k gineho ſmut
ku plakati. Ag ſrdcze
twe weſelo bude kdyz
ten ktoz tebe dary ſwy
mi w gine przywoze
me potworzil ſmuten
bude muſiſs weſele
ſrdcze ſweho tagiti. A
tiem ſe vkazati gimz
naten czas negſy. Di
wna moc penez geſt

kteraz nemuoz bez smie
chu powiediena byti/
ze glowieku ziwelio sa
mi mrtwi gsuge/ kge
mu chtie przetworzie/
nyme k smiechu potom
k smutku/ gednak k ska
kim/ gednak k sediem/
A nade wsseako/ tielo y
dusse glowiegie/ za
spatne dary muoz ku
peno byti/ Nepraw ym
mudry muz aby tak
laczny byl/ gehoz w v
myslu zadny darowe
gmam naklonyti ne
mohu/ nez kdez sprawe
dlnost a v przierrnost
gest/ Pomewadz obe
czny lid rzymsky/ mek
dy nemohl dary prze

wrazen byla / kdyz o
neny kral przechytry
Pirrus / nemoha Rzy
manow w moczy prze
moczy / y na strogil na
me vklad / aby gye mo
hl dary porussiti / y po
slal k nim Cyneasse
legata sweho / s weli
kym mnozstwim woz
lagnych darow / On
przygew do rzima / p
rzed Senatory posel
stwie dal / a zlatym
dary zawrzel / Od sena
torow oslyssan / toby
gessce diw nebyl / neb
tu om muzie mudrzi
byli / Ale ode wssech li
di tak proty dary w
ossklywost wzat / ze a

m chudi nechtieli gie
mu w Rzymie hospo
dy dati / A tak sem wssim
musyl se k panu swe
mu wratiti / Neb toto
bylo slawne przyslo
wie rzimske / Ze rzyma
ne nechtie wladnuti
zlatem / nez tiem ktoz
zlatem wladnu / A pro
toz mizimz swoboda ne
prodawa se / nez dary /
Naposledy take rzisse
na bywa sprawedl
nost pro przatelstwie /
Znamy hrziech ten sam
sobie za od platu bude /
przed tiem ktoz lidi a
neprzately sudati bu
de / Toto tobie zaslaw
ne powiedieme bud /

Bud tobie imilegssie 6
prawedsnost nezli w
ssecho rodu tweho y
cyzieho przatelee
Tato rzecz tiech gest kte
rziz mrawy wssech lidi
trestali totiz poetowe Sa,
tyrykowe Juuenalis horaa
Dokudz glo per
wiek ziw sius
gest nemoz
mieti doko
nale chwa
ly Nebo chwala pro
tiwnika ma zawist
bez kterehozto zadny
nikda glowiek ziw ne
byl A czim glowiekle
pssi czim mudrzeyssi
proti tomu zchopnie
gssie gest zawist pro

toz dobrze onen mud
rzeci powiediel, ze od
brotie wsselikeho glo
wieka, sam gsmrt a
hrob vsudek gim, ged
no proto ze w gem glo
wiek vmirze, to giz zmie
meno byti nemuoz.
Druhe proto ze po smr
ti wsselika zawist k
lesa, Neb zawist dale
se nezstahuge, nez po
ten cziel smrti, Giz by
to przielissne blazno
wstwie bylo, kto by v
mrlemu zawidiel. A
tak po smrti giz zadne
mu lidska zawist ne
przekazie, y ztoho ne
kazy powiesti kto gie
sobie przed smrti za

sluzi. Ale znwemu glo
wieku gest wiec ne
podobna powiest bez
urazu zachowati. Ge
stli glowieku podob
ne aby se wssem za
chowal, tehdy gest ta
ke podobne aby po
wiest zachowal. Po
hledme na prwnie i
slawne muzie kterziz
wyme od wssech na
rodow v wazznosti se
magi, iak za sweho
wieku mnohe zawis
ti a mnoha protiwen
stwie trpieli gsu. Ne
mohli tak mudrzego
powiedieti, hned se na
ssel tomu odporze, i
hned nassme wag ho

tow byl k zkazem / Ale
ze samy wiecy prawe
bywaly / mez gim pro
tiwnicy vsskoditi ne
mohli / Tut ma powa
hu lidska zawist / aby
se po ziwych wozyla/
gieztw nelze se zadne
mu vkryti / Agt zew-
me nesskodi / ale tayne
ho gedu na dobu cho
wa / Augustus Czie
sar zatw w gedmi ch
wili mel ze zadneho
nepritele zawistni
kahema / Neb byl na
tom szecy vmysl pos
tawil aby se zadnemu
nezkragowal / Nasitt
pak tiem / ze chtiel w
ssem dobrze gimiti wie

ze neprzatelstwie na
sebe zburzil/ nezli geho
prwe mel/ dokudz ne
wssem dobrze czinil/
On kdyz gednomu da
rowanie uczinil/ hod
megssie nezli druhe
mu/ hned sobie z me
ho neprzietele uczinil/
gessto ginak kdy by
napadu take k daru ne
mel/ nebylby neprzie
telem/ A tak must so
bie czlowiek tak myst
bez zawidieme zde a
bez neprzatel nebude
sb/ Nez kto chcze slaw
nu powiest a mow
swych zachowati/ hle
dicz gi na cztnostech za
loziti/ ale proto nege

kay aby vcho twe/ o me
poczti we hlasame vs
kyssello/ lez od pochleb
nikow/ giechz saud o twe
dobrotie dotud piekny
bude/ dokudz ruka twa
gim sypati bude/ iakz
ruka vstane/ hned se
take tiech pochlebnikow
vsta naruby obratie/
Nez budessli hoden od
potomkow zpominan
byti/ tu teprwo kdyz b
hnigessb/ ziw byti poc
nesb/ Ne vmiessli sam
go mudrzeho psati/ ale
bud mudrze totiz v do
brze ziw/ atz gim o to
bie pissy/ Neb wsseliky
ktoz dobrze ziw gest/ i
mudrze ziw gest/ A kto

zle ziw gest blaznowie
ziw gest Protoz hodna
wieczi wselikemu glo
wieku dluzse czti a zpo
mminame za dagicie
mu oto se staragiti aby
gmena a skutkow swy
ch pamet pisemne
po sobie pozuostawil
Boz prawiat mne sta
we mett se zborzi pis
mo wzdyczky zuostane
gedno z wecthne gme
se napisse nemete tec
powalsy pismo iako
stawieme aby wzdy
posledne prwmemu
y gmeno y chwalu od
gimalo Czoz ty osta
wiess dokud zsy ty ziw
dotud twe stawieme

ſlowe / A iakz ty odegde
ſſ a ginemu twe ſtawe
me libiti ſe nebude / A
on ge z botze gmak prze
ſtawi / giz ne twe ſta
weme / ale toho ktoz ge
po tobie vſtawi ſluti
bude / Ale ne takowe
knehy gſu / am ta kte
rychz pamatka w kne
hach pſana ſtogi / Byt
ge newiem kdo prze
piſowal / ne geho ale
twe knehy nazwany
budu / geſtli ze ſy ge
ſam ſkladal / A m piſa
zowa geſt bude / ſla
wne a welebne ſkut
ky przepiſowati / nez
twa ktere ſy ge zmil
Czo bychom wiedieli

go su zalidi byli / prw
m wssigkim welikych
zemi a miest zakladite
le / kdy by tak ned ban
liwi byli / o pamiet g
mena swcho / rako gsu
nynie gissieho wieku
lide / gymz to basniczka
wsselike pismo zda se /
Zalostna nebrz przie
liss truchla wiec w
sselikemu clowieku /
ale wzlasstie panu
welikemu / tak stoho
to swieta b giti / aby
nikdy zpomnian ne
byl / lec od samych pa
mieti smrtedlnych /
kterez westu neb we
drwu stu letech zmize
gi / a v wieczne zapo

menutie przychazegi/
swtom nayslepssi stra-
ku ma gtnost/ ze sama
sobie zabudugicho o
hlasytele gest/ By w
ssigkym mlgeli/ By za
dny mq nepsal/ gtno
stny ziwot nemuoz ta
pieti zahynutie/ Ale
ia otiech mluwmy/
gimz we mnohych v
stech byti rozkoss ge
st/ a prstem vkazowa
me/ a sobie duwerne
za slawu se poklada/
y gtnost take na mno
hych mnesstech/ krasny
mi a ozdobnym/ y la
hodnym pysmy/ przi
ge[illegible]mnegi w pamiet
wessla gest/ Protoz

niekterzy z mudrczow
krasomluwnych / a
wysokohledných / gi
mzto poety rziekame
czo gi smrt zde na zemi
wymierzili Prwni kdyz
se tielo z dussi rozdieli
Druhu kdyz hrob wiet
chosti segde a zkazen
bude / y wssecko to czoz
nakladem twym vczi
meno gest zrussi se /
Tu giz druhu smrt trpieti
budess Trzetie
smrt lidem przycha
zie / kdyz mieyaki przy
hodu rozlignu / a neb
buducych nedbalstwim
a lenosti / naydel
ssie pamiet / totiz kni
howa neb psana za

hyne kdez gmeno y s
skutkowe spolu zahy
nu/ Tu giz trzetie a
posledme smrti zaku
sis/ takze giz wiecz
ne mezmiz zpominan
nebudess/ A protoz nay
bezpecznegssi ziwot
ktery ie muz cztnost do v
fame dawa/ Nebo smr
tedlnych lidi smrtedl
ne su wiecy/ Cztnost
wieczna gest/ kteraz ne
pochybnu wiecznost
porozuge/ A a w smrte
dlnem ziwotie czinnena
gest/ Protoz nesmrtede
nu odplatu/ kazdemu
czitelisswemu przyne
se/

Tato rzecz Possidonyowa

gest 6 swiedcztwynn Wir gilia a Juuenale

Cztnost neto
liko dussi ro
zumne / ale
y tielu glo
wieqiemu
przietelem gest / nebo
powiedie[l] geden leka
rz / ze dobrze ziwu byti
a cztnostme chodi se k
zdrawi tiela y dusse /
Jak zdrawu czini mysl
lidsku / dobry a pogest
ny ziwot / neme o tom
potrzebie psati / wssem
to wiedoma wiecz ge
st / ze dusse tielem ob
tiezena od ginud / z
drawie sobie zasluzi
ti nemuoz / nez cztnosti

Ale y tielo take cztnoſt
a bezſſkodie nema / Ne
bo ona wewſſech wie
czech ſkutecznych nye
ry hledi / ktererz y tielo
chcze / Pomewadz kdyz
malo przes mieru cho
wano byma / zdrawie
potraczuge / a w rozli
czne nemoczy vpada /
Protoz lekarzſke po
wiedieme geſt / Czo-
zme pilulke / ſyrop po
we nes gma 6 klada
na lekarzſtwie / To czi
m ſamo mierne pozi
wame pokrmu / a na
poge / A tomu cztnoſt
vczi / a chcze aby ne
proto ziw byl / aby ge
dl a pil / nez proto gez

a pij aby mohl ziw by
ti / pokrm dan gest li
dem kezdrawi / a ne kne
mocy / Nasse wina
wlastnie gest / ze my
pokrmow zle poziwa
me / a onim nam ne kpro
spiechu ale kesskodie
zdrawie bywagi / A
mnohe nam nemocy
przy nassegi / poziwa
nim nemiernym / gi
chz nikdy nemielisby
chom / Protoz iakoz
ctnost oprawuge o
boge zdrawie tak toz
kosst o boziemu totiz
dussi y tielu welmi
wsskozuge / Nebo ne
nie widano ani sly
chano / ani cteno / aby

wtom tiele zdrawa
myſl byla / kterez rozko
ſſem poſedeno geſt /
Dalecko ſpieſſe / nez ne
moczném tiele od przi
rozene / zdrawu duſſi
na gdeſs / nezli w roz
koſſnem tiele myſl
bez nemoczy / A protoz
oney pro mlawy wy
hledawacz / czlowieka
wnitrz y zewnitrz Ju
uenalis / za mcz ne
weli proſiti boha / nez
za dwogi wiecz / Nay
prw za to / aby miel z
drawu myſl / w zdra
wem tiele / Druhe aby
takowu duſſi miel / kte
raby ſe ſmrti neſtra
chowala / O gyſtie we

lika wiecz / komuz to da
no gest / aby mysly y tie
lo zdrawe miel / Wie
lika a wysoka prossba
gest / zatu wiecz bohom
modlitisie / A no mud
rzy muziez / a wesm
rziedky dar bozsky to
magi / ktoz rozumnu
swu dussi / od mezclo
wiekslowe zdrawym
obdarzemu ma / bud
tielo zdrawo neb ne
mozno / Neb gim pos
ledme pecze o tielo
gest / Swietissta pak li
de / gimz prwotmiesta
wost gest / aby sie tielo
dobrze mielo / za poklad
nesmierny poklada
gi / kdyz tielo zdrawo

geſt/ A nemoz rozum-
ne duſſe mycz nepeczu-
gic/ Ale to naylepſſy/
nay wyſſſi/ a naybla-
hoſlawenie megiſſt/ dar
bozſky geſt/ kto mage
zdrawe tielo/ ma take
bez nemoczy duſſi/ To
geſt prawe blahoſla-
wenſtwie ziwota zdey-
ſſeho/ Od filozofuow
za naywietſſie ſſtieſ-
tie wyhlaſſene/ Nebo
nemuoz buducy zi-
wot zdrawy byti/ ne-
budeli w tieleſnem zi-
wotie/ bez nemoczy za-
chowana duſſe/ Tielo
porozdielem z duſſi w-
ſſech nemoczy zbywa/
a ma giz wiecz netrpi/

Ale dusse kdyz swlece
na gest s tiela / wsseg
ky nemogy kterych w
tiele nabyla s sebu
nese / a nemuoz gich
zbyti / lec bohem vlo
zenym cistiemm / O
kteremz gramtowme
g welebnie Wirgi
lius wypisuge / w sse
stych knihach Enei
dorum / ale pomekud
przewyssenym mis
trowstwem / wtapu
hlubokeho / ta wiec
gest netoliko od lay
kow / ale od mnohych
literami ozdobenych
skryta a zakopana / a
w basno twotne roz
prawenie przewede

na / Protoz wssieliky
mudry muz oto stuoy /
aby mysl twa prwo
tnie nemoczy prazd
na byla / A potom muo
zeli y tielo / Natobie
mnoho gest obogie
mu postiziti / Oto w
ssak smaz megissie pra
ce ma byti / S gim czlo
wieku zuostati / S cie
lem zadnemu nelze
zuostati / by ogeho ne
mocz zadne starosti ne
miel / sama gemu mi
ne / Nez s mysli swu
zuostaneß na wieky /
od te se nikdy od dieli
ti nemuozeß / leg ty
sam zahyneß / tozt j
mysl neb dussie zahy

ne Protoz dluho temn
we a temnez wiegne
wiegy gsu kterez na
dussi przypadagi gdyz
am smrt od gieta ne
muoz Nebrz po smrti
tiela gitedl megissie su
nezli wzniwoty spoge
nem Tu se hled opatrzi
ti tut trzeba lekarzstwie
je O tielu progmu za
dnu przygmu pecli
wosti nemeg nez pro
tu aby ktnosti zchop
megissi mohl byti Na
budessli za zdraweho
tiela gtnostneho ziwo
ta nebog se ne odegmei
gcho zadna nez prosod
bnost tiela am ktera
nemoz Bez pecny po

kład geſt cztnoſt / A ne
dobyty hrad ſmrt / ſew
ſſemm naſtrogemm kryy
m / newykopa am do
bude geho / Sama cz
tnoſt w ſmrtednych
wiecech geſt / ktera pod
ſſteſtie neſluſſie / Ty
s tielem ſwym y ſew
ſſemm wieczym ktere
mas / do toho wſſelkeho
kola ſſtieſtie wſazen
gſy / dnes mas / tudiez
diwnym togemm ſnad
mnieti nebudes / Ale v
chutnaſſli ſobie cztno
ſt / ſtuoc wtom kole / a
neb neſtuoy / wzdy ge
dnoſtaynie nepohnu
ty zuoſtaneſs / A bude
ſs od tiech milowany.

kterzy wsselikemu ssi
pu / sstiestie wintiezyte
ke gsu / A milowan y bu
dess ne proto ze gsy bo
haty / zie gsy mocny /
ze gsy wymluwny / ale
ze gsy ctnostny / Neb
milownicy twogi / ge
stli ze sam ctnostni ne
gsu / nemilugi tebe nez
twe wiecy / Odegmeli
od tebe sstiestie twe wie
cy / totiz zbozie / czest / kra
su / hned twych milow
nikow laska przestane
Ktoz clowieka pro c
tnost milugie / ten pra
wym milownikem a
stalym przietelem zuo
stane / Ty chlub se prza
tely / kterzyzt po zwa

zeneẏ ſtatku zuoſtanu/

Tako rzecz prawi ſe byti
Eſſkulapiowi giz przi
pomina Petrarcha

Rzecz lekarzſka
geſt/ ze wie
cze lidi hyne
od nerzadne
ho giedla a
pitie/ nezli od oſtreho
mece/ To acz tieleſny
lekarzi prawie/ wſſak
proto znamo geſt y tie
kterzu myſl ſwu wez
drawi zachowati v ſy
lugi/ zie ſtrziedmoſt tie
lu y duſſi vzitecna geſt
Ale wy genz rozkoſs
milugete/ czaſtokrat za
lugete naprzywozenie

zie wnas nemoczne abo
lestnie vczynylo / Ano na
wnas wssetka wina ge
st / kterziz sebe obzersst
wym a wsseliku nesko
wnosti kazite / a chtie
cze rozkossyme ziwi by
ti / v padate w biedny
ziwot bolesti / Nebo tu
zaplatu ma rozkoss / k
dyz se dokona / gynym
nevmie tiely od plati
ti / nez mrzyaku nemoci
neb mdlobu / Take am
dusse bez odplaty nene
cha / zuostawit przy
naymenssiem zalost
a pykanie / A protoz b
prawedliwiegi by przi
bozeme na wnas zalo
wati mielo / ze wy v wo

dite mnohe nemogy
naswiet gichz nikdy s
przy rozenie negmi a
wprwnich letech sta
rych wiekow O nich ne
slychano gest dokudz
lide ne krozkossi ale k
potrzebie ziwi byli A
toho pomekud y nasse
ho wieku duowod ma
me o niekterych nemo
zech kterzz wtiele pod
danem chudobie neo
bymagi nez osobili so
bie tiela rozkossna roz
lignym pokrmy za
miestnana y libi im
se k potwrzem teto rze
gi przywiesti rozpraw
ku pod basni powiedie
nu A od gednoho mu

drze napsanu/ kteruz
petrarcha slawny O
rator przypomina w
Epystolach swych/ kdyz
geden bohaty a rozko
ssny clowiek vpadl w
nemoc/ kterez lekarzi
dna rzickagi/ gesstie za
mladych let/ ykazal se
westi k philosofowi/ kte
ry pomiekud y telesny
legemm znamenity
muz biesse/ Ten kdyz
vzrel geho clowieka
mladeho/ nemocy to
mu wieku neobyczeg
nu porazeneho/ a zast
up sluzebnikow s nim/
O kazal se geho coby
chtiel/ Rzege mu ne
mocny/ Rad bych zdraw

byl / Od powiediel mu
drzeg / Jakti nemog tepr
ss / Rzekl on dnu / Mud
rzec nepodobiw wiek
twoy kte nemozy / Rzekl
nemogny / A ia sam se
tomu diwim kudy gest
przyrozeme gi namne
dopustilo / Mudrzec /
Snad gsy bohaty / a pe
mez na zbyt mass / we
ze on / Gmeme sweho
nevmmem tobie powie
dieti / nez potiechto slu
zebmgiech muozess ro
zumieti / zet nuzen neg
sem / gedine muozessi
ty mne zbogiti / Mud
rzec / Neprodtot se ptam
natwe bohatstwie / a
bych zaplaty ziadal /

Nebia ten dar od przy
rozeme mam / ze nige
chczoz od tebe nezadam /
am od zadneho / pome
wadz zapoczupnu mi
ecz wsselike peneze mā /
Ale protoc se tebe tiezi /
o bohatstwo / ze dawass
duwie se przyrozem mi
niu / zeby naize ne oby
czegnu wieku twemu
nemog v wedlo / genz
ono miczmz tiem win
no neme / Od powiedi
el nemogmy / Akohoz
mam wimita / nez swe
przyrozeme / Neb od
ineho wssegky wieczy
mam / Mudrzecz / wssec
ky wieczy od przyroze
me gsu / ale twa ne=

mocz od gmud geſt /
Odkud proſym wecze
nemoczny / ta nemocz
mne przyſſla geſt / ne
bo znati korzen nemo
czy / poczatek geſt zdra
wie / Od powiediel ge
mu mudrzecz / Niekte
ry czas paul gda cze
ſtu y potkal ſe s dnu /
a rzekl gi / kam to ſmu
tna dno berzeſs ſe / Od
powiediela gemu /
dna / Byla ſem v ged
noho hoſpodarze / ſedl
ſkeho czlowieka a chu
beho / kteryz mne hlade
a vſtawicznu pracy
muczil / od gitra az do
weczera / w poli a wla
mem bywali ſme / ſot

mie wieczer do vprasse
neho domu / a nedosta
wieleho przychazeli
sme hosspodarz muoy
mkdy wszelyach strze
wnyech nechodil / a
wzdyczky hrusse wlny
sukm mierzal / ticzku
dal spole domow przi
sedsse po ztrawem
dne biedneho / nog tak
biedna nas oczekawa
la / Tu mne on ynymz
gnym nekrmil / nez ge
cżmennym chlebem / na
poly s wotrubý a twr
dymi kraygiey / kterzy
po obiedie zuostali / y
komu my gmeho kw
czerzy nebywalo / nez
polewka z vkropu / a ne

maſtne zele s ocztem/
Gizto muſyl vmrzm
ſwatek byti / kdyz ſyr
naſtuol kladen byl / A
tak vecżerzy napoly s
hladem zawrzewſſe / s
pak na twrdu lawiczy/
neb na hola kamna cho
dili ſme / Tu malo hoſ
podarz muoy po od po
czmurw / hned ſem mu i
przed ſwietem wſtal / a
opiet na pole k praczy
mital / A tak den po dni
od poczmutie im nedal
ktomu geſſtie a m w
ſwatek / pokoge ſem ne
mela / Nebo on wzdy
neb na robotu panſku/
neb k hrazem plotuow/
aneb owczy pkat ſem =

nu nuzen byl / Nikdy
od poczmutie / nikdy za
dne z wuole ne mohla
ſem mieti / A protoz za
czeſkliwiſſi ſobie / a zuo
ſti i wiewſſi nad hoſpo
darzem / muſyla ſem ſe
prycz brati / Tyto rzeci
wyſlyſſew paul wie
ze kedme / O kterak gi
neho rozdielu / a tobie
nepodobneho hoſpoda
rze ia mel ſem / Byl ge
ſt giſtie rozkoſſny a
rozmazany / v mehoz
dobre bydlo / za naylep
ſſie dobre gmeno geſt /
Kz i edko daleko chodil /
wczerzie mal do nocy /
obiedwal do poledne /
A czo mezy tiem czaſu

bylo to snem zmarzil
a spanim na imecktem
ludzi / A nakmentowych
prostieradlech aby
zamessalli gest ktere
rozkosse w giedle a w
piti / dokonal gi spanim
alczemin / kdyz wstal
zluoze / gekali geho roz
ligne krime / rozligny
ch zamorskych wuom
wemo zqvzie zemne/ko
ssikowe zlati / a w nich
draha piti / Sciena ko
berczy obestrzena / stuol
kortynami przykryty /
mezy tiem przypra-
wami hausfowe slu
zebnikow / am se sem y
tam tocze / Zadny kaut
wdomu nebyl / aby z

wlasstm przyprawu
nestkwiec se / zadna
podlaha neme / ktera
by gistie chwostasti
vmetena nebyla / za
dna stiena prachem
v prassena neme / nez
kzda piekme vsmy
gena / tak ze zadna
mtka rzemesla meho /
nemohla zuostata / A
ia sem v tam biehagi
gy / nemohl sem zadne
skuliny nagiti / abych
se schowal / ano wssu
dy v dynchowano a
v hrazeno / zadne dier
ky gim za trawy nezo
stalo / A protoz v tekl
sem od toho / zleho ho
spodarze / mym obyge

gom protiwneho kto
mu od powiediela dna
ay z tiechto rzeczi poro
zumiewam ze acz se
nam obiema zle wed
lo bude se nam gyz wy
borne westi gestli ze
budess chtieti abychō
stay margili hospoda
m Ja puogdu k twe
mu hospodarzi a ty g
di k mnemu Ty v sedla
ka dobrze se mieti bu
dess a ya v pana v slu
bila se radda paukowi
a stay margeli su pa
ny A od toho czasu w
prawo wesslo ze pauk
w kauciech a wsmiete
ch obywa dna naho
dech a na kmasiech v

panow v lidi rozkoss
nych bydli / Wysly
ssaw tyto rzeçi ten ne
mogny / ag pod basni
powiedienie / zastydiel
se naramne a wege
k mudrzy / Jake pak le
karzstwie proti nemo
gy nie gest / Mudrzeg
Prawie wssiekm dos
pieli lekarzi / ze wssel
ka nemog od poznu
miezy bogena bywa
Tma nemog ginebo
korzenu nema / nez ne
skrowne giedlo a pi
tie v skrowem sobie to
ho hned przygma ne
mocy po malu od cha
zeti bude / Dna nepo
gednu w lidi se dobo

ſti nez znenahla ſkrze
neſkrownoſt pokrmow
hoſpody ſobie ſtrogi
aby naſtara kolena ſ
de od poczinata miela
Tak zaſe kdyz ſe gyz do
koſti wberze ne vlhned
wen ſkrze ſkrownoſt
a rzad giedla a pitie
wyhna na bywa nez
iakoz znenahla wcha
zie tak znenahla wy
chazie Gmak 6 taczka
ktere lekarzſtwie po
muoz Neb miczy nezho
giedlnymi neduhy
dna od lekarzuow po
klada ſe Sprotoz tott
geſt hogenie me na
dnu aby ſkrownie zuw
byl ſkziedko nachude

tielo nemocz ta przypa
da / Neb musy skrowme
ziwo byti / Ty acz sy bo
hata / a chczess se tieto ne
mocy / y mnoho giny
ch horssich vwarowa
ti / gez a pi iako chudy /
bud ziw iako chudy /
Tot summa sumarum
wsseho meho lekarzst
wie / Ziadassli chwaly
z stolu swcho / aby z wz
licznosti nakladnych
krmi / a draheho pitie /
gmeno twe zmelo /
Nechtit gim kterzi zasto
lem twym sednu boha
tie gedie a pigi / Ty
chudie gez a pi / bud w
te wiecy czinym bohat /
ale sobie chud / Twe

gia kteraz z mnozſtwie
pokrmow ymeti zadaſs
my ne v bude / Ag ſam
wſſecko goz naſtuol po
lozi ſe gieſti nebudeſs /
Nebrz maſſli hoſti v ſwe
ho ſtolu / gez meme nez
prwe / aby ſnad hoſte
herzekli / ze kdyz ſam ſto
liſs nuzmk gſy / a teprw
przed hoſtmi chgeſs ſſ
kiedrym byti / Ale chge
ſſli gednoſtaynoſt za
chowati / tak gez ſam
przy ſtole iako przy ho
ſtech / A hoſte budte to
bie k potieſſem myſli /
ak ne obzerſtwi brzy
cha / y budeſs ymeti d
wogi zyſk / geden ze g
tnoſt vkazeſs / mage

dosti czo giesti na zbyt
y zdrzyss se zie giesti ne
budess nez potud po
kudz zdrawie twe zada
Druhy ze tiela swecho
neobtiezyss a ne vczi
niss sobie budugiecho
nechutenstwie Spak
tohoto se nay wyss wy
strzichay ag chczess z
drawie swecho wierny
wazitel byti kdyz by
od niekterecho sobie li
becho przietele k stolu
pozwan byl A neb ty
hecho k sobie pozwal
aby nad mieru swu
z wyklu wiecze negedl
a ni pil Gledie na przie
tele Neb wy bohati
ten obyczeg mate ze

hosti swych neb przia
tel gmag gitti ne v
mietie nez abysste sa
mi swym obzierim y o
pili byli / Agz znam przi
bozenie lidske / kterez to
to gest / ze kdyz kto doge
ka k sobie przietele do
brcho / przitomnosti
geho sedge y przyroze
nie ob weseli se / A tak
se clowieku zdati bude /
ze se gemu wedle przie
tele giesti chtiecze / A no
przyrozenie toho chtiec
ze ne czim / nez przitom
nost przietele mileho /
y masb cy y toho strzie
zy se / aby nikdy nad
mieru przyrozenie s
weho ne gedl ani pil /

A tak y teto ſwe nemo
gy / y mnoſzych gynych
prazden budeſſ / Toto
me lekarzſtwie wzdy
napamieti mieg / Ch
geſli zdraw byti / tak
bud ziw yako chudy /
Stuol twoy gynym at
geſt hogny / tobie twa
miſa att geſt ſkrowna
wzdygky / neb twe bo
hatſtwie / geſtli ze gſy
na mem ſamem zado
ſtywie vſtanul / myſli
a duſſi twe ſſkodi / Ale
pokrmowe nadmieru
gedem / ſſkodie tzelu y
duſſi / Protoz chczeſſli
ſwe nemoczy zbyti a
gi przecz zaknati / za
zen nay prwe neſkoo

wnost od zaludku twe
ho/ Pakli chczess aby
dusse y tielo zdrawo
bylo zazen lakomstw-
ie/ Toto wssak tobie po
zuostawugi zapraw-
dlo/ Budessli chtieti
po mie raddie postupi
ti/ a skrowynost za roz
koss milowati/ ne w
ssegky wsswuoy oby
czeg talim/ Ma radda
same twe osobie gest
snad mass mekoho v
sebe/ gemuz mensse
pecze gest ozdrawie/
hezli tobie/ tomut rze
hola ma ne trzessi se /
nez tobie/ Anebo tomu/
kto tielo swe zdrawe
mieti chcze/ Ty po mie:

wadz bohat gſy bez li
di byti nemuozeſs mu
ſyſs takowe pokrmy
miewati ne iako kezdra
wi gſu ale iako k ſlo
wutnoſti mieti muo
zeſs neptage ſe gſuli
zdrawi czili nic dwor
nikdy neſludi oz drawi
pokrmow nez o poczu
tich a o przyprawie
Protoz gez przec ged
nato pomne aby pro
ſwu czeſt a gmeno m
noho pokrmow mie
wal ale proſwe zdra
wie aby gich ſkrowme
poziwal a rozlicnoſt
im gich aby ſe neprze
plnowal

Tato rzecz z kniegi Marka Tu lia wybrana gest

MEzy lidmi ro
zumow oſ
wieczenych/
tato pohad
ka rozgima
na bywa/ Mnozsti glo
wiek ziwota zleho/ oge
me wſſak wyſokeho/ o
mudroſti go rozprawi
ca/ Niekterzy prawie
ze mnoz/ pomierwadz/
czaſem y blazmu treffi
ſe nietzo mudrze po
wiedicti/ ne aby gemu
mudrze ſe zdalo/ nez ze
mudrzy ſłyſſiecze to ſło
wo k mudroſti cze beru
Ale niekterzy proſſcy
ſſi tomu od pierwgi na

prosto twrdiege / ze za
dny člowiek bud iak
bud vczeny / gestli ne
mrawneho ziwota /
nemuož mu prospie
ssneho o mudrosti po
wiedieti / Powiediel
Filozow / Tak mi diwne
gest vczeny ziwota ne
cznosteho / kdy o mud
rosti mluwi / Jako sle
py kdy by wyssel na lu
ku / a chtiel widomemu
kwietie barew rozlič
nych / po nuoz mu zbiera
ti a vkazowati / Neb tu
ma zwlasstnost mud
rost / nadewssecky gine
cznosti / že od žadneho
przygemna b prospie
them neme / Leč od to

ho ktoz gi sewossenm przi
padnostmi gegienm w
sobie ma/ gegiez to nay
wyssie przypadnost
gest dobrota mysli/ a
czistota srdcze/ Gestli ze
cznostiwy negsy/ by pak
mudrze mluwil/ tiem
zadneho ne wzdielass/
przyklad slyss/ Blazen
by ne wiem go komu
mluwil/ tak zeby z w
uk slow mudrosti zm
el/ zadneho sweym mlu
wenim ktomu ne nak
lom/ aby aneb gemu
wierzil/ a neb za blaz
na nemnel/ Tak ty wel
mi smnessiwy glowiek
gsy/ chczessli za mudre
ho gmien byti/ po sa-

nnych slowiech vstm
ch / Zwuk mudrosti ge
st skutek gemuz vczime
ny / Nebudessli sam z
wugeta / By sobie w
ssecky tuiby nagals
proto mudrosti twe
nepowiedess / am roz
hlasyss / Neb die mu
drzec / Geden skutek do
bry / wiec mudrosti
na czlowieku vkazeny
Tisyc slow krasnych
bez skutku / Za Augusta
Czesarze obyczeg byl
nekterym ptaky stro
giti / aby lidskym hla
holem mluwili / pro
sym go by od nich roz
drelen byl / kdy by lids
ky mluwil / a howad

ſky ziw byl / Sama mu
droſt duſſi lidſke przy
lezi / rzecz mnohym t
worom megakym ne
demm a z wſſe oſta przi
pada / A neb geſtie gi
nak / rzecz wſſem lide
wlaſtnie geſt / Ale mu
droſt toliko dobrym
przyſluſſie / kterziz ne
rzecznni / ale ſkutky mu
droſt prowodie / neb
ona w rzeczech a ne
wrzeczech przebywa /
Take tomu nekterzy
chtie / ze mudroſt a do
brota gedna z druhe
pochazie / a rzieka gi
takto / Kto mudry ten
take dobry / a kto dobry
ten take mudry / A za

ſe kto nemudry ten ta
ke zly / a kto zly ten ne
mudry / Acz mnohym
to poſlednie od porme
geſt / totiz kto dobry
ten y mudry / Ale ya
ſmiele kazdeho dobre
ho za mudreho prawi
ta ſe neſtydim / Neb bz
mocnoſti przyrozeme
teleſneho nepowolo
wati / nez gemu wew
ſſem ſe protiwiti / po
newadz telo dolow /
ale rozum zhuoru ta
hne ſe / A iakoz Ariſto
teles prawi / k naylep
ſſim wiegem zadny ne
muoz byti bez zwlaſſt
nieho oſwiecenie ro
zumu / mieti wſſeliky

hrziech za mrzkost / a kaz
du wadu myssli za posk
wrnu / Kterak ty pak
mudrze vstm / gemz w
sseczka twa mudrost na
iazyku lezi / tomu se ne
protiwiss / ze wsseliky
mudry dobry / Prawa
wiecz / Ale ty gi sobie o
sobugess / nechtie kazde
mu dobremu mudros
ta przicta / iako by z mud
rosti dobrota pochaze
la / a neradiegi z dobro
ty mudrost / Nez mniss
ty kazdeho za mudreho
kto tolikez blekotati v
mie yako ty / Pozkag
poginemt se z na mud
rost / nez po twem kraso
mluwnem vmiem / Ty

nemage cztnoſti ſkute
cznych/ cz nemeſſi mu
ſyſſ za blazna od bym
ta/ Wezmeſſi na pomo
cz pero s czermdlem/ a
o ſlepneſſ kam ſe twa
mudroſt diege/ Ale kto
po cztnoſtech mudroſti
hleda/ tomu nycz gie od
gieti nemuoz/ Dwa od
porna ſobie hrzieſſni
ky gſu/ totiz ſkupy a
marnotratny/ o nichz
nerozumiem kto koho
lepſſi geſt/ ktobie geden
podobny prwnih/ gehoz
zadny ne vziwe/ kez ſe
od koho zyſku nadiege/
kdez widi zeby podzy
ſt gemu ſſto/ neda ſe
zadnemu vziti/ Takty/

przydessli do sskoly mu
drczow skutecznych
musiss zysku mudro
sti swe nechati a gine
vczeme przygieti kte
rez czenost a ne rzecz do
konawa Marnotrat
ny ten pak mage met
czo gmym rozdawa
aby sam nic nemel
Tak gsu take nektrzi
thowarzyssie twogi
genz swym vsudkem
wsseliku marnost po
ssmurnu za mudrost
wyhlassugi A tomu
kto rad mlczi mudry
rziekagi kdez am porze
czi am pomlczim mu
drost poznawa se nez
poczenosti Okomz 6

mieſſo rzieczy ze geſt
mudry / ſmiegz dwiem
rzieczy ze geſt take do
bry / wſſeczky muz mu
dry / ma ſam ſebe w
mozy / y wſſeczky ſwe
wieczy / tak ze kamz ch
cze gimu obrati / A to
geſt gruntowny poga
tek dobroty / Nebo ch
tieti byti dobrym / a ne
mozy daleko od mud
roſti pada / Muzi mu
dremu wſſeczky wie
czy / bud ſkutecżne / ne
bo myſlne wnitrzne
y zewnitrzne na ſame
chtienie zalezie / Czoz
koli chcze wſſeczko mu
oz / A czehoz nechcze m
czehoz wſe nepuſti /

Procz / Neb ma sam sebe
w mocy / y hybe sebu-
kamz chcze / A ze wzdy
cky dobremu chcze / y
gim dobrze / Zlemu wsk
dy ne chcze / protoz ge
ho wsdy negmi / To ma
sb dokonale a wyborne
dobre panstwie / Swu
woli wladnuti a wsse
cko swe dobre s sebu a
w sobie wzdycky imeti /
Jako onen mudrzecz /
Bias kdyz miesto w nem
emz byl horzelo / a gim
swe wieczy wen zosch
nie nosyli / On prazden
wyssel / A otazan gsa
procz swych wieczy wen
ne nosy / Od powiediel /
Ja wsseczky swe dobre

wiecy w ſebu mam O
mudrze a wyſoke ſlo
wo Dobrze ſe byl ten
ſwym zbozim opatrz
il ze ſe a ni ohnie ne
bal by gemu ge ſpa
lil Ktoz ſe tak ne opa
trzy geſſtie mudrzy ne
me Wyſſeczka tato rzecz
Od ffrantiſſka petrarchy
wypſana geſt z kniech gi
nych

W
elike mieſ
to w malym
lidem wo
tewrzenu
walku geſt
przietel ſwy mienku
ſwo bezpecznie wiecy
go potrzebie ohrad
A iakoz Ouidius pra

wi/ w proſtrzed poko
ge/ proſz ſe bohu ſſ odie
me/ Czo bez pecze wz
ſſeho nad przatelſt/
wie/ zo pokoy wezſſie
ho/ Sproz ſe prota prz
ietelí wy mienka mo
hrazu geſt/ iakeho ſe
tu pod zrodu boziſs/
wſſezky wiezy mezy
przately v przieme g
ſu/ mez neme zo by o
hlamati mohlo/ przie
tel ten ma vſtawicz
ny obyczey/ ze tebe wie
ge ſſetrzy nez ſam ſe
be/ Aby tebe wnuczenz
ne vrazyl/ mezy z v
myſla neza mutil/ Za
dali tebe kdy zaz/ hle
di. toho aczby ſ twu

sskodu nebylo / ani s
hanbu / nebrz ani s
lehkosti / Neb on wsse
czky ty wieczy / sskody /
hanbu neb iaku koli
lehkost / sam na swe o
sobie zadiegi by trpi
el / nezli by gie na tobie
widiel / neczilis aby
sam toho od tebe za
dal czot by mohlo ma
czo zleho przinesti / A
to gest czo mudrzecz p
rawi / Ze wrta ludie i
przatel wzdyczky dru
ha osoba wiecze ssano
wana bywa nezli pr
wnie / Otom dokonge
wiecz massli ktereho
praweho przietele / ze
on wiecze oto mysli /

kudy by ſe tobie wiew
ſſem zachowal/ nezli
by ſam toho zadaſs/ A
le lidee zte tuſſym przy
gmy/ wymenky w
przatelſtwi ſobie po
zuoſtawugi/ Rzieka gi
ge/ Mily przieteli rad
pro tebe y dielam/ Czo
by nebylo k mu ſſko
du neb k hanbu/ zie ſu
ſobie przatelſtwie z
lehgili/ a namem ſe o
myſlili/ A gnohe za prza
tely magiecz/ giz gſu
mkda ne zkuſyli/ Neb
zadali tebe kto za to/
got by ſſkodu neb han
bu neſlo/ nemiet to p
rzietel/ Ty czynilt czo
proti tobie z v myſlu

Opiet przietel neme
pomewadz wprawē
przatelstwi gednota
gest myslij y v mys
tow protoz neme tu
zadnych potrzebie wy
mnenek smeleсe se na
przietele pusst zet on
wietssi o to peczi ma at
by se dobrze wedlo to
bie nezli ty sam o sebe
Pakli tomu od pietass
gesstie gsy sam zadne
mu przietelem nebyl
A snad mass tu wzadu
do sebe ze chczess aby
mnoho przatel miel
A sam zadnemu przie
telem byti nechczess
y podwodi tie to nebo
przatelstwie naged

ne oſobie nezalezi nez
nadrwu komuz ty pr
zietelem negſy am on
tobie geſt protoz po
myſliz nakto mnohym
liſy ty przietelem o
by czegem ziemto pra
wym tolik maſs prza
tel Gmak ſamym cz
menem przatele gſte
a neprawdu Milost
nenie prawy ſwiedek
przatelſtwie am laſka
doſtateczny duowod
geho Neb milost geſt
wiecz wrtlawa ne v
ſtawigna ſlepa a ne
duotkliwa Nemuoz
ſtati czaſto ſe oklama
wa a zmyluge a wy
czite z male przyczim

promienuge ſe w ne
naywiſt / Omez poeta
mluwi rzka / zie przie
liſs rozkoſſna wieg
geſt miloſt / neſnad
me ſe nabywa / ſnad
me ſe ztraquge / Ale
me takowe przatelſt
wie to / ag neſnadme
naleza ſe / ale yakz ſe na
gde / mezy ſe neruſſi /
Zadna krewna przy
buznoſt tak pewna a
ſtala neme / yako pra
we a wierne przatel
ſtwie / Czo welike a ſſi
roke pole pyſem ſtaro
dawnich yeſt / kterak
mezy otczowe prota
ſynom / ſynowe prota
otczom / prota materam

prota bratrzim rozlic
nu a wymyſſlenu zlo
ſti powſtawali / Ale m
kdy ſe negte aby przie
tel prziateli kgemu zle
mu przygma byl / Nay
podobniegſſie k przatel
ſtwi manzelſtwie geſt
neb przyrozumnych le
tech / wolenie geho geſt
walo y przatelſtwie /
Ale proto go hyſtory
mame / iak falecſſne /
iak pokrytie / iak zloſt
ne / manzelſka wiera
zmenowala ſe / mek
dy zewnie zeny muzo /
a zaſe muzie zenam z
le poſobili / Niekdy tay
na oſydla luoze man
zelſke obklicowala /

A pod twarnoſti nye
iaki / z wiecy ſobie wy
ſtupowali / Nez przie
tel przieteli / nikdy wie
rzy z ruſſitel nenie na
lezen / A protoz Petrar
cha Orator wola rzka /
Zawiſtiwi mneſſtiane /
zawiſtiwi thowarzy
ſſie / Zawiſtiwi przybu
zny / zawiſtiwi man
zelee / Zawiſtiwi bra
trzie / zawiſtiwy take
otecz ſynu / a ſyn otczy /
A pak zadneho thowa
rzyſtwie / bud przyroze
neho neb woleneho /
nenie / aby zawiſt ne
mohla geho nakazy
ti / Samo przatelſtwie
prawe / tohoto zleho

prazdno geſt/ To prawie
ſwatee a nepoſſkwrnie
ne geſt/ Gine wſſeczky
przybuznoſti ſwym
gmenem gmenugi ſe/ i
bud te prawe neb fale
ſſne/ Ale przatelſtwie
to wzdyczky na dobrem
ſtogi/ nic zleho w ſobie
netrpi/ Jakz by ſe malo
go zleho neb ne vprzie
meho przymieſylo/ gyz
neme przatelſtwie/ pro
toz doſti podobnie prza
telſtwie/ przyrowna
no geſt k zrzietedlni
czy woka kteraz ſwe
dielo totiz hledieme/
iaſne wede/ kdyz ziad
ne przekazky nema/ w
nitrzne ani zewnitrz

me/ Nez iakz male za
kaleme od krwe nebo
mrwa meyaka tam
wegde/ shned czlowiek
hledieti nemuoz/ Tak
gest prawe przatelst
wie/ mu w sobie ne
muoz trpieti zleho/ w
mysli a ni w skutku/
nez oto mysli aby nik
dy prziateli k vrazze
nebylo/ A protoz neme
mudre ono obecne a
shezhle przyslowie/ Po
kusym gebo tuto/ a tu
to wiecy/ v dielali to
prowinie/ tu zwiem ge
stli prziatelem/ Nema
tak byti/ neb to gest
proti przatelske wie
czy/ Mass zkussowati

do kudz przietelem ne
me/ Neb mnoha zku
ssowanie przietele gi
me/ kdyz giz koho wez
mess zaprzietele/ giz
przestan zkussowati/
Nez wiecz bezewssecho
pochybenie/ zet wssec
ko smie vczyniti pro
nie/ zacz ty gieho smiess
zadati/ gednie ty ten
rozum miegj/ zacz ma
przietel zadan byti/
Neb przatelstwie me
zy nesmyslnymi lid
mi a blazny miesta
nema/ Nez toliko me
zy rozumnymi a mu
drymi/ kterzi na obie
strane rozumiegi/
Bo wsobie to gmeno

przietel drzi a zawie
ka / Z toho porozumieg
iak mnoho gest pra
wych przatel / Nebo
iak rzIedka gest mud
rost / tak rzIedke gest
prawe przatelstwie /
Ale vstmeho neb listo
wmeho przatelstwie /
wssudy dosti gest / Ne
brz zadna Epistola /
bez tytule przatelst
wie giz byti nemuoz
A tak koliko pissess li
stow / toliko mass prza
tel / Nehodiek ze gsy
tak bohaty na przately /
Tato rzecz gest z Bianta
Stilbona Socratesa y za
zieny Senicy mnb a zkra
cowany Carte

Czlowiek ma
wlastmeho
nema zeho
w sobie ne
ma Czokoli
krom sebe ma to geho
wlastme neme Pomy
ssliss li prawie czo gest
czlowiek nebudett ta
ko na powied rozumu
od porna Neb welebny
st toho zwierzete ge
muz czlowiek rziekame
zadnym obyczegem o
czyma smrtedlnyma
a tielesnyma nemuoz
widiena byti To czoz
widiss takoz prawi
ffirmanus neme cz
lowiek nez nadoba cz
lowiecze A tiem gsu

bohowe powyssili c
lowieka nad wssecka
cima zwierzata a kteraz
kdyz widime inych wem
ch wiecze neme nez to
go se ogmna spatrzu
ge Ale clowieczieho
dobrzeho nemoziem wi
dieti wywme yako c-
lowieka A tudy nan
przypada ctnost y h
rzich Zadny ziwoczi
ch ne hrzessi nez sam
clowiek A zadny take
krom clowieka ctno
stny neme Sama ro
zumna dusse kteraz po
tiele zuostawa dobro
ty y zlosti s chrana ge
st A coz wme clowi
ek ma to gest wlast

me gesto / Nebzadny to
ho od gieti nemuoz /
Niktdiez toho nenecha
ss / kamz dusse obratise
ty miegy wzdycky przy
me budu / zle y dobre /
A chcessli gruntow
megissi rzecz slyssetti / Tie
lo twe neme twa wla
stme wiecz / Nebo y tie
la mu sysss nechati / k
dyz se stiehowati bude
ss / z toho to mz ssieho o
kessiku / na onen pros
trannyy swiet / A czehoz
tam s sebu newezme
ss / to mq tweho neme /
Neb toho mussyss gi
nym nechati / A tomu
wraize dati czez gest /
A kto toho wssebo go

po ſobie nechaſſ panē
geſt / Sſtieſtie / O not to
bie puowgilo / Budeli
take chtieti prziety die
dugom twym / A nebo
tiem komuz ty k ſſaſto
wati budeſſ / mohu ty
wiegy gos ty nacho
wal przymch pobyti /
pakli nebude gim prziе
ti ſſtieſtie / odegmett
gim / a rozptyli / a dano
bude ginym / Protoz
nebezpeczne diediet
wie / kterez w ruku ſſtie
ſtie polozeno geſt / ne
zy w wſſem wieczim / kte
rez pod nebem geſtu / ſa
ma duſſe rozumna ne
ſmrtedlna geſt / wſſecz
ko gime ſmrt / konecz a

zahynutie posedlo A
protoz czoz do rozumne
dusse przijde to spolecz
m wiek maa wlastne
wladarzstwie A tiem
bohowe chtiecze czo-
m byti A mnozy gimi
Gednoho mudrze po
wiedieme gest Tiezko
bude tomu na welim
prostrannem swietie
mg niemieti ktery z w
ssech mnoho miel
hanba bude tomu o
tewrzenu dussi nahu
mieti kto zawrzenu
wtiele drahym ruche
odiewati se domme
mal proto welmi pie
kna wiecz gest o tu w
iecz se starati kterucz

ß nam ma wen wygi-
ti / Sprog tieleſny glo-
wiecze o tu wiecz ſta-
roſt maſs / kterez drzie-
me padeſati let zde ,
muſyſs nechati / a w
welike negtu / Sme w-
ſſeczky wieczy pogtw-
iegie poſobie zuoſta-
wiſs / zamky / domy / w-
ſy / pemecz / klenoty / ge-
ſſto ty wſſeczky wieczy
mlowmku nagdu / Tie-
la ſprcho od kterehoz
wykwoczyſs / zadnemu
wzaczme ne odegdeſs /
Swym wlaſtnim die-
diczom / zieme / bratrzum /
ſeſtram / wuoſſklimo-
ſti bude to twe tielo / o
kterez gſy weliku pra

cy mel aby se dobrze
chowalo. y procz te
hdy trzech wieczy ne o
patruges. kterez za
si podany negsu-
nez wieczne s sebu tr
wati magie. To gest
wssem. a tmo stym du
ssi ozdobity. A nedo pu
sstieti zadch posskwrn
na mieste. wnyz by me
la wssieczkem wyngta ob
uczeni byti. Tacz se
o stawmy kdob stala
so. w nemz ne slaw
ne kosti rzecza mage.
Pecziug kdez tme bydlo
bude. Tocz bezmeno
tme slozeno bude. Sude
me gest dussew tiela.
a tielo gest obiczeg du

ſte / Gedno druhemu po
dobno geſt / a gaſſli toho
za mudreho / kto tu ta
kowu peči ma o ſukni
aby niekde lezala / tie
lo na twrdie zanedba
wage / Niegi toho za
blazniwiegſſieho / kto
tielo ſukni duſſe ſnaz
megi okraſſuge nezli
duſſi / Pomewadz ne
okraſu tiela ozdobena
bywa duſſe / ale piek
noſti duſſe / ozdobene
bude tielo / Neb gina
okraſa drazſſie a ſlaw
negſſie ſluſſie na du
ſſi / nezli na tielo / Bude
ſſli tiem odiewati tie
lo / gim by mieł odiewa
ti duſſi / A zaſe tiem pri

krywati dussi/gim tie
lo/welm nerownym krog
gest/Smrtedlnu wiecz
wiecznym ruchem przi
krywati/a wiecznu wie
ecz/smrtedlnym o dic
wem zastieratj/czo gi
neho/nez netak smiech
iako blaznowstwie ge
st/Ano budeli dussie tie
lesnym wiecznym chtie
ti byti okrassena/mr
zuta bude/A tielo o die
ne ruchem dusse napo
ly nahe/A tak hanebne
bude. Socrates mud
rzecz weliky mluwnik
o krasy dusse prawi
tak/ze wsselika piekno
st a krasa tielesna/od
pieknosti dusse gest/a

zie iako hrnecz sskaredy
gest protha krasse panny
vsslechtale Tak panna
naykrassie sskareda ge
st protha pieknosti du
ssie Czoz tehdy nieme ro
wny bog o krasu tiela
a dussie neb gedna d
uchu zatmiewa Ktere
tielo od przyrozenie ss
karede gest Zadna kra
ssa od ssatow niemuoz
ho vczinita pieknieg
ssieho Niebrz a wzla
sstnost ma sskaredost
ze znamenitegssie a
z vcztedlniegssie by
wa kdyz nasse czyzyoz
dobu wezme Spisse
ste o one slowitnieze
nie Semiramis ktera

cielesne krasy zbawe
na byla / kdy o tazana
byla / prog w kralow
skem ruisse a w slawe w
nych ssatech nerada
chodi / Od powiedela /
Bogim se aby czisska
w diegissie nebyla / pro
sty odiew / ten im przy
rozene barwie neprze
kazie / yakz piekny nasse
wezmu i / wssegko im o
degme / ag bych go przy
rozeneho mela / A pro
toz / takt neslussie du
chownym odiew cielu /
iako cielesny dussi / Ge
dnomu kazdemu go
geho wlastneho gest
hledme zpuosobowa
ti / A bud nam ta piel

nost vstawigna / geho
bychom se mohli dop
tati / gesstoby k okrasse
nebk obohagem dusse
nassie rozumne a my
sli sluzilo / O tielo take
ti pegi magiq / aby w
dussi hrob swoy mie
lo / aby dusse gemu h
robu pripogila / iako
ono gi w tomto zywo
tie pripogilo / samo
gi za hrob vgimwssi
se a zanadobu / Nemen
ssi pegi mieti mame
o pochowanie dusse
yako ona kralowna
Carye / o niez hystori
ans pisse / ze kdyz ona
sslechetna krale agau
solowa zena / muzi swe

mu mrtwemu / tak dra
hy a nakladny hrob v
dielala / ze mezy sedm
diwy wsseho swieta /
ten hrob poczitan byl /
tak ze se nebala / aby
ktera kralowna draz
ssi nad ten vdielati
mohla / y trzem take nad
gine gest a pochwalu
mieti chtiela / a iako
meyaky duowod przie
lissne milosti / kteraz
k swemu manzelu
miela / Zatiem vmrzel
muz take kralowne
Tarye / vmyslila nato /
vak by mohla pohrzeb
v hrob muzi swemu
slawnegssi / nez ona
no vdielati / A ze chud

ſſie byla/ darmo ſe gi
bylo o to pokuſſiti/ ne a
by drazſſi hrob vdiela
la/ ale tak drahy b to
byti nemohla/ y wy
myſſlila ſobie nowy
obyczeg/ A rozkazala
geſt vdielati zlatu ba
m weliku/ a tam tielo
muze ſweho v miele
ho wlozila/ A wte ba
m ſpalila geſt to tie
lo na prach/ A wyſſpa
wſſi prach do drahe
nadoby neſſla domow/
A zgednawſſi ſobie
naydrazſſieho pitie/
ten prach pomalu w
ſſegek wypila/ A tiem
dokazala zie drazſſi a
wietſſi megiſſi hrob/

manzelu ſwemu v die
lala nezli ona / Neb o
na w zlatu a wdrahem
kamenij / nay wyſſim
miſtrowſtwim gey za
wrzela / Ale tato w ſwe
wlaſtniem tiele pod
ſedzeny / gimz prwe ge
ho milowala / gey ſe cho
wala / Ale widyſs / iak
rozdielny vrzad tiech
to kralowen / gmak ta
to / gmak ona / no / poſ
ledni miloſt manzie
lom ſwym vczynily /
Tak maſs rozdiel mie
ti / mezy vrzady a o
kraſami tiela a duſſe /
Czo ſe tielu trefi / my
ſli rozumnie ſe netrze
ſſi / Czo ſe myſli trefi /

neublized se tielu tiessi /
Ale czestie spiesse v rzad
mysli przistupi k tielu /
sporzad tiela mkdy se ob
mysli ne stywana / neb
wssieczkim skutkowe z
cznosti possli / a wmysz
czinnem / dokonaleyssie
a wietssie odplaty bod
in gsu / nezli kteraz wo
gitie tielem posobem
bywagi / A tak obiema
przikladi przed po wie
dienym / uz se v tielo
ozdobowati / rozumiey
tu ozdobu / kteraz ac tie
lu czimiena bywa / wssak
wiecz k dussi przilezi /
Neb tielu yelikoz tielu
mkdy by drahy vhrob +
dielan nebyl / nez ze w

mem dusse bywssi ode
ssla/ pammet zuostawi
wssi/ mezyakych slawny
ch skutkow/ neb gmena
welikeho wtom tiele
dobyteho/ Tez mkdy by
prach tiela vmrleho/
tez vzagnosti sam od
sebe nebyl/ aby nmel
pozit byti/ by neprze
destla milost dusse/ kte
raz to tielo ziwila/ A
protoz wssegko coz
cznime tak cznyme/ a
bychom prolasku my
sli nassie cznili/

Tato rzecz gest z kniech Ciceronowych A mezzo od Seneky A Euclida

Qytecno pra
wize weli
ka strana
lidy pod
wodi se ze
na smrt
zdaleka hledie a na
diegi ziwota zklama
ni bywagi. A to gest
temierz wssech nas
prvrozeny obyceg
abychom o konci I
wiem iako o daleke w
iecy myslili. Protoz
ze se tak nadiegemy
wzdycky sobie opra
wieme ziwota od tahu
gem. A toho zanedba
wame goz w ruku ma
me hledieg na ono co
przed nami gest. Blaz

mrwa to zwyklost zia
dosti czasu potom niecho
Nyniegssi czas sobie
mrchati a knyzemuz do
brzemu ne obraczeti y
przyhazie se nam to
ze sme wzdycky swecho
czasu zlawem ak gyne
mu zadostawie dychti
me Neb go gineho ge
st myslita dobrym by
ti zaytra kdyz dnes zly
gsy gedme negystemu
czasu radowati se a gi
sty z marzyta Agessie
pomeckud mohlo by to
sneseno byti gestli ze
by tak vczinil kdy by
zaytrzeyssi den przyssel
aby takowy nalezen
byl iako se dnes chy

stasz byti / Ale ze gi
nasz nalezasze ze tho o
byczegne sterczu sze s
od tatczem k poslepissem
zywota strogie / nekdy
nemnewagi dnesska /
nez wzdycky zaytczek /
To gyz dnes sobie vymy
slie / aby nam poczali
dobrze zywi byti / A kdyz
zaytczek przygde / opiet
do zaytczka odloze / wz
dy meyaku przeczaku
k poczeti dobreho sobie
naleznu / A tak wzdy
dnesska ymeti nemo
hu / aby smele mohli
rzecy / gyz sem takowy /
iak semse wczera by
ti chystal / Ale daleko
od nas to slowo / gyszem /

Nez przytomnie gest
nam abychom rzieka
li budu/ Tomu posmie
wage se Marcialis
poeta. die tikto/ Nenie
wrzym mudreho /
muzie powaha/ rzeka
ti budu dobrze ziw/
Neb zpozdily a zmess
kany ziwot gest zay
trzeyssi/ a mudreho
slussie/ aby dnes ziw
byl zytrzka neczekage
Potom pak od kleada
m ziwota dobreho/
na ublezm mieyssime
brz nebrz naywebz
prz megiss gsu lide
stary/ mladi czesstie
pomekud/ umekem mo
hu toho czekati/ acz y

gim ſmrtu czas negi
ſty geſt. Aez ſtarzy
magi na diegi men
ſſi wedle bieziu przy
rozeme. A czaſu dal ſſie
mu [illegible] teſkdy yom
po[illegible]ſſeme mrzawow
od ſlawagi. A kterzyz
dawno počaly mie
ſti geſſtak gmes nepo
zaly. A no bieg kteralſſim
ſſtom roku ſobie bew
abiez mwn ſtarzy
zawet wzaluſte bez p
zywogue tak ze ſſwed
vieti ſte gycz wzolaſ
[illegible]m ſſe byli kdyz
ſoti ſmrt porazila
[illegible] gnev za ſe vora
[illegible] T [illegible] wo gic przic
[illegible]ſe [illegible] wieſe

A gesstie roku nezada
te pokorme / nez zpur
me gey sami sobie be
rzete / y dobrze gest po
wiedtel o wieku wa
ssem / a geho od klada
ni Valerius Mar
cialis / ze gsi ten zay
trzek / iakz pozaliste
se strogiti k dobremu
ziwotu / gest wtiech
letech w kterychz byl
Pryamus / a nebo Ne
stor / totiz za mladeho
wieku / mieliste chtie
me dobrze ziwu byti /
ale od kladaliste / A
wtom od kladani gsi
ste z ssedimieli / a pro
to dobrzi negiste / A ne
budete mocy byti lez

wssecko oczekawame
od wrzete Nebo bude
teli ziwot dobry cztie
ta pocziety na czas po
tomim hledieg s tiez
ka kdy dobrzi budete
Neb zadny tak stary
neme aby nemohl do
zaytrzka ziw byti To
mu snad wierzite i
wierzte take tomuto
ze zadny tak mlady
neme aby zaytra ne
mohl vmrzieti Pro
tož mudrzeho muzie
ten obyczey ma byti
aby dnessek tak zpra
wil aby zaytrzka ne
potrzebowal am ge
kil Czte se o gednom
mudrczy dokonaleho

ziwota / ze kdyz byl od
przatel pozwan na
meyake hody / aby na
zaytrzie s nim hodo
wal / Od powiedyel gi
Gestli ze go hned dnes
chczete / abych wam
k libosti v czinil hotow
sem / Ale go zaytra ma
czineno byti / wy kto
mu prazdni gste / aby
sste na to myslili / Ja za
giste od mnoha let ne
mel sem dne zaytrzie
ssiecho / Czo dnes ne v
dielam z ytra nechys
tam se dielati / O prze
sstiastny muzi / tak za
wrzeneho ziwota / ne
bo czo ten czlowiek bo
gisse / aneb k czemu bo

tow neme/ kteryz o pu
stuw wsseliku peczi cza
su budugieho a zay
trzeyssieho/ s samym
czasem przytomnym
a nymegssim zawzel
se/ gey dobrze zpuoso
buge a z prawuge/ a
by toho nemichal go
wczuku ma pro nadie
gi dne zaytrzeyssieho/
Neb die Seneca/ go w
czyzie ruze gest/ to z
puosobugess a rzie
diss/ a go w twe gest/
to opusstiess a micha
ss/ den zaytrzeyssi w
ruku sstiestie gest den
dnessim w twe mocy
gest/ Prwe pak o zay
trzku mnoho/ o dnessku

mã ne przemyſſleſs /
Czas giſty od ſebe pu
ſſtieſs / a negiſtemu
ſe zradugeſs / Kdy pak
boſſuom wiecznym s
pocztem z ſwych gi
nuow hotow budeſs /
pomewadz zadneho
dne dokonaleho nema
ſs / nez wzdyczky kams
dale prohledaſs / Tu
diez ziwotu twemu z
huoru trubitu budu
go vcżinnīſs / Aty negſi
na cieſtu ſtrogen / Aug
przychyſtaneho ne
maſs / A ſmrt meſſka
nie czinitii nevmie / p
rzed ſe tcze / przed ſe ta
hne / y czo bude / Ty ma
ge mnozſtwie dobrych

wieczy czasnych/ prz
den a nass odewssecho
musyss/ nedciem od
giti/ ale wytazen a
wystrzen byti/ Aleb
ten zagiste ztoho ziwo
ta dobrowolnie wy
chazie/ kto se ksmrti
wzdyczky stroge/ swoy
ziwot dokonawati przed
smrti/ Ale ten wyta
zen bywa bezdiecky/ kto
rziedko nasmrt zpom
nage/ tielesnym wie
cim tak se zamestkna/
ze mu k budugiemu
ziwotu hotoweho ne
ma/ milosti swieta ob
klizen gsa/ Aleb mud
rych lidy wysoke prz
stowie gest/ ze smrt

ty ktoz kim bohowi gſu
chowarzyſſy prowo
di na onen ſwiet/ Ale
gynym wiegim za
pletene/ ziene a hom
ztohoto ſwieta/ A pro
toz Seneca mluwi/ z
ſwelim piekna wieq
geſt/ do konati ziwot
przed ſmrti/ Ale nadiey
ſe zadny weſeleho a
bez pegneho wygitie
ztohoto ziwota/ geſtli
prwe dokonan nebu
de nezli ſmrt przygde/
pognemez o ſmrtſedl
m lide/ ten ziwot kona
ti/ abychom ſnad pr
we nez dokoname ne
zemrzeli/ Neb mnoho
geſt grzech/ ktereziz na

posly ziwotu nedoko
na wssie smrti zachwa
cem gsu. A pak aby
se wiecze diwil prze
welike mnozstwie ge
st tiech lidi kterziz pr
we zemrzeli nez gsu
poczali ziwi byti. To
ho ty nm nepoczitay
za ziwot sto let ziwu
byti gestli ze ten czas
cztnostne ztrawen
nebude k prospiechu
mysli. Muozess to
mu porozumieti zle
dy ssediwych kteriz
su w lopotach a w
starostech ziwota to
hoto zstarali se kdyz
se gich otiecz ess g pr
wnich letech iak su

ge wedli / mẏ gineho
nez wzdycháme gi
me / A iako letugiẏ let
darem me minul wch /
prog· neb ſu ſobie w
tieczẏ letech mẏ giſ
teho a ſtaleho nez po
ſobili / naẏ bẏ bez peẏ
me z polechli / a b ẏm
bẏ radoſtne ſmrti ge
kali / giſuce bez dobro
tẏ a cznoſti ziwi / Ne
bo cznoſt cẏm ſme
loſt wmẏſli / ze mẏ
zleho nemuoz potka
ti toho / kterẏz gi gi
me / Za gegiezto cẏme
me / giſte neſmrtedl
noſti o cekawa / neb
tak Seneca y Lactan
cius mluwie / ze cẏno

st tu odplatu a mzdu
ma nesmrtedlnost/
kto koli gmu gestu
o nesmrtedlnost sto
gie nezli skrze genost/
inkda gie nedogdu·
A protoz nesam̄a pro
se toliko/ iakoz se mek
terzy mudrzy domme
wali/ ale pro nesmr
tedlnost gmenena ma
byta genost/ To gest
prawy a gisty gyl
gegi/ Ta nesmrtedl
neho po smrti vgim
glowieka/ Ta welike
ho muzie przed smrti
y na smrti vdiela/ Za
dnecho za welikecho a
m my nyme pogita
me/ am ktera pisma

przed nami pogitala
gsu / ktoz cztnostny ne
byl / Nez ti kto su czt
nostnie ziwi byli / w
ssem potom nim wie
kuom za slawne a we
like muzie gsu wyh
lassem / Protoz dar
mo welikeho gmena
se po smrti nadiege /
kto wziwnosti swe
nesprawedlnosti a
v kruten stwim / y zly
m zadostim ob mie
ssel se / A na prosto zde
nazemi wiecz nepodo
bna gest / aby kto z we
ligen byl bez cztnosti /
Neb prawi Euclides /
agustynu na oko mie
rami dowodi / ze wess

kterna zemie gest iako
mrwa / proti obloham
nebeskym / y pomeniw
dz dostatcgme se to v
kazugie / Czo prosyma
be w tak male wiecy
muoz welikeho byti / .
Sama myssl clowie
cie tu malosti obkli
cena neniec / ta muoz
y zde welika byti / a wse
cken tento mzssi swiet
potupiti / A mizmz ge
ho sobie nepokladati /
Neb nikdy ta mysl k
welikosti neprzide / kte
raz se drzi swieta to
hoto a zemskych wie
cy / proto ze by wss
ken tento swiet sam
mel / iako gsu gey mie

kolikt rzy vmerwali/ zo
by sobie s nim welike
ho pozal/ Aty by od
naymizssieho o krssku
nebeskeho sewssim swy
ymnemim ledwa mo
hl iako mrwa wydien
byti/ Ale mysl lidska
cznostmi ozdobena tak
sspacnu wieczy swie
tem tiemto nechcze s
we welikosti prowodi
ti/ A protoz nay czun
to wmeczssie gesta ske
ze cznost welikosti hle
dati/

Pan buoh
wssemo
huzy chtie
glowieka
stworzene
ho pad le
ho skrze syna swelho
wykupiti sprawedli
wa vzinati v spasyta
rugil nay prwe powi
nost glowieka ozna
mita kteruz to slussalo
mu wzdy zachowati
k stworziteli Tako ta
powinnost przykazana
az w swietle przyro
zenem a w stawu ne
winnosti znama byla
wssak hrziechem a za
konem hrziecha za te
mena Tak ze potrze

bie bylo aby stworzi
tel lidu tomu z meho z
wywesti racil syna
sweho poslal sluzeb
nika moyziesse / Skrze
neho z wyprawyl to
goz nmelo a ma z powi
nosti a z dluhu a z za
wazku pod zbawenim
milosti gimeno byti
A ze w te powinnosti
prwm rodicowe ne
stali / A popadu pro
przedesslec hrziechy a
pro zakon hrziecha sta
ti nemohli / A protoz
prwe nez poslal po
mocnika a sluzebni
ka teto powinnosti sy
na sweho racil prwe
potrzebu y przycinu

przychodu tosko ozna
imiti Aby vodziegmey
ssie gesko przychod
byl A aby kazdy poz
nal mozny y nemoz
ny dlush Mozny aby
gynil a nemoz nemu
aby wierzil pokorme
od pusstieme wy y mu
gzeni syna bozieho

Nyme ssczese Is
rahelci przika
zame ktorez
ia vczim tie
Aby gynil gie zazw byl
Neprzydatel slowu
ktorez ia mluwym wa
a m vczmete Ale os

trzichayte Przikaza
me pana boha wasse
ho vgite se gim a wss
kucky zachowawayte
A przykazanie tato ge
stli ze budess ostrzeha
ti taket y tebe bude o
strzehati pan buoh t
woy v mluwu a mi
losrdenstwim kterez
sslibil otczuom twym
A budett milowati tie
a rozmnozi a dat po
zehnanie plodu ziwo
ta tweho
Wiecte ze sem was
przikazanim v
czil a saudom
Jakoz mi roz kazal pan
buoh muoy Tak pl
nita gie budete Tott

gest zagiste wasse mu
drost a rozum przed
ludmi / aby vslyssiege
wssegka przykazanie
tato y rzekli / Ay lud
mudry a rozumny / a
niz gest giny pod ne
bem tak weliky na
rod / ktoryz by myel bo
gy k sobie przyblizu
giące se / iako buog na
ß przytomny gest
nam / ktory zagiste na
rod giny tak slowut
ny / aby myel poklony
poswatne a sprawied
liwe sudy y wesskerom
zakon / ktoryz ia dnes
wyprawowati budu
przed ocyma wassyma /
Vchuwil gest pan bu

och kwam z prostrzedka
ohnie / hlas rzeczi geho
slysseliste / ale twarzy
geho owssem ne wi
dieliste / A v kazal wam
vmluwu swu kteruz
przikazal abysste plni
li / A deset slow kterez
napsal na dwu dsku
kamennych / protoz o
strziehayte pilnie du
ssi wassich / Ne widie
liste zadneho podobē
den stwie w ten kdyz mlu
wil wam pan buoh
na horze Oreb / aby s
nad oklamani ze se y
vdielali bysste sobie
nieyake podobenstwie
a neb obraz pohla
wie muzskeho / a neb

zenskeho neb podoben
stwie wsselikeho etc.
Gessto ty wiegy stwo
rzil buoh k sluzbie w
ssem lidem kterzyz gsu
pod nebem hledz aby
nikdy nezapomenul
se nad wmluwu pana
boha tweho kteruz vczi
nil stebu aby nikdy
zapomenasse y vczinil
sobie rytinu neb ob
raz nekterekho stworze
nie gessto to buoh za
powiediel takto rzka

Slyss Israheli pan
buoh twuog ge
den gest Nebude
ss mieti bohuow ginych

przedemnu Neuczinisß
sobie obrazu rytecho /
ani podobenstwie kte
reho Neuczinisß sobie
rytiny a podobenstwie
wssech wieczy / genz w
nebi gsu swrchu / a ni
ktere su na zemi dole / a
ni ktere gsu v wodach /
nebudeß se gim klane
ti / ani poctiwosti czini
ti / Neb ia sem pan bu
oh twoy / silny milow
nik / mstic pro neprawo
st otczuow nad syny /
do trzetieho a do cztwr
teho pokolenie / nad
tiemi kteriz nenawi
die mne / A czinie milo
srdenstwie nad tisy
czy mnohymi / tiem kte

rzy milugi mne a ma
przykazanie zachowa
wagi · Milowati bu
desz pana boha tweho
zewsseho srdcze tweho
zewssie dusse twe zew
ssie mysli twe zewssie
mocy twe a zewssie
syly twe Nepostupiss
po bozich gynych w
ssech narodow kterzy
wuokol tebe gsu Ne
bo buoh sylny milow
nik gest w prostrzed
ku tebe Aby nekdy
nerozhniewala se pr
chliwost geho na tebe
a zhladil by tebe z ze
me To prwnie a nay
wietssie przikazanie

Buoh wass ont ge
st buoh Buoh y
nad bohy a pan
nad pany Buoh we
liky mocny a hrozny
Nebo o soby ne przy
gima a ni daruow w
czinit saud syrotku a
wdowie a myluget ho
stie a dawat gemu zi
wnost Protoz take y
wy mylugte hostie
Pana boha tweho ba
ti se budess a gemu
samemu sluziti bude
ss Geho se przydrzen
budess Newez mess
gmena boha tweho
nadarmo Nebo nebu
de pan buoh mieti za
ne winneho toho ne

bo bez pomsty ktoz by
bral gimeno geho na
prazdno/

Pomni aby den
swateczni swie
til/ Ssest dni bu
dess dielati a wssecka
diela twa cziniti/ Ale
sedmeho dne od pocz
nutie boha tweho gest/

Cztiz otcze sweho y
matku swu/ aby
byl dluho wieczk
naczeni/ ktoz by zlo
rzeczil otczi neb matc
rzy smerti vmrzi/
Nezabiess Nesessmil
niss Nepokradess
Nepromluwiss pro

ti swemu bliznemu k
rziweho swiedectwie.
Nepozadass domu bliz
meho tweho / ani po zia
dass zeny geho. Nepoza
dass nizadne wieczy
bliz meho tweho / ale mi
lowati budess blizme
ho tweho yako sebe sa
meho.

Pan krystus wykla
da Jake to milowa
nie byti ma / Czoz chcze
te aby wam lide czin
li / czinte y wy gim / A
przyslowie starodaw
nie gest / Czoz sobie ne
chcess / nczin tomu gi
nemu / Przikazal za
giste pan pezi mieti
o bliznem / Tak aby

cztel wſſem proſpie
ſia / a zadnemu nie vſſko
dzicz /

Tatot gſu przika
zanie ktereż przy
kazal pan buoh
twuoy tobie / Oſtrzieha
te ſlow vmluwy teto
a plnie ge / abyſſte mo
hli porozumieti wſſe
mu gem ktereż cżynite
y budu tato ſlowa ge
ho w ſrdcy twem /
y wyprawowati ge bu
deſs ſynom twym / a my
ſliti budeſs o nich ſedie
w domu twem / gda ſpat
wſtawage y lehage /
y wiezeſs ge jako zna
menie na ruku twych

Napissess gie na we
rzegich a na dwerzech
domu tweho / A protoz
napissete piesniczku
tuto sobie / A vczte syny
Israhelske / aby gi wmey
v mysli / Aby piesniczka
tato byla mi za swie
dectwie mezy syny Is
rahelskymi / kdyz se seg
du wssickni synowe
Israhelssti / gisti bude
ss slowa zakona toho
to predewssim lidem
Israhelskym / aby sly
sseli kdyz se s polu seg
du wessken lid muzie
y zeny / y dietky / y hoste
kterzi gsu v was / Aby
slyssiecze zakon vgili
se a bali se pana boha

nassieho A aby ostrzie
hali a plnili wssecky
rzeczi zakona tohoto
Synowe take gich kte
rzyz nynie nerozumie
gi aby potom mohli
slyssieti a srozumieti
aby se bali pana boha
po wssecky dny Chlu
kwiat budu Jahnowe
a dieti kew ssem mu
zom Israhelskym wy
sokym hlasem Zlorze
czeny czlowiek ktery
diela sobie modlu A
neb rytinu a neb slita
nu ohawnost pane
dielo ruku rzemesln
kow y od powie wess
ken lid a die Amen
Zlorzeczeny genz nega

otcze y materze swe/
Zlorzeczeny genz mez
mky przenassie bliz
mecho sweho / Zlorze
czeny ktoz dopusstie
bludna slepemu na
czestie / Zlorzeczeny ktoz
obywa s manzelku ot
cze sweho / a zgewuge
pokrytie luoze geho /
Zlorzeczeny ktoz oby
wa s sestru swu / dcze
ru matky swe / a neb s
swekrussi swu / Zlorze
czeny ktoz by taynie
zabil bliznecho swe
ho / Zlorzeczeny ktery
berze dary / aby zabil
czlowieka newinne
ho / A dieczt wessken lid
Amen /

Zlorzeczeny ktoz by
ne zuoſtal w rzeczech
zakona tohoto a w ſ
kutku grzech neplnil a
od powiect weſſken
lid amen Swiedky
wzywam dnes nebe
y zemi zet ſem wam
przedlozil zywot y ſ
mrt dobre y zle poze
hnanie y zlorzeczenſt
wie Protoz wywol
zywot aby ziw byl a
aby miloval pana
boha a poſluchal hla
ſu geho a geho ſe przy
drzel neb on geſt zi
wot twuoy a dluhoſt
dnow twych A aby
bydlil w zemi pro kte
ruz to przyſahl otczom

twym / totz w wiecznē
ziwocie Jakoz dzie pan
krystus / Chczeli kto do
ziwota totz wieczne
ko przyiąti / zachowaiy
przykazanie /

Syn bozi wi
da ano ta
przykaza
nie przem
ez on przy
ssel byla o
pusstiena od niektery
ch wzewnatrznich skut
giech a od niekterych
wnatrznich A od niek
terych acz zewnatrz y
przed lidmi zachowa
na byla Ale wnatrzni
czy mu neczistotu zlo
brwosti lakomu zado
sti marnu chwalu py
chu russena byla y
ragil dokonalost neb
plnost gich czim oka
zati Jakoz die ne przy
ssel sem russiti zakona

A m prorokuow Ale na
psanti A to napsanie ne
pod ssesterym rozdiele
muoz napsano byti
z rziezenie takto

Nechmewati se r. abra
tca swcho Ne wzhle
dati na zeny oplzle
Nepropusstieti man
zelky swe kromie przy
ciny cyzolozstwa
Neprzysahati owssem
nikoli Zleho za zle ne
odplacowati Milowa
ti neprzatelky swe a do
brze cziniti protiwm
kiom swym Tot gsu
przikazanie noweho
zakona

Ktiemto przi
kazanim no
weho zako
na pan kry
stus przydal
gest osmero blahosla
wenstwie, a gest toto
porzad,

Blahoslawem chu
di duchem neb gich
gest kralowstwie ne
beske,

Blahoslawem tissi
neb oni wladnu
ti budu zemi,

Blahoslawem plac
liwi, neb oni ob
weselem budu,

Blahoslawem kte
rzyz lacznegi a zie
znegi sprawedlnosti

neb om nasyczem budu

Blahoslawem mi-
losrdni neb om
milosrdenstwie dogdu

Blahoslawem czi-
steho srdce neb
om boha widieti budu

Blahoslawem po-
koyni neb om sy-
nowe bozi nazywani
budu

Blahoslawem kte-
rzizi protiwenst-
wie trpie prosprawedl-
nost neb gich
gest kralowstwie ne-
beske Blahoslawem
budete kdyz se wam
protiwiti budu lide
a wam zlorzegiti bu-
du prawiecze wssecz

kozle na was / ſluge
pro mne / radugte ſe
a weſelte ſe / nebo od
plata waſſe hoy na
geſt w nebeſiech /

A ktoz ſetrwa az do kon
cze ten / ſpaſen bude

K 247. bran K. 55 75 ; 63
Spr. 18.
[illegible] 63

M. KOPERNIKA